

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การเสริมสร้างพลังอำนาจในการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ” ภายหลังจากจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เขต 4 จังหวัดขอนแก่น แล้ว 1 ปีขึ้นไป ไม่กลับมากระทำผิดซ้ำอีก เป็นการให้เยาวชนบอกเล่าเรื่องราวในการเสริมสร้างพลังอำนาจในการควบคุมตนเอง หลังจากออกจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว การวางแผนเป้าหมายในชีวิต ประสบการณ์จากการเข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน การนำประสบการณ์จากการฝึกอบรมมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต การเลือกตัดสินใจที่จะไม่กระทำผิดซ้ำ การใช้วิธีการควบคุมตนเองเมื่อเผชิญกับสิ่งยั่วยุ การถูกชักจูงหรือสิ่งกดดันในสภาพแวดล้อม การเสริมสร้างพลังอำนาจของเด็กและเยาวชนและบุคคลอื่น ๆ ที่สามารถทำให้เด็กและเยาวชนไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำและเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดีขึ้น ผลการศึกษาจะได้นำเสนอเป็นรายกรณี โดยแต่ละกรณีจะได้นำเสนอผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเด็กเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ พ่อหรือแม่หรือผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน และผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้านหรือบุคคลที่คุ้นเคยกับเด็กเยาวชนเป็นอย่างดี จำนวน 5 กรณีศึกษา ได้แก่

- 4.1 กรณีศึกษาที่ 1 นายลูกรัก (นามสมมติ) พ่อ และป่า
 - 4.2 กรณีศึกษาที่ 2 นายกตัญญู (นามสมมติ) ยาย และครู
 - 4.3 กรณีศึกษาที่ 3 นายลูกขวัญ (นามสมมติ) ยาย และภรรยา
 - 4.4 กรณีศึกษาที่ 4 นายรักดี (นามสมมติ) พ่อ แม่ และย่า
 - 4.5 กรณีศึกษาที่ 5 นายฟ้าใหม่ (นามสมมติ) แม่ และภรรยา
- มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 กรณีศึกษาที่ 1 นายลูกรัก (นามสมมติ)

เป็นการสัมภาษณ์ นายลูกรัก (นามสมมติ) พ่อ และป่า โดยผลการสัมภาษณ์ พบว่า

4.1.1 นายลูกรัก (นามสมมติ)

ผลการสัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2558 ที่จังหวัดหนองคาย

นายลูกรัก เป็นชายหนุ่ม อายุ 22 ปี 2 เดือน สำเร็จการศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาช่างไฟฟ้า ปัจจุบันประกอบอาชีพรับจ้างรับเหมาเดินสายไฟฟ้าตามหมู่บ้าน และแถวหมู่บ้านใกล้เคียง มีรายได้ประจำเป็นของตนเองประมาณเดือนละ 8,000 บาท และรายได้ประจำของครอบครัวเดือนละประมาณ 35,000 บาท สถานภาพโสด อาศัยอยู่กับพ่อ และป่า แม่

เสียชีวิตตั้งแต่เด็ก พ่อทำงานที่ต่างจังหวัด ไม่มีเวลาให้ นาน ๆ ครั้งถึงจะกลับมาอยู่บ้าน นายลูกรัก เป็นลูกคนที่สอง มีพี่ชาย จำนวน 1 คน นายลูกรัก เล่าว่า

“...พ่อของผมยุ่งมาก ๆ นาน ๆ ครั้งถึงจะได้กลับบ้าน ผมเป็นลูกคนที่สอง มีพี่ชาย 1 คน ส่วนใหญ่ผมอยู่กับป้า ป้าจะเป็นคนดูแลผมทั้งหมด ป้ารักและค่อนข้างตามใจ และให้อิสระในการใช้ชีวิตมาก นาน ๆ ครั้งพ่อจะกลับมาเยี่ยมบ้าน จนกระทั่งผมถูกจับดำเนินคดี พ่อจึงย้ายกลับมาทำงานที่บ้านเพื่อมาดูแลผม...”

นายลูกรัก จะมีนิสัยรักสนุก ติดเพื่อนมาก เป็นเด็กแก๊ง ชอบเที่ยวตอนกลางคืน ชอบขับรถเที่ยวตอนกลางคืน มีเพื่อนกลุ่มใหญ่ เพื่อน ๆ ในกลุ่มชอบมีเรื่องทะเลาะวิวาท และนายลูกรักก็ต้องคอยช่วยเหลือเพื่อนตลอดเวลาที่เพื่อนมีเรื่องทะเลาะวิวาทกัน นายลูกรักเล่าว่า

“...ผมเป็นเด็กแก๊ง เป็นแก๊งหนึ่งที่ใหญ่มาก และแก๊งของผมเป็นแก๊งที่โด่งดังมากในจังหวัด สมาชิกแก๊งของผมรวมกันมีประมาณเกือบ 200-300 คนขึ้นไป เพื่อน ๆ จะชอบมารวมกันที่บ้านผมในตอนเย็นหรือหลังทุกคนเลิกงานหรือเลิกเรียน เพราะเป็นจุดศูนย์กลางของทุกคน และมีบริเวณที่กว้างขวางสะดวกสบาย อิสระในการจะทำอะไรก็ได้ กิจกรรมส่วนใหญ่ของชาวแก๊ง เวลารวมกลุ่มกัน คือ ดื่มสุรา เสพยาเสพติด คือ กัญชา เล่นเกม ตอนเย็นก็จะไปออกกำลังกายเตะฟุตบอล เล่นฟุตซอล เตะตะกร้อ เวลามีสานเทศกาลหรืองานรื่นรมย์ตอนกลางคืนก็จะขับรถจักรยานยนต์ไปเที่ยวกลางคืนกันเต็มถนนทำให้พวกผมรู้สึกไม่กลัวใครเลย มีความรู้สึกของตัวเองใหญ่มาก เวลาที่ไปเที่ยวงานเทศกาลต่าง ผมกับเพื่อน ๆ ก็จะไปดื่มสุราเมื่อมีใครที่มองหน้าหรือไม่ชอบไม่พอใจก็จะทำร้ายร่างกาย และทะเลาะวิวาทกับวัยรุ่นกลุ่มอื่นหลายครั้ง ไม่มีใครสามารถเอาชนะแก๊งของผมได้ ทำให้แก๊งของผมมีชื่อเสียงมาก ยังมีชื่อเสียงมาก ก็ยิ่งอยากมีรุ่นน้องเข้ามาเป็นสมาชิกแก๊งมากขึ้นทำให้สมาชิกในแก๊งผมมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ จนวัยรุ่นในละแวกนั้นไม่มีใครกล้ามายุ่งกับพวกผมอีก และเวลามีเรื่องทะเลาะกัน พวกผมจะเป็นฝ่ายชนะตลอด เวลาที่เกิดเรื่องทะเลาะวิวาทกัน ผมไม่ค่อย

ได้ลงมือทำอะไร จะมีรุ่นพี่ ที่มีอายุเยอะกว่าผมเป็นผู้ลงมือ แต่ผมจะอยู่ในเหตุการณ์ตลอด แต่ก็ไม่ใช่ทุกครั้งไป พอรุ่นพี่แยกย้ายกันไปมีครอบครัว ไปทำงานที่อื่นก็เข้าสู่ยุคพวกผมและเพื่อน ๆ รุ่นเดียวกันที่ต้องคอยปกป้องรุ่นน้องในสมาชิกแก๊ง เมื่อมีเรื่องทะเลาะวิวาทกันบ่อย ๆ จึงเกิดพลาดพลั้งทำให้ผมและเพื่อน ๆ หลายคนถูกจับดำเนินคดีและศาลพิพากษาสั่งฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เขต 4 จังหวัดขอนแก่น...”

หลังจากนายลูกรัก ได้ออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน นายลูกรักได้วางเป้าหมายในชีวิตของตัวเองไว้ว่าจะกลับตัวกลับใจใหม่ จะเริ่มต้นชีวิตใหม่ โดยจะกลับไปเรียนหนังสือให้จบ และเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นตามความสามารถของนายลูกรักจะทำได้ และหลังจากนั้นหางานทำเพื่อจะได้เก็บเงินไว้เยอะ ๆ และทำธุรกิจส่วนตัวเล็ก ๆ ที่บ้านของนายลูกรักเอง ความฝันของนายลูกรัก คือ การมีธุรกิจส่วนตัวเล็ก ๆ ได้ทำงานที่บ้าน อยู่กับครอบครัว สามารถเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้

1) ประสบการณ์การเข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน

นายลูกรัก ได้เข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเขต 4 จังหวัดขอนแก่น เป็นระยะเวลา 4 เดือน หลังออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว ได้ใช้ชีวิตภายนอกศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนมาแล้วเป็นระยะเวลา 5 ปี 5 เดือน ขณะที่นายลูกรักเข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน นายลูกรักได้เข้าร่วมกิจกรรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ได้แก่ การตื่นนอนแต่เช้าเพื่อวิ่งออกกำลังกาย ซึ่งจากที่เคยอยู่ข้างนอกไม่เคยทำมาก่อนเลยทำให้ช่วงแรกนายลูกรักรู้สึกเหนื่อยล้าและอึดอัดมาก การทำความสะอาดบริเวณจุดต่าง ๆ ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนตามที่ได้รับมอบหมาย หลังจากนั้น อาบน้ำ กินข้าว และเข้าหน่วยเรียน นายลูกรักได้เข้าเรียนหน่วยโยธาในแต่ละวันก็จะทำกิจกรรมแบบเดิม ๆ เป็นประจำทุกวัน นายลูกรัก เล่าว่า

“...ในช่วงเวลาที่ผมเข้ารับการฝึกอบรม และได้ทำหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบดูเหมือนจะเป็นงานที่ง่ายมาก แต่สำหรับผมแล้ว ผมต้องปรับตัวอย่างมาก เพราะเมื่อก่อนตอนอยู่ที่บ้านผมมักจะตื่นสายเป็นประจำ เวลาหิวข้าวก็จะตื่นมากินข้าว เสร็จจากกินข้าวแล้ว ก็จะนอนดูโทรทัศน์ต่อ ถ้าได้ออกไปข้างนอก ถึงจะอาบน้ำแต่งตัว แต่พอเริ่มปรับตัวได้ทำให้ผมมองว่าการได้ทำแบบนี้เป็นประจำทุก ๆ วันนั้น เป็นการฝึกความอดทน ฝึกการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ฝึก

ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ฝึกการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นที่ไม่รู้จัก ทำให้ผมรู้จักการปล่อยวาง การรู้จักเอาตัวรอด ผมต้องควบคุมอารมณ์ของตัวเองหลาย ๆ เรื่อง เช่น การที่ผมต้องมาอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ซึ่งเป็นคนที่ผมไม่เคยรู้จักกันมาก่อน ต่างคนต่างพ่อแม่ มีนิสัยที่แตกต่างกัน เมื่อรู้สึกไม่พอใจในสิ่งที่คนอื่นทำ ผมต้องใช้ความอดทนอดกลั้นอย่างมาก เพื่อไม่ให้เกิดการทะเลาะวิวาท เพื่อจะได้ออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนตามกำหนด ทำให้ผมรู้จักคุณค่าของเวลา เพราะที่ผ่านมามีผมยอมรับว่าผมสูญเสียเวลาในสิ่งที่ยากทำหลายอย่าง แต่ไม่ได้ทำ จึงทำให้รู้ว่าการตื่นนอนแต่เช้าทำให้มีเวลามากที่จะทำอะไรต่าง ๆ มากมายได้ การมีความรับผิดชอบในหน้าที่ ทำให้ผมคิดถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมา ที่ทำให้ผมต้องเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน และผมได้สัญญากับตัวเองไว้แล้วว่า ถ้าพ้นจากการเข้ารับการฝึกอบรมแล้ว จะไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การทะเลาะวิวาท หรืออะไรก็ตามที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดและถูกจับกุมอีก เพราะการที่ได้เข้ามาในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนนั้น ทำให้ผมรู้สึกขาดอิสระภาพอย่างมาก รู้สึกอึดอัดมาก เพราะต้องอยู่ในกรงตลอดเวลา...”

นอกจากนั้นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นายลูกรักต้องการเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีขึ้นนั้น นายลูกรักต้องการทำเพื่อพ่อ เนื่องจากตอนที่นายลูกรักถูกจับดำเนินคดีนั้น นายลูกรักได้เห็นการเสียสละของพ่อ จึงทำให้คิดได้ว่าต่อไปจะไม่กลับไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่ทำให้พ่อเสียใจแล้ว และจะทำตามความฝันของพ่อ ซึ่งนายลูกรักเล่าเกี่ยวกับการเสียสละของพ่อว่า

“...หลังจากที่ผมถูกจับดำเนินคดี ผมเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ผมทำให้พ่อเสียใจมาก พ่อเกิดความเครียด พ่อนอนไม่หลับ จนทำให้พ่อยอมทิ้งหน้าที่การทำงานที่ก้าวหน้าขึ้นและเงินเดือนที่สูงขึ้น ตอนนั้นพ่อของผมกำลังจะได้เลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น แต่พ่อก็ยอมทิ้งมันมาเพื่อกลับมาดูแลผมตลอดเวลาที่ผมอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน พ่อจะไปเยี่ยมผมตลอดและคอยให้กำลังใจผมตลอด ทั้ง ๆ ที่พ่องานยุ่งและระยะทางก็ไกลมาก ทำให้ผมเห็นถึงความลำบากของพ่อ จึงทำให้

ผมตัดสินใจเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีขึ้น และตัดสินใจที่จะไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีกเป็นอันขาด ซึ่งตอนนั้นผมก็เฝ้าคอยนับวันเวลาที่จะได้ออกไปอยู่กับพ่อ...”

หลังจากออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว เวลาที่ตัดสินใจจะทำอะไรก็ตาม นายลูกรักก็จะคิดถึงช่วงเวลาของความยากลำบากตอนอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ทำให้นายลูกรักตัดสินใจไม่ทำตามอารมณ์ตัวเอง รู้จักคิดก่อนทำทุกครั้ง ประสบการณ์จากการเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของนายลูกรักมาก สอนให้นายลูกรักรู้จักการระมัดระวังตัวเองมากขึ้น การรู้จักการเอาตัวรอด เพื่อไม่ให้กระทำผิดช่วงที่อยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเพราะต้องการถูกปล่อยให้เร็วที่สุด เพราะทุกคนรักตัวเอง ทุกคนต้องการมีชีวิตอิสระ ทุกคนไม่ต้องการอยู่ในกรง นายลูกรักจึงคิดว่าชีวิตตัวเองและชีวิตผู้อื่นมีค่ามาก ทำให้เลือกที่จะใช้ชีวิตอย่างมีสติเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดจนทำให้เกิดการกระทำผิดอีก รู้จักการตื่นนอนเช้าขึ้น เพื่อมาติดตามข่าวสารบ้านเมืองหรือความเคลื่อนไหวเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้นายลูกรักคิด รู้จักวางแผนในการใช้ชีวิต การรู้จักรับผิดชอบตัวเอง ในการตื่นแต่เช้าเพื่อไปเรียนทุกวัน การรู้จักความอดทนและมีความตั้งใจศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพจนจบ และต่อด้วยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาช่างไฟฟ้าจนจบ ปัจจุบันนายลูกรักกำลังเตรียมสอบรับราชการ และเวลาว่างก็จะไปรับจ้างเหมาเดินสายไฟตามหมู่บ้านตัวเองหรือหมู่บ้านใกล้เคียง ตอนเย็นหลังเลิกงาน ก็จะต้มน้ำกระเจี๊ยบ ลำไย ชา โอเลี้ยง นมสด ไปขายที่หน้าโรงเรียนเพื่อหารายได้เสริม นายลูกรัก เล่าว่า

“...ผมมีเป้าหมายที่แท้จริงคือต้องการมีธุรกิจส่วนตัวเล็กๆ แต่ที่เลือกเรียนสาขาช่างไฟฟ้าเพราะผมต้องการเป็นเหมือนพ่อ ต้องการเห็นพ่อมีความสุข...”

ประสบการณ์ที่ผ่านมาสอนให้นายลูกรักรู้จักคิดก่อนตัดสินใจลงมือทำ การตัดสินใจไม่กระทำผิด การรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีความรับผิดชอบต่อตัวเอง การรักตัวเองและครอบครัว และการใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์ และการได้รับความรักความอบอุ่นจากพ่อ การเสียสละของพ่อ การเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อ ทำให้นายลูกรักตัดสินใจที่จะไม่กระทำผิดซ้ำอีก

2) การควบคุมตนเองเพื่อไม่ให้กระทำผิดซ้ำ

การใช้ชีวิตที่หลีกเลี่ยงเพื่อไม่กระทำผิดนั้นมันไม่ใช่เรื่องง่ายเลย หลังออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว นายลูกรักได้กลับมาอยู่ที่บ้าน นายลูกรักรู้สึกดีใจมากที่เป็นอิสระเพื่อน ๆ กลุ่มเดิมก็ยังแวะเวียนมาหาที่บ้านเหมือนเดิมแต่ก็ไม่ทุกวันเหมือนก่อนแล้ว มีบางครั้งที่เพื่อน ๆ ชวนไปดื่มสุรานอกบ้าน นายลูกรักมีการปฏิเสธบ้าง แต่ก็ยังมีบางครั้งที่ออกไปนั่งดื่มสุรากับเพื่อน ๆ ในขณะที่นั่งดื่มสุราก็มีกลุ่มวัยรุ่นมาก่อวุ่นวายเรื่องทะเลาะวิวาทมาท้าทายมองหน้าเพื่อหาเรื่องทะเลาะวิวาทบ้าง นายลูกรักต้องใช้ความพยายามอย่างมากเพื่อไม่ให้เกิดเรื่องทะเลาะวิวาทและพยายามห้ามปรามเพื่อน ๆ เพื่อไม่ให้เกิดเรื่องทะเลาะวิวาท นายลูกรัก เล่าถึงเหตุการณ์ ในครั้งนั้นว่า

“...เพราะถ้าเป็นเมื่อก่อนผมคิดว่าคนที่มาทำแบบนี้คงไม่รอด กลับไปแน่ ๆ เพราะการที่ผมและเพื่อน ๆ ไม่ได้ตอบ มันหมายถึงพวกผมขี้ขลาด เสียศักดิ์ศรี และความเป็นลูกผู้ชายมาก เพราะถือว่าเป็นการดูถูกเหยียดหยามเกียรติของพวกผมอย่างมาก...”

นอกจากเรื่องทะเลาะวิวาทแล้ว สิ่งที่นายลูกรักต้องเผชิญ คือ เรื่องของยาเสพติด กัญชา นายลูกรักยอมรับว่าเคยเสพยาบ้าและกัญชา มีเพื่อน ๆ น้อง ๆ บางคนที่ยังไม่เลิกเสพก็จะชวนเสพ โดยนำมาให้เสพฟรี หรือชวนออกเงินไปซื้อมาเสพ แต่ก็ปฏิเสธไปเพราะไม่ต้องการเข้าไปยุ่งเกี่ยวอีก โดยให้เหตุผลว่า มันเสียสุขภาพ เสียเงิน ไม่มีประโยชน์ มีแต่ผลเสียตามมา และสุดท้าย คือ การที่เพื่อน ๆ น้อง ๆ ไปมีเรื่องทะเลาะวิวาทและชวนไปแก้แค้น แต่ต้องหลีกเลี่ยงที่จะไม่ไป แต่ผลกระทบที่ตามมา คือ การที่ถูกเพื่อนมองว่าไม่มีความจริงใจ เพื่อน ๆ เริ่มตีตัวออกห่าง และทำให้มีเพื่อนน้อยลง นายลูกรักมองว่ามันเป็นสิ่งที่ทำให้เครียดมาก ตัดสินใจลำบากมาก แต่ก็ต้องตัดสินใจกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง เพราะไม่ต้องการเสียนาคตและกลับเข้าไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนอีก

วิธีการที่ใช้ในการยับยั้งชั่งใจ อดทน และหลีกเลี่ยง เพื่อควบคุมตัวเองไม่ให้เกิดการกระทำผิดอีก จากสิ่งที่เผชิญ การช่วยๆ ชักจูงและแรงกดดัน มีดังนี้

2.1) วิธีการยับยั้งเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดอีก

บางครั้งแรงกดดันจากเพื่อน ๆ ก็เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับนายลูกรัก เพราะจากที่นายลูกรักพูดถึงเพื่อนที่รักและสนิทกันมากนั้น มันยากมากถ้าจะต้องตัดเพื่อนออกจากชีวิต และเป็นช่วงของวัยรุ่นวัยศึกษาคณะน้อง วัยของการคบเพื่อน เพราะการที่ปฏิเสธเพื่อนมันอาจหมายถึง การที่อาจสูญเสียเพื่อนไปที่ละคน ๆ และอาจทำให้ไม่เหลือเพื่อนสักคน นายลูกรักเล่าถึงการยับยั้งเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดว่า

“...ช่วงแรก ๆ ผมรู้สึกเครียดมาก เพราะผมรู้สึกโดดเดี่ยวมาก เพราะผมกับเพื่อน ๆ รักและผูกพันกันมาก มีหลายครั้งที่ผมท้อ และตัดสินใจไม่ถูก เกือบหลวมตัวเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาท อีกครั้ง แต่ผมก็คิดถึงช่วงเวลาของการถูกจับดำเนินคดี การเข้าไป อยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน และเห็นพ่อเสียใจมากผมไม่ต้องการ ที่จะกลับเข้าไปอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนอีกแล้ว ผมไม่อยากทำให้พ่อผิดหวังอีก ผมไม่ต้องการให้อোনาคตัวตัวเอง พังทลายตามที่ตั้งใจไว้”

นายลูกรัก พยายามออกห่างเพื่อน แต่ไม่ได้ตัดขาดกับเพื่อน ๆ โดยการที่ นายลูกรักไปเรียนทุกวัน หลังเลิกเรียนก็ไปขายน้ำกับป้า ไปออกกำลังกายโดยการไปเตะบอล ในวันหยุดเสาร์และวันอาทิตย์ นายลูกรักก็จะไปทำงานกับพ่อแทน ทำให้ไม่มีเวลาอยู่บ้าน เพื่อน ๆ ก็ ไม่ได้มารวมกลุ่มที่บ้าน เพราะนายลูกรักไม่ได้อยู่บ้านและไม่มีเวลาไปรวมกลุ่มกับเพื่อน ๆ เหมือนเดิม

2.2) วิธีการการเปลี่ยนเงื่อนไขเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำผิดซ้ำ

ทุก ๆ วัน นายลูกรักจะพยายามทำตัวเองให้เป็นคนที่มีประโยชน์ ไม่ให้มีเวลาว่างมากเกินไป ฝึกตัวเองให้มีความรับผิดชอบโดยการตื่นเข้าไปเรียนทุกวัน เมื่อมีเวลาว่างก็จะไปทำงานรับจ้างกับพ่อ หรือไปออกกำลังกายแทนโดยการไปเล่นกีฬาเตะฟุตบอล พยายามกลับบ้านเร็วขึ้น นอนให้ตรงเวลา หลีกเลี่ยงการอยู่ในจุดที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด โดยพยายามออกห่างเพื่อน ๆ ที่ชอบ ดื่มสุรา ทะเลาะวิวาท เสพยาเสพติด ไม่ออกไปเที่ยวกลางคืน ไม่ขับรถเที่ยวตอนกลางคืน ไม่ออกไป รวมกลุ่มกับเพื่อน ๆ และไม่ไปใกล้จุดที่วัยรุ่นรวมกลุ่มกัน เมื่อรู้ว่าจะเกิดการทะเลาะวิวาทกันในช่วงเวลาที่มึนเมาเทศกาล หรือเลือกที่จะไปเที่ยวต่างจังหวัดแทน ไปหาที่พักผ่อนที่ห่างไกลผู้คน ช่วงเวลาเครียด ๆ เลือกที่จะเล่นเกมที่บ้านแทน นายลูกรัก เล่าว่า

“...ประสบการณ์ที่ผ่านมาสอนผมให้รู้จักมีความรับผิดชอบต่อมากขึ้น ผมจะพยายามตื่นแต่เช้าไปโรงเรียนทุกวัน เพื่อไม่ให้เกียจคร้าน หรือทำให้มีเวลาว่างมาก จะได้ใช้เวลาที่โรงเรียนแทนการรวมกลุ่มกับเพื่อน ๆ อยู่ที่บ้าน พอวันหยุดเสาร์ อาทิตย์ ผมก็จะไปทำงานรับจ้างเดินสายไฟกับพ่อตามที่พ่อรับเหมามา ผมจะไม่ค่อยได้อยู่บ้านเท่าไร พอผมไม่อยู่บ้าน เพื่อน ๆ ก็ไม่ได้มารวมกันที่บ้านผม ในช่วงวันหยุดเทศกาลงานประจำปี ผมก็ไม่ค่อยได้ไปเที่ยวแล้ว ส่วนใหญ่ผมจะไปเที่ยวต่างจังหวัดแทน เพราะผมรู้ว่าถ้าออกไปเที่ยว ผมกลัวว่าจะเกิดเรื่อง แต่ถ้าอยู่บ้านได้ยินเสียงดนตรี หรือเสียงงาน ผมก็จะอดไปไม่ได้ ผมจึงเลือกที่จะไปเที่ยวต่างจังหวัดแทน...”

2.3) วิธีการยุติการกระทำบางอย่างเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

หลายครั้งที่นายลูกรักมีโอกาสที่จะกระทำความผิดซ้ำ แต่นายลูกรักเลือกใช้วิธีการโดยการไม่ออกไปจับกลุ่มกับเพื่อนที่มีความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทกัน ไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการทะเลาะวิวาทเพราะจะทำให้มีเรื่องไม่จบสิ้น เมื่อเพื่อน ๆ หรือน้อง ๆ ในแก๊งเกิดเรื่องทะเลาะวิวาท นายลูกรักทราบก็จะพยายามตักเตือนเพื่อน ๆ น้อง ๆ แทน ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวหรือช่วยเหลือ เลือกรักการห้ามปรามและตักเตือนเพื่อน ๆ น้อง ๆ แทน ยุติความต้องการเสพยาเสพติด คือ คิดถึงเรื่องอื่นแทน เช่น คิดถึงพ่อที่คอยดูแลเป็นอย่างดี ทำให้พ่อเกิดความลำบากกาย ลำบากใจ เกิดความเครียดที่เกิดจากการกระทำของนายลูกรัก และคิดถึงเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ รวมไปถึงสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ของยาเสพติด เช่น คิดว่ายาเสพติดทำให้ขาดสติ เสี่ยงมอง เสี่ยงเงิน และเสี่ยงอนาคต จนชีวิตต้องมาเป็นแบบนี้แทนที่จะเรียนจบพร้อมเพื่อน ๆ มีงานที่ดีทำ แต่ก็ต้องมาเสียเวลาเพราะเรื่องยาเสพติด

2.4) วิธีการอดทนต่อสิ่งยั่วยุที่จะส่งผลให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

เมื่อมีวัยรุ่นมาก่อวุ่นวาย มองหน้าเพื่อทำชกต่อย นายลูกรักเลือกที่จะแค้นมองดู ไม่ได้ตอบ เพราะคิดว่าเขายังเป็นเด็กอยู่ ยังไม่โตพอ เลือกที่จะเดินหนีเพราะถ้าได้ตอบก็จะไม่จบสิ้นสักที สุดท้ายก็จะถูกจับดำเนินคดีอีก การหนีถึงช่วงเวลาของการเข้ารับการศึกษาในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน การหนีถึงพ่อที่พยายามดูแลเอาใจใส่ ความเครียด ความเสียใจ ความเสียสละที่พ่อมอบให้ คิดถึงอนาคตของตัวเองที่กำลังจะดีขึ้น สามารถทำให้ออดทนอดกลั้นต่อสิ่งยั่วยุทั้งหลายได้ หลังจากนั้นก็พยายามหาอะไรทำที่ทำให้ตัวเองสบายใจขึ้น เช่น ไปดูหนังที่โรงหนัง เดินเที่ยวในห้างสรรพสินค้าหาของที่ชอบทาน

2.5) วิธีการควบคุมตนเองเมื่อต้องการหลีกเลี่ยงการกระทำผิดซ้ำ

เมื่อนายลูกรักเผชิญกลุ่มวัยรุ่นชวนหาเรื่องทะเลาะวิวาทหรือทำให้ไม่พอใจถึงขั้นที่ถูกเหยียดหยาม นายลูกรักเลือกที่จะปล่อยให้ผ่านไปไม่ได้ตอบ พยายามนิ่งเฉยเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น พยายามเงียบและทำใจให้เย็นลง และเมื่อเวลาผ่านไปทุกคนใจเย็นลงแล้วจึงค่อยกลับมาพูดคุยกันอีกครั้ง ส่วนเรื่องยาเสพติดก็ดูชานนั้น พยายามคิดถึงผลเสียที่ตามมาจากการเสียสุขภาพ เสียเงิน เสี่ยงอนาคต และพยายามทำตัวเองไม่ให่ว่างโดยการไปออกกำลังกายแทน กลับเข้าบ้านเร็วขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกชักชวน การดูข่าวดูโทรทัศน์ที่บ้าน ส่วนในวันหยุดไปทำงานรับจ้างกับพ่อหลังเลิกงานก็จะรีบกลับบ้านพักผ่อนเร็วขึ้น เพื่อจะได้ตื่นนอนแต่เช้าสามารถทำให้ไปเรียนทุกวันหรือไปทำงานทุกวันจะได้ไม่เกียจคร้าน

2.6) วิธีการให้รางวัลหรือลงโทษตนเองจากการเกี่ยวข้องการกระทำผิดหรือไม่กระทำผิดซ้ำ

เมื่อก่อนเวลาที่ นายลูกรักมีความสุข หรือมีความสุขทุกซีก นายลูกรักก็จะฉลองกับเพื่อน ๆ โดยการชวนกันไปเที่ยวหรือดื่มสุราจนเมา เพื่อสังสรรค์กับเพื่อน ๆ แต่หลังจากที่นายลูกรัก

ถูกจับดำเนินคดี และนายลูกรักคิดว่าตัวเองโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว มีความคิดเป็นผู้ใหญ่แล้ว คิดว่าการที่ตีใจหรือเสียใจก็ตีมสุราจนมาเป็นเรื่องที่ไม่มี ซึ่งการแสดงออกตีใจ เสียใจ ทุกข์ใจมีหลายวิธีมาก นายลูกรัก เล่าว่า

“...ที่ผ่านมามีเลือกการให้รางวัลและการลงโทษตัวเองแบบผิดวิธี เพราะที่ผ่านมามีไม่ว่าจะตีใจหรือเสียใจ มีความสุขหรือมีความทุกข์ใจมากแค่ไหนก็ตาม ผมเลือกที่จะออกไปรวมกลุ่มกับเพื่อน ๆ เพื่อตีมสุราหรือเที่ยวเตร่ตามประสาวัยรุ่นทั่วไป แต่หลังจากประสบการณ์ที่ผ่านมามีทำให้ผมคิดได้ว่าสิ่งที่เคยได้ทำมานั้น เป็นสิ่งที่ไม่มี มีแต่ผลเสีย ผมจึงเปลี่ยนวิธีการให้รางวัลตัวเอง โดยการนำเงินค่าจ้างที่ได้จากการทำงานและเงินเก็บที่เตรียมไว้ในการลงทุนทำธุรกิจนั้น แบ่งออกไปเดินเที่ยวห้าง ซื้เสื้อผ้า หาของอร่อย ๆ ทานหรือนำเงินไปเที่ยวพักผ่อนต่างจังหวัด ในที่ที่สงบและสวยงาม เช่น เขาอ้อ ภูเก็ต เพื่อเป็นการเติมพลังชีวิตให้กับตัวเอง ส่วนในเรื่องการกลับไปกระทำผิดอีกนั้น หลังออกจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว ผมให้สัญญากับตัวเองและพ่อว่าจะไม่ทำผิดอีก และตั้งแต่นั้นมาผมยังไม่ได้ทำอะไรที่เป็นการกระทำผิดอีกเลย ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องรู้สึกผิดหวังหรือเสียใจจากการคาดหวังหรือการทำอะไรไม่สำเร็จหรือไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้มากกว่า เมื่อมันเกิดขึ้นก็จะลงโทษตัวเอง โดยการไม่ออกไปไหนเลย จะเก็บตัวเงียบอยู่คนเดียวและนอนคิดทบทวนสิ่งที่ตัวเองได้กระทำลงไป และพยายามคิดต่อไปว่าจะทำอะไรต่อไปดีที่จะทำให้ชีวิตตัวเองดีขึ้นกว่านี้...”

2.7) วิธีการทำสิ่งอื่นทดแทนสิ่งที่เคยกระทำซึ่งนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำ

มีหลายวิธีที่สามารถจะทดแทนสิ่งที่ทุกคนเคยทำผิดพลาดไปแต่ขึ้นอยู่กับว่าสิ่งที่ทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ ในกรณีของนายลูกรักนั้น ถ้านายลูกรักรู้ว่าการออกไปเที่ยวนอกบ้านแล้วจะเกิดเรื่องทะเลาะวิวาท นายลูกรักก็เลือกที่จะอยู่บ้านแทน โดยการนอนดูโทรทัศน์ที่บ้าน เช่น ช่วงเทศกาลสงกรานต์ก็จะเลือกสถานที่ตีมสุราและเล่นน้ำที่บ้านตัวเอง เมื่อเมาก็เข้าบ้านนอนเลย เพื่อไม่ให้เกิดการทะเลาะวิวาท หรือช่วงงานเทศกาลประจำปีของจังหวัดก็หลีกเลี่ยงที่จะไม่ไป เข้านอนแต่หัวค่ำหรือดูโทรทัศน์เข้าหนึ่งตีวีดีมาดูที่บ้าน หรือในช่วงแรก ๆ ใจไม่เข้มแข็งพอ ก็จะเลือกไปเที่ยวต่างจังหวัดแทน เพื่อจะได้ไม่ต้องไปเที่ยวและเกิดปัญหาตามมา และสามารถทำให้เวลาผ่านไปได้เร็ว นอกจากนั้นถ้าเวลาว่างมาก ๆ การทำความสะอาดบ้าน ซักผ้า หรือการเล่นเกม การอยู่ในบ้านของตัวเอง แทนการออกไปนอกร้านก็เป็นการทำให้อะไรไม่มีเวลาทำผิดหรือทำสิ่งที่ไม่ดีอีก

3) การเสริมสร้างพลังอำนาจของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

จากประสบการณ์ที่ผ่านมา การเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนของนายลูกรัก ทำให้นายลูกรักเห็นการเสียสละของพ่อ การได้รับคำพูดที่ดี การให้กำลังใจของคนในครอบครัว การอบรมสั่งสอน การดูแลเอาใจใส่ ความรักความห่วงใยที่ได้รับ และการเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อ การดูแลเอาใจใส่และความหวังดีจากป้า รวมไปถึงสิ่งที่นายลูกรักมีเป้าหมาย คือ ต้องการที่จะมีอนาคตที่ดีขึ้นนั้น ทำให้นายลูกรักมั่นใจในตัวเองว่าจะสามารถดูแลตัวเองได้ และสามารถจัดการกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคตได้ เพราะนายลูกรักไม่คิดที่จะกระทำผิดอีก เพราะไม่ต้องการกลับเข้าไปใช้ชีวิตในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนอีก เพราะอยากมีชีวิตอิสระเหมือนคนทั่วไป ต้องการทำให้พ่อสบายใจ มั่นใจและเชื่อใจในตัวเอง เพราะการที่พ่อยอมเสียสละหน้าที่การงานที่สูงขึ้น เพื่อที่จะได้กลับมาดูแลนายลูกรัก ทำให้นายลูกรักรู้ว่า นายลูกรักมีค่าต่อตัวเองและครอบครัวมากแค่ไหน และปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญหลังจากออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนนั้น นายลูกรักคิดว่าตัวเองสามารถแก้ไขและหลุดพ้นปัญหาต่าง ๆ มาได้แล้ว และคิดว่าตัวเองมีวุฒิภาวะพอที่จะสามารถดูแลตัวเองได้ คิดว่าชีวิตตัวเองมีคุณค่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งนายลูกรัก ได้แล้วว่า

“...การที่คิดถึงเรื่องที่จะต้องกลับเข้าไปอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน มันทำให้ผมเกิดความรู้สึกกลัวมาก เป็นช่วงชีวิตที่ยากลำบากมาก เพราะทำให้ผมเสียเวลา เสียอนาคต แต่ถ้าผมไม่ถูกส่งเข้าไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและ เยาวชน ผมก็จะไม่รู้จักคำว่ากลัว และยอมเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีขึ้น พ่อก็คงไม่กลับมาอยู่ดูแลผมแน่นอน...”

สิ่งที่เกิดขึ้นจึงทำให้นายลูกรักต้องคอยระวังตัวเองเพื่อไม่ให้กระทำผิดอีก พยายามคิดถึงการเสียสละของพ่อ ความห่วงใยที่พ่อมิให้ การที่พ่อไม่สบายใจ ความเครียดและทำให้พ่อเสียใจมาก นายลูกรักได้วางเป้าหมายในชีวิตที่ต้องการสำเร็จ คือ การเรียนต่อให้จบเพราะเป็นสิ่งที่คิดและตั้งใจไว้ ขณะอยู่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน และต้องการทำให้พ่อสบายใจ ดังคำพูดของนายลูกรัก ว่า

“...การที่เห็นพ่อลำบากเพื่อผมมาตลอด ผมรับรู้มาตลอด ผมจึงอยากให้พ่อสบายกายและใจ เพราะผมรู้สึกสงสารพ่อที่ต้องอายุคนที่ผมทำตัวไม่ดี สงสารพ่อที่ต้องคอยตอบคำถามคนอื่นว่าทำไมลูกถึงถูกจับดำเนินคดี...”

พ่อคอยดูแลและช่วยเหลือนายลูกรักมาตลอด คอยดูแลห่วงใยการที่ นายลูกรัก เห็นความลำบากของพ่อในการเดินทางไปเยี่ยมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน นายลูกรักจึงคิดว่า อยากตอบแทนพ่อด้วยการทำให้พ่อภูมิใจในตัวเองให้ได้ สถานภาพปัจจุบันของนายลูกรักในตอนนี้อย่างไรก็ตาม พ่อคิดว่าสำคัญ คือ การได้ทำงานที่ดีทำให้พ่อรู้สึกภูมิใจและทำให้พ่อสบายใจมากกว่านี้ โดยการพยายามที่จะหาทางสอบเข้ารับราชการตามที่พ่อต้องการ และนายลูกรักก็คิดว่าเป็นสิ่งที่ลูก ๆ ควรทำให้พ่อตัวเอง นายลูกรักคิดว่าการที่ผ่านพ้นจุดที่เลวร้ายมาได้ นั่น และทำให้นายลูกรักประสบความสำเร็จ ไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก เพราะได้รับการดูแลเอาใจใส่จาก พ่อ และป้า และความตั้งใจของนายลูกรักเพราะพ่อนายลูกรักจะคอยตักเตือน คอยชี้แนะแนวทางทำเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนายลูกรักเสมอ เมื่อทำผิดแทนที่พ่อจะซ้ำเติมแต่พ่อก็ไม่เคยซ้ำเติมมีแต่คอยให้กำลังใจ อยู่เคียงข้าง คอยห่วงใย คอยไปเยี่ยมอย่างสม่ำเสมอ เมื่อออกจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว พ่อก็ให้ความเชื่อใจและให้การสนับสนุนให้ศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงจนจบ เมื่อถึงวันหยุดก็พาไปทำงานด้วย ให้งานให้ทำ ทำให้นายลูกรักมีรายได้ด้วยตัวเอง เมื่อมีการสอบรับราชการหรือของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ พ่อก็จะไปส่งถึงสนามสอบ คอยให้คำแนะนำ และช่วยในการเตรียมตัวสอบ ทำให้นายลูกรักรู้ถึงความห่วงใยเอาใจใส่ที่พ่อทำให้และเมื่อทำตัวดีหรือทำให้พ่อรู้สึกภาคภูมิใจ พ่อก็จะให้รางวัลตามคำขอ เช่น ซื้อกีตาร์ให้ นอกจากพ่อแล้ว คนที่ดูแลนายลูกรักหลังจากแม่เสียชีวิต คือ ป้า ป้าดูแลและเลี้ยงดูนายลูกรักมาตลอดทำหน้าที่แทนแม่ของนายลูกรักคอยดูแลเอาใจใส่ทำทุกอย่างให้อบรมสั่งสอน ให้กำลังใจ และดูแลการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น ซักเสื้อผ้า รีดผ้า ทำอาหารให้ทาน เพราะก่อนถูกจับดำเนินคดี นายลูกรักต้องอาศัยอยู่กับป้าเนื่องจากพ่อไปทำงานต่างจังหวัด นายลูกรักคิดว่าสิ่งที่พ่อและป้าได้ทำให้เป็นสิ่งที่ดีที่สุด ทำให้เกิดกำลังใจ ทำให้รู้ว่าตัวเองมีคุณค่า และมีกำลังใจที่จะต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ ถึงแม้มันจะยากแค่ไหนก็ตาม นายลูกรักก็จะมีพ่อและป้า คอยเคียงข้างตลอด จากสิ่งที่นายลูกรักได้รับการช่วยเหลือจากพ่อและป้า นั้น สามารถทำให้นายลูกรักทำบาปบาปหน้าที่ที่ได้รับอย่างเหมาะสมและบรรลุเป้าหมายของชีวิตได้ เพราะไม่ได้กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก สามารถเรียนจบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ในสิ่งที่ต้องการแล้ว ตอนนี้นายลูกรักไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดอีกแล้ว นายลูกรักคิดว่าตอนนี้ได้ทำให้พ่อกับป้าภูมิใจกับสิ่งที่นายลูกรักได้ทำแล้ว เช่น สามารถออกไปรับงานมาแทนพ่อได้ ทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ สามารถหาเงินจากวิชาชีพที่ได้เรียนมาได้สำเร็จ และตอนนี้ นายลูกรักก็รู้สึกภาคภูมิใจในตัวเอง แต่นายลูกรักก็ยังคิดว่านายลูกรักก็ยังมีความเสี่ยงน้อยที่จะกลับไปกระทำผิดอีกในอนาคตเพราะความรักเพื่อนที่เกาะกันแน่นมาแต่ต้นทำให้ไม่สามารถที่จะทิ้งเพื่อนไปได้ หากแม้เพื่อนมีปัญหาที่ต้องช่วยเหลือเพื่อน นายลูกรักจึงไม่มั่นใจว่าตัวเองไม่มีความเสี่ยงเลย แต่คิดว่าความเสี่ยงน้อยมากที่จะกลับไปกระทำผิดอีก เพราะเพื่อน ๆ ก็แยกย้ายกันไปทำงานที่อื่น บางคนก็มีครอบครัวแล้ว

4.1.2 พ่อของนายลูกรัก

ผลการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2558 ที่จังหวัดหนองคาย

พ่อของ นายลูกรัก อายุประมาณ 48 ปี จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ประกอบอาชีพเป็นช่างไฟฟ้า มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 30,000 บาท รายได้ของครอบครัวประมาณ 35,000 บาท ไม่มีภาระหนี้สินและไม่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวที่ต้องรับภาระมีลูกชาย 2 คน ลูก ๆ เรียนจบแล้วทั้ง 2 คน ไม่มีภาระที่ต้องรับผิดชอบ พี่ชายของนายลูกรักทำงานแล้ว และสามารถเลี้ยงดูตัวเองได้แล้ว ส่วนนายลูกรัก พังเรียนจบและกำลังเตรียมสอบรับราชการ ปัจจุบันทำงานกับพ่อหรืองานรับเหมาเดินสายไฟที่พ่อให้ไปทำแทน

1) เด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำความผิดซ้ำ

พ่อของนายลูกรักมีความรัก ความอดทน และการเสียสละเพื่อลูกมาก ยอมทิ้งตำแหน่งหน้าที่งานที่สูงขึ้น ยอมทิ้งเงินเดือนที่สูงขึ้นที่จะได้รับเพื่อกลับมาดูแลลูกสิ่งที่พ่อของนายลูกรักคาดหวัง คือ ไม่ต้องการให้นายลูกรักกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก และอยากให้นายลูกรักสอบรับราชการหรือเข้าทำงานของรัฐวิสาหกิจให้ได้เพราะเป็นงานที่มั่นคง ต้องการให้นายลูกรักสบายกายภาคหน้า พ่อของนายลูกรักนอกจากจะคอยให้กำลังใจแล้วยังคอยช่วยเหลือสนับสนุนและช่วยส่งเสริมตลอด เช่น เมื่อมีการเปิดสอบรับราชการหรือหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ พ่อจะพานายลูกรักไปสมัครและไปส่งที่สนามสอบ คอยช่วยเหลือเรื่องการติวข้อสอบ และคอยช่วยเหลือและอยู่ข้าง ๆ ให้กำลังใจ พ่อของนายลูกรักมีความหวังและมีความตั้งใจอย่างมากที่ต้องการให้นายลูกรักรับราชการเพราะพ่อต้องการให้นายลูกรักประสบความสำเร็จ และพ่อจะได้เลิกห่วง ตั้งแต่ นายลูกรักออกจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กลับมาอาศัยอยู่ที่บ้านกับครอบครัว นายลูกรักมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหลายเรื่อง เช่น การกลับบ้านตรงต่อเวลา มีการบอกกล่าวก่อนที่จะออกไปนอกบ้าน ไม่ค่อยออกไปไหน มีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาต่อ รู้จักทำงานหาเงิน และรู้จักเก็บออม ออกไปรวมกลุ่มกับเพื่อนน้อยลง อารมณ์ในการแสดงออกหรือการพูดคุยน้อยลง มีความคิดเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น และสามารถประสบความสำเร็จในเรื่องเรียน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ทำให้พ่อของนายลูกรักมั่นใจได้ว่านายลูกรักเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และนายลูกรักคงไม่กลับไปกระทำความผิดอีกแน่นอนเพราะจากการที่พ่อได้พูดคุยกับนายลูกรัก สามารถทำให้นายลูกรักเห็นและเชื่อใจที่จะสามารถทำอะไรเองได้สำเร็จ ทำให้นายลูกรักมั่นใจได้ว่านายลูกรักมีความคิดเป็นผู้ใหญ่และมีความตั้งใจในการทำงานมีความรับผิดชอบหลาย ๆ เรื่องรู้จักควบคุมอารมณ์ตัวเอง รู้จักอดทนอดกลั้น ถึงแม้งานที่ทำจะหนักแค่ไหน หรือสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของงานที่ทำได้สำเร็จ เช่น พ่อรับงานเหมาเดินสายไฟในอาคารบ้านเรือนในหมู่บ้านมา แต่พ่อไม่วางที่จะไปทำด้วย พ่อจึงได้มอบหมายงานให้ นายลูกรักไปทำงานแทน แต่ปรากฏว่าเมื่อพ่อไปดูงาน นายลูกรักสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จโดยที่พ่อไม่ได้แก้ไขอะไรเลย สิ่งที่พ่อทำ คือ ชื่นชมนายลูกรักและมอบค่าจ้างทั้งหมดให้ การที่พ่อมอบความไว้วางใจให้กับ

นายลูกรักและความเชื่อใจให้กับนายลูกรัก ทำให้นายลูกรักมีความพยายามที่จะทำสำเร็จ และเมื่อทำสำเร็จ ทำให้นายลูกรักรู้สึกภาคภูมิใจในตัวเอง เมื่อมีงานเข้ามาแบบไม่ยากมากนักพ่อก็จะไว้วางใจให้นายลูกรักไปทำงานแทน พ่อมองว่าตอนนี้นายลูกรักรู้จักคิดและรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นอกจากไปทำงานที่พ่อมอบหมายแล้ว ตอนเย็น ๆ นายลูกรักก็จะไปหารายได้จากการต้มน้ำลำไย กระเจี๊ยบ ชา ชานม ไปขายหน้าโรงเรียนในช่วงเด็กนักเรียนเล็กเรียน ซึ่งพ่อไม่ได้แนะนำแต่เป็นสิ่งที่นายลูกรักทำเองเพื่อที่จะได้มีรายได้เพิ่มขึ้น จากการที่พ่อของนายลูกรักคอยช่วยเหลือในการสอบเข้ารับราชการ การอยู่เคียงข้างเพื่อให้กำลังใจ การให้ความเชื่อใจและไว้วางใจ ผู้วิจัยคิดว่าสามารถทำให้นายลูกรักมีพลังที่จะต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และคิดว่าสิ่งต่าง ๆ ที่พ่อของนายลูกรักได้ทำให้นั้นทำให้ผู้วิจัยคิดว่าเป็นสิ่งที่มีพลังอำนาจในการทำให้นายลูกรักมีกำลังใจสามารถควบคุมตัวเองในการไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

2) การเสริมสร้างพลังอำนาจในการควบคุมตนเองจากบุคคลในครอบครัว

จากการที่นายลูกรักถูกจับดำเนินคดีและศาลมีคำพิพากษาสั่งฝึกอบรม ทำให้อ่อนแอของนายลูกรักเสียใจมาก รู้สึกเครียด ไม่มีกำลังใจที่จะทำงาน และทำให้อ่อนแอของนายลูกรักคิดได้ว่าหน้าที่การงานที่ใหญ่โต เงินเดือนที่เพิ่มขึ้นก็ไม่สำคัญเท่ากับลูกอีกแล้ว จึงทำให้อ่อนแอของนายลูกรักขอย้ายกลับบ้านเพื่อมาอยู่ใกล้กับนายลูกรัก และกลับมาดูแลนายลูกรัก ทั้ง ๆ ที่พ่อของนายลูกรักกำลังจะได้เลื่อนขั้นในระดับตำแหน่งงานที่สูงขึ้น เนื่องจากตำแหน่งกำลังว่างแต่พ่อของนายลูกรักก็ตัดสินใจขอย้ายกลับบ้านและเล่าถึงความรู้สึกต่อการกระทำผิดของนายลูกรัก ว่า

“...มันนานมาแล้ว มันนานมาก ๆ แต่พ่อก็ไม่เคยลืมความรู้สึกนั้นเลย พอทราบว่าลูกกระทำผิดทำร้ายผู้อื่นจนถูกจับดำเนินคดี และศาลพิพากษาสั่งฝึกที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ตอนนั้นพ่อก็รู้สึกหัวใจแทบสลาย ยอมรับว่าเสียใจมาก ๆ จนหมดเรี่ยวแรงที่จะสู้ต่อกับการทำงานต่อไป...”

พ่อของนายลูกรักตัดสินใจขอย้ายกลับมาทำงานที่บ้าน ถึงแม้จะไม่มีตำแหน่งว่าง การได้ย้ายกลับมาเป็นลูกน้อง แต่อยู่ที่เดิมเป็นหัวหน้างาน และกำลังจะได้เลื่อนขั้นในระดับตำแหน่งที่สูงขึ้นอีก แต่พ่อของนายลูกรักก็เลือกที่จะย้ายกลับมาอยู่บ้านเพื่อต้องการกลับมาดูแลเอาใจใส่กับนายลูกรัก เพราะจะได้มีเวลาไปเยี่ยมเยียนมากขึ้น หากย้ายกลับมาบ้านระยะทางก็จะใกล้กว่าเดิมจึงตัดสินใจย้ายกลับมาในตำแหน่งที่เท่าเดิมแต่สถานะระดับขั้นน้อยลง ซึ่งพ่อของนายลูกรัก เล่าว่า

“...เพราะช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา พ่อคิดว่าการทำงานที่พ่อทำงานหนัก ขยันทำงาน อดทนกับการทำงาน เพื่อให้มีหน้าที่การงานที่ใหญ่โต และมีความมั่นคง สามารถหาเงินได้มาก ๆ เพื่อจะให้ลูกได้เรียนสูง ๆ ต้องการอะไรก็ได้เหมือนเด็กคนอื่น ๆ หวังว่าอนาคตข้างหน้าลูกจะ สุขสบาย และเดินตามรอยเท้าพ่อนั้น เป็นสิ่งที่ผิดเพราะพ่อรู้แล้วว่า ลูกควรต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างมากจากพ่อดูแลอย่าง ใกล้ชิด พ่อจึงตัดสินใจยอมทิ้งทุกอย่าง ยอมทิ้งหน้าที่การงานที่จะ ได้รับในระดับที่สูงขึ้นและเงินเดือนที่เพิ่มมากขึ้นเพื่อกลับมาอยู่กับ ลูก...”

พ่อของนายลูกรักยอมย้ายงานกลับมาอยู่ที่บ้านเพื่อที่จะได้ดูแลนายลูกรักอย่าง ใกล้ชิดมากขึ้น เพราะช่วงนั้นพ่อรู้สึกเครียด นอนไม่หลับ ไม่มีแรงที่จะทำงาน เกิดความรู้สึกท้อแท้ สิ้นหวัง เหมือนคนหมดหนทางที่จะสู้ต่อไป จึงตัดสินใจขอย้ายกลับบ้าน ทั้ง ๆ ที่กำลังจะได้เลื่อนขั้น ในระดับที่สูง แต่ต้องยอมทิ้งงานเพื่อนายลูกรัก ในขณะที่นายลูกรักเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรม เด็กและเยาวชนอยู่นั้น พ่อนายลูกรักได้ไปเยี่ยมและไปให้กำลังใจนายลูกรักที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและ เยาวชนทุก ๆ เดือน หรือทุก ๆ กิจกรรมที่ทางศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนได้จัดขึ้นไม่เคยขาดแม้แต่ ครั้งเดียว เพราะพ่อของนายลูกรักต้องการไปให้กำลังใจนายลูกรัก และอยากให้นายลูกรักผ่านพ้น การฝึกอบรมไปให้ได้ เพราะพ่อนายลูกรัก ยอมทิ้งทุกอย่างเพื่อมาดูแลนายลูกรัก พ่อของนายลูกรักเล่าว่า

“...พ่อคิดว่าช่วงเวลานี้สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับพ่อตอนนี้ คือ ลูกรัก และคิดว่าสิ่งที่สำคัญกับลูกมากตอนนี้ คือ กำลังใจจากพ่อจึง ตัดสินใจทิ้งทุกอย่างเพื่อกลับมาอยู่กับลูกรัก...”

ขณะที่นายลูกรักอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน พ่อได้ไปเยี่ยมและเห็น การเปลี่ยนแปลงของนายลูกรัก ได้เห็นลูกรักมีสีหน้าที่ยิ้มแย้ม ดูสุขุมมากขึ้น การพูดคุยเป็นผู้ใหญ่ มากขึ้น และนอกจากนั้น นายลูกรักก็สัญญากับพ่อไว้ว่าจะไม่กระทำผิดอีกจะเปลี่ยนแปลงตัวเองใหม่ และจะกลับไปเรียนหนังสือให้จบ หางานทำเหมือนพ่อให้ได้ ซึ่งตอนนั้นพ่อของนายลูกรัก เล่าว่า

“...พ่อเห็นแววตาของ นายลูกรัก แล้วมีความมุ่งมั่นและมีความตั้งใจ มาก พ่อคิดว่าอาจเป็นเพราะว่า นายลูกรัก คงรู้สึกอึดอัดที่ต้องอยู่ ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เพราะไม่สบายเหมือนบ้านตัวเอง

ตอนที่ นายลูกรัก อยู่บ้าน นายลูกรัก ได้รับอิสระอย่างเต็มที่ อยากทำอะไรก็ได้ทำ และ นายลูกรัก คงเห็นความพยายามของพ่อที่ไปเยี่ยมอย่างสม่ำเสมอ หลังจากที่ นายลูกรัก ออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว ปัญหาที่ นายลูกรัก ต้องเผชิญ คือ เพื่อน เพราะ นายลูกรัก กลับมารวมกลุ่มกับเพื่อนกลุ่มเดิม เพราะเขามีเพื่อนกลุ่มของเขาที่รักและเหนียวแน่นกันมาก และพฤติกรรมของเพื่อน ๆ ก็มีความแตกต่างกันมาก ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอารมณ์ร้อน การทะเลาะวิวาท การชกต่อย การรวมกลุ่มดื่มสุรา หรือบางคนก็อาจจะใช้ยาเสพติด ซึ่งพ่อไม่รู้ แต่พ่อคิดว่า ถ้า นายลูกรัก ยังกลับไปใช้ชีวิตเหมือนเดิมอยู่ ก็เสี่ยงต่อการกระทำผิดได้ เพราะถ้าเพื่อนเกิดปัญหา พ่อคิดว่า นายลูกรัก คงไม่อยู่เฉยแน่ ๆ เพราะ นายลูกรัก รักเพื่อนมากและเป็นเพื่อนที่คบกันมายาวนานมาก มีความผูกพันกันมาก นอกเสียจากว่าเพื่อนของ นายลูกรัก จะเลิกพฤติกรรมที่ไม่ดี หรือแยกย้ายกันไปอยู่ที่อื่น พ่อคิดว่าหลังจาก นายลูกรัก ถูกจับดำเนินคดีมานั้น พ่อได้พยายามทำเพื่อ นายลูกรัก จนสุดความสามารถ เพื่อที่จะดึงลูกกลับมาและคิดว่าได้ทำบทบาทหน้าที่ของการเป็นพ่อได้อย่างเหมาะสมแล้ว เพราะพ่อก็ยอมทิ้งทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นหน้าที่การงานที่จะได้รับในระดับที่สูงขึ้น เงินเดือนที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อกลับมาดูแลลูกรักอย่างใกล้ชิด ให้ความสำคัญกับลูกรักมากเท่าที่จะมากได้ ให้ ลูกรัก รู้ว่าเขาเป็นคนที่สำคัญที่สุดสำหรับพ่อ พยายามดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด คอยดูแลอบรมสั่งสอนสม่ำเสมอ ๆ และสนับสนุนทุกอย่างที่ ลูกรัก ต้องการ พ่อพยายามใช้ชีวิตให้เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูกรักมากขึ้น ซึ่งพ่อคิดว่าสิ่งที่พ่อได้ทำลงไปนั้น มีผลต่อการดำเนินชีวิตของ นายลูกรัก มาก เพราะ นายลูกรัก สามารถประสบความสำเร็จได้ โดยการไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก และสามารถเรียนจบตามที่ นายลูกรัก ตั้งใจไว้และนอกจากนั้นลูกรักสามารถรับงานทำได้เอง โดยที่พ่อไม่ต้องไปคุมงาน ลูกค้ำก็พอใจในงานที่นายลูกรักทำ สามารถทำงานหาเงินเองได้...”

ในเรื่องการวางแผนเกี่ยวกับเป้าหมายในอนาคตนั้น ส่วนใหญ่พ่อของนายลูกรักจะให้ นายลูกรักเป็นผู้ตัดสินใจเองในการเลือกที่เป็น แต่พ่อก็จะคอยชี้แนะเกี่ยวกับการเรียนด้านช่างไฟฟ้า ต้องทำงานอะไร ทำงานแบบไหน และคอยหางานให้นายลูกรักทำ คอยสนับสนุนพาไปสอบตาม สนามสอบต่าง ๆ ในระหว่างที่รอสอบรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้น พ่อก็จะคอยหางานให้นายลูกรักทำ เพื่อที่นายลูกรักจะได้มีเงินเก็บเป็นของตัวเองและมีประสบการณ์การทำงานมากขึ้น พ่ออยากให้นายลูกรัก รู้สึกภูมิใจที่สามารถหาเงินใช้เองได้ พ่อนายลูกรักคอยให้กำลังใจและให้คำปรึกษาทุก ๆ เรื่อง และรับฟัง ปัญหาที่นายลูกรักรู้สึกไม่สบายใจ คอยให้คำแนะนำเรื่องเรียนเพื่อนายลูกรักจะได้เรียนจบ และพ่อ นายลูกรักก็เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนายลูกรัก คอยประคับประคองเพื่อไม่ให้นายลูกรักทำผิดอีก สร้างความเชื่อมั่นให้นายลูกรัก รู้ว่านายลูกรักสามารถทำได้และทำได้ดี เช่น สามารถทำงานรับเหมา แทนพ่อได้ แล้วพ่อก็จะไปดูงานที่หลังว่าเรียบร้อยไหม ถ้าเรียบร้อยก็กล่าวชื่นชมและให้รางวัลโดยให้ ค่าจ้างทั้งหมดที่ได้รับ แต่ถ้างานไม่ดีไม่เรียบร้อยพ่อก็จะแก้ไขงานเองและบอกว่าต่อไปต้องทำยังไง เพื่อให้งานเรียบร้อยดี ทุก ๆ ครั้งที่นายลูกรักทำดีพ่อก็จะมีรางวัลให้ตลอด เช่น ช็อกโกแลตให้ซึ่งเป็นสิ่งที่ นายลูกรักอยากได้ พานายลูกรักไปเที่ยวต่างจังหวัด ให้เงินไปกินของอร่อย ๆ กับแฟนกับเพื่อน ๆ เป็นต้น

4.1.3 ป้าของนายลูกรัก

ผลการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2558 ที่จังหวัดหนองคาย

ป้าของ นายลูกรัก อายุ 53 ปี มีความเกี่ยวข้องกับนายลูกรัก คือ เป็นป้า คอยดูแล หลังจากที่แม่ของนายลูกรักเสียชีวิต ซึ่งตอนนั้นนายลูกรักเพิ่งมีอายุได้ประมาณ 5 ขวบ และช่วงเวลาที่ พ่อของนายลูกรักไปทำงานต่างจังหวัด ป้าเป็นคนเลี้ยงดูนายลูกรักตั้งแต่เกิดจนปัจจุบันอยู่ด้วยกันมา 22 ปีแล้ว ป้า เล่าว่า

“...ตั้งแต่ นายลูกรักเกิดมา ไม่นานแม่ของ นายลูกรัก ก็เสียชีวิต ก็เลย ผากไว้กับป้า ให้ป้าคอยดูแล นายลูกรัก แทน ป้าจึงดูแล นายลูกรัก มาตลอด และรักเหมือนลูกของตัวเอง แต่ป้าก็ไม่ค่อยมีเวลาดูแลอย่าง ใกล้ชิด เนื่องจากป้ามีอาชีพค้าขาย แต่หลัง ๆ ไม่ค่อยได้ทำแล้ว แต่ก็ จะไปขายน้ำกับ นายลูกรัก ที่โรงเรียนตอนเย็น ป้าดูแล นายลูกรัก เหมือนลูกแท้ ๆ รักและผูกพัน ดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี...”

1) เด็กเยาวชนที่ไม่กระทำผิด

ป้ารู้จักนายลูกรักเป็นอย่างดี เพราะหลังจากแม่ของนายลูกรักเสียชีวิต ป้าก็เป็นคนที่ คอยดูแลนายลูกรักมาตลอด ตั้งแต่ทำกับข้าว หานอาหาร ซักผ้า รีดผ้า คอยจัดการเรื่องเสื้อผ้า การใช้ชีวิต ประจำวันเสมือนเป็นลูกชายของตัวเอง นอกจากนั้นป้าก็จะคอยอบรมสั่งสอนนายลูกรักตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการคบเพื่อน เรื่องอารมณ์ร้อนวุ่นวาย หรือการเที่ยวกลางคืน ป้าเล่าว่า

“...ลูกรักเป็นเด็กที่ไม่มีอะไรน่าเป็นห่วงเลย เพราะเป็นคนมีความรับผิดชอบ อยู่แล้ว เป็นคนมีนิสัยขี้เล่นแต่ใจร้อนโมโหร้าย แต่เวลาอบรมสั่งสอน ก็จะนิ่งเงียบ นั่งฟังอย่างตั้งใจ แต่ป้าก็ไม่รู้ว่าลูกรักจะเชื่อฟังหรือไม่ รวม ๆ แล้วนิสัยค่อนข้างดีพอสมควร ตามความคิดของป้า ป้าคิดว่าการกระทำผิดของลูกรักในครั้งนั้น ทำให้ป้าเครียดมาก เสียใจมาก แต่ก็เคยคิดว่าสักวันหนึ่งก็ต้องโดนจับเพราะลูกรักและเพื่อน ๆ ชอบมารวมกลุ่มกัน มีเด็กวัยรุ่นมารวมกลุ่มกันประมาณ 200-300 คน แต่ป้าก็คอยอบรมสั่งสอนสม่ำเสมอ ในเรื่องการกระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เมื่อลูกรักถูกจับกุม ป้าก็ไม่ได้ซ้ำเติม พยายามให้กำลังใจ เนื่องจากคิดว่าลูกรักเป็นวัยรุ่น มีอารมณ์ร้อน และลูกรักชอบไปกับเพื่อนตลอด เกรงว่าสักวันจะเกิดปัญหาขึ้นได้ เมื่อนายลูกรักโตขึ้นกว่านี้ มีวุฒิภาวะแล้ว ลูกรักจะสามารถผ่านจุดนี้ไปได้เอง หลังจากที่นายลูกรักออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ป้าเห็นการเปลี่ยนแปลงของ นายลูกรักไปในทางที่ดีขึ้นมาก มีความตั้งใจที่จะศึกษาต่อตั้งใจเรียน มีความมุมานะที่จะเรียนให้จบ หลังเลิกเรียนกลับบ้านตรงเวลา หรือขออนุญาตไปไหนจะกลับเข้าบ้านเร็วขึ้น เชื่อฟังมากขึ้น กล้าพูดคุยมากขึ้น รู้จักช่วยงานบ้าน คอยช่วยเหลืองานบ้าน เมื่อมีเวลาว่างก็จะซักผ้าเอง บางครั้งทำกับข้าวเอง และยังรู้จักหาอาชีพเสริม โดยการชวนป้าไปขายน้ำหน้าโรงเรียนตอนเย็นหลังเลิกเรียน ช่วยขายจนหมด คุณมีความรับผิดชอบมากขึ้น มีความคิดเป็นผู้ใหญ่มาก จนไม่น่าเป็นห่วงเลย ซึ่งป้าคิดว่าโอกาสที่ลูกรักจะกลับไปกระทำผิดซ้ำอีกนั้นไม่มีแน่นอน เพราะตอนนี้ลูกรักได้ผ่านช่วงเวลาของการเป็นวัยรุ่นมาแล้ว และลูกรักก็มีความรับผิดชอบมากขึ้น ไม่ออกไปเที่ยวเหมือนแต่ก่อน เพื่อน ๆ ที่เคยรวมกลุ่มกันเหนียวแน่นก็ทยอยออกไปอยู่ที่อื่นบ้างแล้ว มีก็ส่วนน้อยมาก บางคนก็มีลูกเมียแล้ว จะกลับมาเที่ยวเตร่หรือทะเลาะวิวาทเหมือนแต่ก่อนมีน้อยมาก มีแต่รุ่นน้อง ๆ ที่กำลังรวมกลุ่มกัน แต่นายลูกรักก็ไม่ได้เข้าไปยุ่งแล้ว อีกอย่างเวลาป้าพูดอะไรนายลูกรักก็จะเชื่อฟัง และทำตาม พฤติกรรมต่าง ๆ โดยรวมดีขึ้นมาก การที่นายลูกรักเคยกระทำผิด และกลับตัวเป็นคนดีไม่กระทำผิดอีกแล้วนั้น ป้ารู้สึกภูมิใจในตัวลูกรักมาก รู้สึกดีใจมากและก็บอกลูกรักเสมอว่า ป้าภูมิใจในตัวเขา

ที่เขาสามารถกลับตัวได้ มีความรับผิดชอบมากขึ้น มีความตั้งใจในการทำงาน สิ่งที่ได้รับมอบหมายสำเร็จและเขาก็กล้าพูดคุยกับป้าทุกเรื่องมากขึ้น เวลามีปัญหาอะไรจะปรึกษาทุกเรื่อง ดูความคิดเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น จากการที่เขาคิดที่จะทำงานหาเงินและรู้จักออมเพื่อที่จะเก็บเงินทำธุรกิจส่วนตัวเล็ก ๆ...”

จากการสัมภาษณ์ป้าของนายลูกรัก ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า นายลูกรักนอกจากจะได้รับความกำลังใจ การช่วยเหลือ หรือแรงเสริมทางบวกจากพ่อแล้ว ก็ยังมีป้าซึ่งเป็นผู้ที่นายลูกรักให้ความเคารพ และเป็นผู้ดูแลนายลูกรักอย่างใกล้ชิด คอยให้กำลังใจ ช่วยเหลือ และเข้าใจการเลี้ยงดูนายลูกรักในช่วงของวัยรุ่นมาก ทำให้นายลูกรักมีกำลังใจเพิ่มมากขึ้น และผลจากการได้รับการเสริมพลังอำนาจจากครอบครัวและบุคคลที่นายลูกรักใกล้ชิดและไว้วางใจ ทำให้นายลูกรักมีกำลังใจ มีความเข้มแข็งทางจิตใจ ทำให้นายลูกรักสามารถควบคุมหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น และสามารถตั้งใจทำในสิ่งที่ตั้งใจไว้สำเร็จ

2) การเสริมสร้างพลังอำนาจในการควบคุมตนเองของเด็กหรือเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

ป้าของนายลูกรักได้ทำหน้าที่ในการเป็นป้าคอยดูแล เอาใจใส่ เสมือนลูกของตัวเอง ตั้งแต่ที่แม่ของนายลูกรักเสียชีวิต ป้าก็ดูแลนายลูกรักมาตลอด ตั้งแต่เรื่องการกินอาหาร เสื้อผ้า การใช้ชีวิตประจำวันคอยดูแลเอาใจใส่ ให้คำแนะนำในสิ่งที่อยากทำ สนับสนุนและคอยช่วยเหลือในสิ่งที่นายลูกรักต้องการทำ เช่น อยากขายน้ําน้ำโรงเรียนตอนที่โรงเรียนกำลังเลิกเรียน ป้าก็จะช่วยต้มน้ําน้ำ โอวัลติน เก๊กฮวย กระจับปาย และพาไปขายที่หน้าโรงเรียนตอนเย็นช่วงที่เด็ก ๆ เลิกเรียนแล้ว เมื่อป้ารู้ว่านายลูกรักกระทำความผิดป้าไม่ได้รังเกียจ ไม่ซ้ำเติม ให้กำลังใจแทน เพราะป้านายลูกรักเข้าใจช่วงของการเป็นวัยรุ่นต้องมีผิดพลาดบ้าง ป้าเข้าใจในสิ่งที่นายลูกรักกระทำ และค่อย ๆ แนะนำให้ไปในทางที่ถูกต้อง ดูแลเรื่องการกินอยู่ หลับนอน เสื้อผ้า เครื่องใช้ให้นายลูกรักดูดีเหมือนคนอื่น ชื่นชมเมื่อนายลูกรักทำดี หรือทำสิ่งที่ตั้งใจไว้ประสบผลสำเร็จ ป้าคิดว่าสิ่งที่ป้าได้ทำให้นายลูกรักนั้นก็ เป็นสิ่งที่ช่วยให้นายลูกรักสามารถผ่านพ้นการกระทำความผิดได้ หลังจากนายลูกรักออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว ป้าคิดว่านายลูกรักมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เช่น ตั้งใจเรียน มีความพยายามที่จะเรียนให้จบ หลังจากเลิกเรียนแล้ว เมื่อกลับถึงบ้านต้องการออกไปไหนก็จะบอกกล่าวหรือขออนุญาตออกไป และก็กลับบ้านเร็วขึ้น จากเมื่อก่อนหลังเที่ยงคืนตลอด เวลาป้าให้คำแนะนำอะไร นายลูกรักจะตั้งใจฟังมากขึ้น ไม่ได้แหย่ ใจเย็นมากขึ้น รู้จักช่วยงานบ้าน เช่น กวาดบ้าน ซักผ้า รีดผ้า ทำกับข้าว มีความขยันทำงาน และนายลูกรักมีความตั้งใจที่จะทำอะไร นายลูกรักก็สามารถทำสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ จากที่ป้าเห็น

จากการสัมภาษณ์ป่าของนายลูกรัก ทำให้ผู้สัมภาษณ์เห็นว่า ป่าของนายลูกรักดูแลเอาใจใส่นายลูกรักเป็นอย่างดี มีความเข้าอกเข้าใจ มีความเข้าใจการเลี้ยงลูกในช่วงวัยรุ่น เมื่อกระทำผิด ไม่ซ้ำเติม ให้ออกอากาศ คอยเป็นกำลังใจให้ แนะนำสิ่งที่ดี และคอยช่วยเหลือสนับสนุนสิ่งที่ดี และถูกต้อง ทำให้นายลูกรักได้รับการเสริมพลังอำนาจที่ดีจากป่า ซึ่งนอกจากพ่อแล้ว นายลูกรักก็ได้รับการเสริมแรงทางบวกที่ดีจากป่าด้วย สามารถทำให้นายลูกรักผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้จนประสบความสำเร็จ

4.2 กรณีศึกษาที่ 2 นายกัตัญญ (นามสมมติ)

เป็นการสัมภาษณ์ นายกัตัญญ (นามสมมติ) ยาย และครู โดยผลการสัมภาษณ์ พบว่า

4.2.1 นายกัตัญญ (นามสมมติ)

ผลการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2558 ที่จังหวัดหนองคาย

นายกัตัญญ เป็นเพศชาย อายุ 20 ปี 4 เดือน สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปัจจุบันประกอบอาชีพรับจ้างตามโครงการของหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง มีรายได้เป็นของตัวเองเดือนละ 8,000 บาท เป็นรายได้ที่ไม่แน่นอน เพราะขึ้นอยู่กับสัญญาจ้างตามโครงการของหน่วยงานที่จ้างหากสัญญาจ้างหมดลงก็ต้องหางานใหม่ รายได้ของครอบครัวเดือนละ 25,000 บาท เป็นรายได้ที่ไม่แน่นอน บางเดือนก็ได้มาก บางเดือนก็ได้น้อย ขึ้นอยู่กับค่าล่วงเวลาจากการทำงานที่ทำเกินเวลาอัตราจ้างงาน ปัจจุบันสถานภาพของนายกัตัญญมีคู่หมั้นแล้ว เป็นหญิงสาวที่อยู่ตรงข้ามบ้านที่นายกัตัญญอาศัยอยู่ ปัจจุบันนี้คู่หมั้นนายกัตัญญกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สถานภาพของบิดามารดาของนายกัตัญญ ทั้งคู่ยังมีชีวิตอยู่ แต่พ่อกับแม่แยกทางกัน นายกัตัญญไม่รู้ว่าพ่อไปอยู่ที่ไหน เพราะพ่อไม่เคยติดต่อมาเลย ส่วนแม่แต่งงานใหม่ มีลูกกับสามีใหม่ จำนวน 2 คน แม่ได้ย้ายไปอยู่บ้านกับสามีใหม่ ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านของนายกัตัญญประมาณ 40 กว่ากิโลเมตร นายกัตัญญเคยไปอาศัยอยู่กับแม่ก่อนถูกจับดำเนินคดี แต่ก็ไม่สามารถอยู่ได้ เนื่องจาก นายกัตัญญกับพ่อเลี้ยงไม่ถูกกัน มีเรื่องทะเลาะกันบ่อยมาก จนนายกัตัญญรู้สึกอึดอัด และไม่ต้องการทำให้แม่ลำบากใจ จึงตัดสินใจกลับมาอยู่กับยายเหมือนเดิม นายกัตัญญเล่าว่า

“...ผมกับพ่อเลี้ยงไม่ค่อยถูกกัน ทำให้มีปากเสียงและทะเลาะกันบ่อยมาก ผมทำให้แม่รู้สึกหนักใจ ผมก็เลยกลับมาอาศัยอยู่ที่บ้านยายเหมือนเดิม ซึ่งเป็นบ้านที่ผมอาศัยอยู่ปัจจุบันนี้ บ้านที่ผมอาศัยอยู่เป็นบ้านของยาย ซึ่งในความรู้สึกของผมเหมือนผมเป็นแค่คนอาศัยอยู่เท่านั้น ในครอบครัวของยายไม่มีใครสนใจผมเลย ทุกคนมองผมเหมือนเป็นภาระที่เพิ่มขึ้นของครอบครัว ตากับยายชอบบ่น ดุด่า

เวลาที่ผมทำอะไรไม่ถูกใจดูเหมือนที่บ้านไม่พอใจเลยสักอย่าง และ
 น้ำสาวก็ชอบพูดประชดประชันทำให้ผมรู้สึกอึดอัดใจมาก แต่ก็ต้อง
 ออดทนอยู่เพราะไม่รู้จะไปอยู่ที่ไหน ผมต้องพยายามอดทนอดกลั้น
 และพยายามอยู่ให้ได้ ถึงแม้จะอึดอัดมากก็ตาม...”

หลังจากที่พ่อแม่แยกทางกัน นายกัตตัญญูอาศัยอยู่กับยายในระหว่างที่นายกัตตัญญูกำลัง
 เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่นั้น ในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ นายกัตตัญญูก็จะไปทำงานรับจ้างชกมวย
 เพื่อจะได้เงินไว้ใช้จ่ายในการไปโรงเรียนและเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน นายกัตตัญญูต้องทำงาน หา
 เงินตั้งแต่ตอนเป็นเด็ก นายกัตตัญญูจึงคิดว่า ณ ขนาดนี้ไม่ได้ลำบากอะไร ยิ่งพอสู้ไว้ เพราะไม่มี
 ทางเลือก ขณะที่นายกัตตัญญูกำลังดำเนินคดี แม่ของนายกัตตัญญูได้ไปกู้เงินนอกระบบเพื่อมาเป็น
 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปขึ้นศาล และเยียวยาผู้เสียหาย เนื่องจากผู้เสียหายเสียชีวิต ทำให้แม่เกิด
 ภาระหนี้สินจำนวนมาก แม่จึงต้องทำงานหนักเพื่อมาใช้หนี้ที่ได้กู้ไว้ และประกอกับแม่มีภาระ
 ค่าใช้จ่ายในครอบครัว เพราะต้องดูแลลูก ๆ อีก จำนวน 2 คน ซึ่งเป็นน้องต่างพ่อของนายกัตตัญญูใน
 ระหว่างที่นายกัตตัญญูเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนนั้น นายกัตตัญญู เล่าว่า

“...ช่วงที่ผมอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ตาและยายไม่เคย
 ไปเยี่ยมผมสักครั้ง ผมรู้สึกน้อยใจมาก เกิดความเครียด เพราะทำให้
 ผมกังวลว่าหลังจากที่ผมฝึกครบกำหนดแล้ว ผมจะออกไปอยู่ที่ไหน
 ไปอยู่กับแม่ก็ไม่ได้ จะไปเข้าบ้านอยู่ก็ยังไม่มืงาน ไม่มีเงิน ยังไงต้อง
 ออกมาอยู่บ้านตาและยายก่อน เพราะต้องทำงานหาเงินให้ได้ก่อน
 ถึงจะหาที่อยู่ใหม่ได้ ทำให้รู้สึกเครียดและสับสนมาก และผมคิดว่า
 ผมเป็นคนอื่นสำหรับตาและยาย...”

หลังจากที่นายกัตตัญญูออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนมาแล้วนั้น นายกัตตัญญู
 ก็ได้กลับมาอาศัยที่บ้านตาและยายเหมือนเดิม ซึ่งสมาชิกในบ้านมีทั้งหมด 7 คน รวมนายกัตตัญญูด้วย
 ซึ่งประกอบไปด้วย ตา ยาย น้ำสาว สามีนางสาว หลานชาย จำนวน 2 คน และนายกัตตัญญู ตา
 และยายของนายกัตตัญญูประกอบอาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก รายได้มาจากการขายข้าว จะมีผลผลิต
 ปีละ 1 ครั้ง ทำให้ค่าใช้จ่ายแต่ละปีไม่พอใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวส่วนใหญ่จะมาจากนางสาว
 และแฟนของนางสาว แต่ทั้ง 2 คน ก็มีภาระที่ต้องดูแล คือ ลูก 2 คน และตากับยาย ทำให้นายกัตตัญญู
 เหมือนเป็นส่วนเกินภายในบ้าน และเป็นภาระที่เพิ่มขึ้นของครอบครัว นายกัตตัญญู เล่าว่า

“...ผมเป็นแค่คนมาอาศัยอยู่บ้านของตาและยาย ตากับยายจะพูดคุยกับผมเฉพาะตอนที่ผมไปช่วยทำนาเท่านั้น หลังจากทำนาเสร็จทุกคนในบ้านก็เป็นเหมือนเดิม ต่างคนต่างอยู่ เหมือนผมไม่มีตัวตนในบ้านเหมือนเคย...”

หลังจากที่นายกัตถ์ญออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เขต 4 จังหวัดขอนแก่น นั้น นายกัตถ์ญก็ได้กลับมาอาศัยอยู่ที่บ้านตากับยายเหมือนเดิม และนายกัตถ์ญได้วางเป้าหมายในชีวิตไว้ดังนี้

ประการแรก การหางานทำให้ได้เร็วที่สุดเพื่อให้ได้เงินมาใช้หนี้ช่วยแม่ หนี้สินเกิดขึ้นเพราะนายกัตถ์ญไปทำร้ายผู้เสียหายทำให้ผู้เสียหายเสียชีวิต และแม่ของนายกัตถ์ญก็ได้ไปกู้เงินเพื่อนำมาจ่ายชดเชยให้กับญาติผู้เสียหายที่เป็นคู่กรณีกับนายกัตถ์ญ และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปให้ปากคำและขึ้นศาล ทำให้แม่ของนายกัตถ์ญต้องทำงานหนักเพื่อนำเงินมาจ่ายดอกเบี้ยและเงินต้นที่ยืมมา และมีภาระที่ต้องดูแลลูก ๆ อีก 2 คน ที่กำลังเรียนหนังสืออยู่ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้จบ โดยการสมัครเข้าศึกษาต่อ การศึกษานอกระบบตามอัธยาศัย เพื่อที่จะได้มีเวลาทำงานหาเงินได้ด้วย เพราะนายกัตถ์ญต้องทำงานหาเงินส่งเสียตัวเองเรียนและต้องใช้หนี้สินด้วย แต่ที่ต้องการศึกษาต่อเพื่อที่จะได้งานดี ๆ ทำ

1) ประสบการณ์การเข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน

นายกัตถ์ญ เข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เป็นระยะเวลา 10 เดือน ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2556 ถึง เดือนมกราคม 2557 สาเหตุที่นายกัตถ์ญได้เข้ารับการฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เป็นระยะเวลาที่สั้นถึงแม้จะเป็นคดีที่ถือว่าร้ายแรงมาก เพราะทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย แต่สิ่งที่นายกัตถ์ญกับเพื่อน ๆ ได้กระทำเป็นการป้องกันตัวเอง เนื่องจากผู้เสียหายมีพฤติกรรมที่ชอบมีเรื่องทะเลาะวิวาทอยู่แล้ว และมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหลาย ๆ ด้าน ทำให้นายกัตถ์ญและเพื่อน ๆ ถูกตัดสินให้ฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนในระยะสั้น และก่อนที่จะถูกดำเนินคดีนายกัตถ์ญไม่มีพฤติกรรมที่เสียหายเลย ระยะเวลาการดำเนินชีวิตของนายกัตถ์ญหลังจากออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน จำนวน 1 ปี 4 เดือน ขณะที่นายกัตถ์ญเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ทำให้นายกัตถ์ญได้คิดย้อนกลับไปมองอดีตในสิ่งที่เกิดขึ้น เพราะการกระทำที่เกิดขึ้นเกิดจากอารมณ์ชั่ววูบ ไม่ได้เจตนาที่จะทำร้ายผู้เสียหาย เป็นการป้องกันตัวจากการทำร้าย แต่เป็นการป้องกันตัวเกินกว่าเหตุทำให้ผู้เสียหายเสียชีวิต จึงทำให้นายกัตถ์ญและเพื่อน ๆ ที่ร่วมกันถูกจับดำเนินคดีและศาลพิพากษาส่งฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ทำให้แม่ต้องไปกู้เงินเพื่อนำมาจ่ายเป็นค่าเสียหายให้ผู้เสียหาย และใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการเสียค่าเดินทางมาสอบปากคำขึ้นศาลตามที่ศาลนัด ซึ่งแม่ของนายกัตถ์ญก็มีภาระมากอยู่แล้วกับการเลี้ยงดูน้องต่างพ่อของนายกัตถ์ญ จำนวน 2 คน ทำให้แม่ของ

นายกตัญญูเสียใจมากและทำให้มีภาระหนี้สิน จากปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้นายกตัญญูคิดว่าสิ่งที่กระทำลงไปเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เมื่อนายกตัญญูจะทำอะไรจะคิดอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจกระทำลงไป เพราะผลเสียที่เกิดขึ้นไม่คุ้ม นอกจากนั้นการใช้ชีวิตในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนทำให้นายกตัญญูรู้สึกอึดอัดมาก เพราะต้องถูกคุมขัง ต้องฝึกความอดทน อดกลั้นต่อสิ่งที่ยกตัญญูไม่ต้องการ การควบคุมอารมณ์เพื่อไม่ให้เกิดเรื่องทะเลาะวิวาท ฝึกการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เช่น การไม่ทำผิดกฎระเบียบเพื่อที่จะได้หลุดพ้นจากสิ่งที่ไม่ต้องการ การไม่ทะเลาะวิวาทกับเพื่อนในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เพื่อที่จะได้ถูกปล่อยออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนตามกำหนดหรือเร็วกว่ากำหนด นอกจากนั้นนายกตัญญูรู้สึกรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น ถึงแม้ความคิดจะไม่ตรงกับนายกตัญญูก็ตาม การนำประสบการณ์จากการฝึกอาชีพ การตัดผมผู้ชาย ที่ได้ฝึกอาชีพมาจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน สามารถมาปรับใช้ในการทำงานปัจจุบันได้ด้วย ทำให้นายกตัญญูรู้สึกภูมิใจในตัวเองมากขึ้น ที่สามารถนำประสบการณ์และความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการดำเนินชีวิตปัจจุบันได้ หลังจากออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนครั้งนี้ นายกตัญญูได้ตัดสินใจและตั้งใจไว้ว่าจะไม่กระทำผิดซ้ำอีก เพราะนายกตัญญูไม่ต้องการทำให้แม่เสียใจ อีกทั้งการเป็นหนี้สินจากการกระทำ การเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการไปเยี่ยมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ถึงแม้แม่และพ่อของนายกตัญญูแยกทางกัน พ่อไม่ได้ติดต่อกลับมา แม่ไปมีครอบครัวใหม่และยุ่งมาก แต่นายกตัญญูคิดว่าแม่รักนายกตัญญูมาก เนื่องจากระหว่างที่นายกตัญญูเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน แม่นายกตัญญูจะไปเยี่ยมตลอด ซึ่งระยะทางไกลจากบ้านมากทำให้ต้องเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายมากในการไปเยี่ยมทุกครั้ง ทำให้แม่ของนายกตัญญูต้องลางานทุกครั้งในการไปเยี่ยมเพราะต้องใช้เวลาไปกับและการเข้าเยี่ยมเกือบทั้งวัน ทั้ง ๆ ที่แม่ของนายกตัญญูต้องทำงานหนักหาเงินเลี้ยงดูน้อง ๆ อีก 2 คน แต่แม่ของนายกตัญญูก็ไปทุกครั้ง ทำให้นายกตัญญูมองเห็นความลำบากที่แม่ได้รับและความรัก ความห่วงใยที่แม่ได้มอบให้ถึงแม้จะไม่ได้อยู่ด้วยกัน หรือนาน ๆ ครั้งถึงจะได้พูดคุยกันก็ตาม จึงทำให้นายกตัญญูคิดและตัดสินใจที่จะไม่กระทำผิดอีก เพราะไม่ต้องการให้แม่เสียใจและต้องการทำงานหาเงินใช้หนี้สินที่เกิดขึ้น ต้องการงานเพื่อเก็บเงินออกไปสร้างอนาคตข้างนอก นายกตัญญู เล่าว่า

“...เมื่อก่อนนี่ถึงการถูกจับกุม และต้องเข้าไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ทำให้ผมนึกถึงการขาดอิสรภาพ ความรู้สึกอึดอัดที่ต้องอยู่รวมกันกับคนจำนวนมาก การกิน การนอน เป็นเวลาไปหมด และเมื่อออกมาแล้ว ผมก็มาทราบว่าแม่มีภาระหนี้สินมากจากการที่ผมไปทำร้ายผู้เสียหายจนทำให้ผู้เสียหายเสียชีวิตนั้น แม่ผมต้องยืมเงินเพื่อมาจ่ายให้ผู้เสียหาย และใช้เงินเป็นค่ารถในการไปเยี่ยมผมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ทั้ง ๆ ที่แม่มีภาระมากอยู่แล้ว ทำให้

ผมคิดว่า การที่ผมเข้าไปอยู่ในนั้น ทำให้ผมสูญเสียอะไรหลายอย่าง มาก ทั้งเรื่องเรียน เรื่องทำงาน การถูกมองว่าเป็นคนไม่ดี เคยติดคุกมาก่อน และทำให้แม่ต้องมาเป็นหนี้ อีก ผมจึงคิดว่า ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นข้างหน้า ผมจะไม่ทำสิ่งที่ทำให้ผมเสี่ยงที่กลับไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนอีก และตอนนี้อายุผมก็เกินแล้ว ถ้าผมทำผิดอีก ผมคงต้องเข้าไปอยู่ในเรือนจำแน่ ๆ ซึ่งผมไม่ต้องการเป็นอย่างมาก เพราะฉะนั้น ผมจะพยายามไม่กระทำผิดอีก เป็นอันขาด...”

2) การควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ หลังจากนายกัตตัญญูออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน สิ่งที่นายกัตตัญญู เผชิญสิ่งยั่วยุ การถูกชักจูงหรือสิ่งที่กดดันที่ทำให้ นายกัตตัญญู อยากหันกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก คือ นายกัตตัญญูรู้สึกที่บ้านที่นายกัตตัญญูอาศัยอยู่ เป็นบ้านที่ไม่มีความสุขเลย เป็นบ้านที่อยู่แล้ว รู้สึกอึดอัด ใช้อาศัยแค่เป็นที่หลบนอนเท่านั้น ทุกคนในบ้านต่างคนต่างอยู่ มองนายกัตตัญญูเหมือนเป็นภาระของครอบครัว นายกัตตัญญูกลับออกมาจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ได้มาอาศัยอยู่บ้านของตาและยาย บ้านของตาและยายอยู่ด้วยกัน จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ตา ยาย น้ำ แพนน้ำ ลูกของน้ำ จำนวน 2 คน และนายกัตตัญญู นายกัตตัญญูมองว่าครอบครัวที่นายกัตตัญญูอาศัยอยู่ด้วยเป็นครอบครัวที่ใหญ่มาก ทำให้นายกัตตัญญูรู้สึกอึดอัด ตายายและน้ำสาวต่างมีภาระที่ต้องดูแล ทำให้ไม่มีเวลาดูแลนายกัตตัญญู เหมือนที่นายกัตตัญญูเป็นภาระของครอบครัว ตาและยายประกอบอาชีพหลัก คือ ทำนา ทำให้รายได้ไม่แน่นอน ค่าใช้จ่ายในครอบครัวส่วนใหญ่จึงมาจากน้ำสาวและแพนของน้ำสาว ซึ่งทั้งสองก็มีภาระที่ต้องดูแลลูก จำนวน 2 คน และต้องดูแลตาและยายของนายกัตตัญญูด้วย จึงทำให้น้ำสาวและแพนของน้ำสาวไม่ค่อยสนใจนายกัตตัญญูอีกทั้งเวลาที่น้ำสาวหรือแพนน้ำสาวไปทำงาน ตาและยาย จะต้องดูแลหลาน 2 คน ตาและยายไม่ได้สนใจหรือดูแลเอาใจใส่นายกัตตัญญู ทำให้นายกัตตัญญูรู้สึกน้อยใจและมองว่าเป็นภาระของครอบครัว นอกจากนั้นยายก็ชอบด่าว่ากล่าว เมื่อไรที่นายกัตตัญญูไม่ว่างไม่สามารถไปช่วยทำนาได้ ตาและยายก็บ่น พูดประชดประชัน และชอบพูดว่านายกัตตัญญูเป็นเด็กที่ไม่มีประโยชน์ ชี้แจง ทำให้นายกัตตัญญูรู้สึกเครียดมาก พยายามหางานทำได้เร็วที่สุด แต่เนื่องจากวุฒิการศึกษามีน้อย ประกอบกับการยังไม่ผ่านการเกณฑ์ทหาร ทำให้ค่อนข้างหางานยาก จนกระทั่งนายกัตตัญญูได้ไปปรึกษาครูที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนแห่งหนึ่ง และครูแนะนำให้สมัครงาน จึงได้งานทำทุกวันนี้ ซึ่งนายกัตตัญญูเล่าว่า

“...ผมไม่รู้จะทำยังไง หลังออกมาจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว ไม่รู้จะไปทำงานที่ไหน อยู่บ้านก็โดนด่า เหมือนคนไร้ประโยชน์ ผมจึงพยายามไปหาสมัครงานทำ ตามร้านค้าต่าง ๆ หรือโรงงานต่างที่ติดป้ายรับสมัครคนงาน แต่เมื่อผมไปสมัครเขาก็ไม่ยอมรับผมเข้าทำงานเพราะบางที่เขากลัวผม เนื่องจากผมเคยเข้าศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนมาก่อน เป็นคดียาเสพติด ทำให้เจ้าของร้านค้าหรือโรงงานบางแห่งเขากลัวผม บางแห่งก็ให้เหตุผลว่าต้องการคนจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางแห่งก็ให้เหตุผลว่า ผมยังไม่ผ่านการเกณฑ์ทหาร แต่ผมรู้ว่าสาเหตุทั้งหมด คือ กลัวผมในเรื่องคดีที่ผมเคยทำ และวุฒิผมน้อยเกินไป เมื่อผมไม่ได้งาน กลับมาบ้านก็โดนด่าและขุดคุ้ย น้าสาวก็พูดประชดประชัน ผมเครียดมากไม่รู้จะหาทางออกให้ตัวเองยังไง ผมจึงคิดถึงครูที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งครูเคยบอกว่า ถ้ามีปัญหาอะไรก็เข้ามาปรึกษาได้ ไม่จำเป็นต้องทำผิดแล้วจึงเข้ามา ผมจึงตัดสินใจขับรถไปหาครูที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนแห่งหนึ่ง และผมได้เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผมให้ครูหน่อยฟัง ครูหน่อยจึงได้แนะนำงานให้ผมและผมก็ไปสมัครงานตามที่ครูหน่อยแนะนำด้วยตัวเอง แต่ผมไปสมัครหลายที่มากแต่ไม่มีที่ไหนรับผมเข้าทำงานเลย พอรู้ว่าผมเคยฆ่าคนตายและติดคุกมาก่อน ทุกคนก็ต่างกลัวที่จะรับผมเข้าทำงาน ทั้ง ๆ ที่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผมไม่ได้ตั้งใจเลยแต่ทุกคนก็ต่างพากันกลัวผมมาก ไม่กล้ารับผมเข้าทำงาน ถ้าจะไปสมัครงานในห้างก็ไม่ได้ เพราะผมยังไม่ได้เกณฑ์ทหารและวุฒิก็ต่ำเกินไป ซึ่งตอนนั้นผมคิดไว้ว่าถ้าผมได้ออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว ผมจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่ทำให้ผมเสี่ยงต่อการกระทำผิดอีก และจะไม่กลับไปหาเพื่อนกลุ่มเดิมอีก แต่เมื่อกลับมาอยู่บ้านและชีวิตผมก็แย่มาก ๆ ผมรู้สึกอึดอัดมาก ถูกบ่น ดุด่าว่ากล่าวจนไม่อยากอยู่ที่บ้าน เพราะเมื่อไรที่ยายดุด่าว่ากล่าวบ่อย ๆ ผมก็อดทนไม่ไหวหรือบ่นมาก ๆ ผมก็จะขับรถออกจากบ้านเพื่อไปทำให้ตัวเองสบายใจ โดยการไปหาเพื่อน ๆ กลุ่มเดิม เมื่อสบายใจก็จะกลับเข้าบ้าน ผมก็จะทำแบบนี้เป็นประจำ แต่ผมก็กลัวว่าสักวันหนึ่งผมอาจจะพลาดกระทำผิดได้ ถ้าผมยังไปหาเพื่อน ๆ หรือน้อง ๆ ในอารมณ์แบบนี้

เนื่องจากเพื่อน ๆ หรือน้อง ๆ ที่ไม่เคยกระทำความผิด ไม่รู้ว่าเมื่อกระทำความผิดแล้ว ผลกระทบเป็นอย่างไรบ้าง ทำให้เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ยังมีนิสัยเหมือนเดิม ชอบไปมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับกลุ่มวัยรุ่นหรือหมู่บ้านใกล้เคียง และเคยได้ขอร้องให้ผมไปช่วยแก้แค้นกับกลุ่มวัยรุ่นที่มีเรื่องทะเลาะวิวาทกัน แต่ผมก็ปฏิเสธที่จะไป แต่ก็กลัวว่าสักวันจะปฏิเสธไม่ได้ ถ้ายังต้องออกไปหาเพื่อน ๆ น้อง ๆ เหมือนเดิม...”

นายกตัญญูเครียดและรู้สึกสับสนมาก แต่นายกตัญญูก็ปฏิเสธไม่ไปช่วยเพื่อน เพราะไม่ต้องการกลับไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ไม่ต้องการเป็นภาระของครอบครัวและแม่อีก และต้องการทำงานหาเงินใช้หนี้ให้หมด เมื่อเพื่อนชักชวนนายกตัญญูก็จะพยายามตักเตือนเพื่อน ๆ น้อง ๆ และไม่ไปตามคำขอร้อง ทำให้บางครั้ง เพื่อน ๆ น้อง ๆ ในกลุ่มโกรธ เกิดความไม่พอใจมาก บางคนก็ตีตัวออกห่าง ไม่สนใจ ไม่พูดคุยด้วย ไม่ชวนไปไหนมาไหนเหมือนเดิม เพื่อนเริ่มหันหลังให้เพื่อนไม่ยอมคบ เมื่อนายกตัญญูเครียดจากครอบครัวหรือรู้สึกเบื่อหน่ายไม่ต้องการอยู่บ้าน ทำให้นายกตัญญูเครียดและสับสนมาก เพราะไม่รู้จะไปอยู่ไหน ทำให้บางครั้งนายกตัญญูอยากจะช่วยเพื่อน เพื่อนายกตัญญูจะได้เล่นกับเพื่อนได้หรือเวลามีเรื่องไม่สบายใจสามารถไปหาเพื่อนได้ แต่ก็กลัวถูกจับดำเนินคดี จึงทำให้นายกตัญญูเลือกที่จะปฏิเสธเพื่อน เพราะนายกตัญญูตั้งใจไว้แล้วว่าจะไม่กระทำความผิดอีก หลังจากนั้นนายกตัญญูได้งาน นายกตัญญูก็ไม่มีเวลาอยู่บ้าน หรือออกไปรวมกลุ่มกับเพื่อน ๆ มีเวลาอยู่บ้านน้อยลง ตาและยายก็ไม่ค่อยบ่น นายกตัญญูต้องไปทำงานทุกวัน หยุดเฉพาะวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ บางครั้งวันหยุดก็จะไปช่วยพี่ ๆ ที่ทำงานอยู่แคว ทำให้ครอบครัวบ่นน้อยลง เนื่องจากมีเวลาอยู่ด้วยกันน้อย เลิกงานกลับบ้านก็ค่ำมืด หลังจากเลิกงาน นายกตัญญูก็ไปเล่นกีฬา เตะบอลที่สนามโรงเรียนภายในหมู่บ้าน ถึงบ้านอาบน้ำ ทานข้าว และเข้านอนแต่หัวค่ำ เพื่อจะได้ตื่นเช้าไปทำงาน จึงไม่ค่อยได้มีเวลาพูดคุยกับตาและยายหรือคนในครอบครัวเลย เพราะปกติก็ไม่ค่อยได้พูดคุยกันอยู่แล้ว ต่างคนต่างอยู่ ไม่มีใครสนใจกัน นอกจากนั้น ทำให้นายกตัญญูไม่มีเวลากลับไปหาเพื่อนกลุ่มเดิมอีกแล้ว เมื่อมีเวลาว่างหรือต้องการไปเที่ยวที่ไหน นายกตัญญูก็เลือกไปกับกลุ่มของคู่หมั้นของนายกตัญญู นายกตัญญูได้หมั้นหมายกับคนรักที่อยู่บ้านตรงข้ามกับบ้านนายกตัญญู คนรักของนายกตัญญูกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 การที่นายกตัญญูไปกับเพื่อน ๆ ของคู่หมั้นทำให้นายกตัญญูรู้สึกปลอดภัย เพราะมีแต่ผู้หญิงจึงไม่ค่อยมีปัญหาทะเลาะวิวาทกัน และทำให้นายกตัญญูใจเย็นลง สามารถควบคุมอารมณ์ตัวเองได้มากขึ้น

วิธีการที่นายกตัญญูใช้ในการยับยั้งชั่งใจ อดทน และหลีกเลี่ยง เพื่อควบคุมตนเองไม่ให้กระทำความผิดอีก จากสิ่งที่เผชิญ การย้าย ชักจูงและแรงกดดันมีดังนี้

2.1) วิธีการยับยั้งเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

นายกตัญญู เลือกรูปการปฏิเสธเพื่อนทันทีโดยการนึกถึงผลจากการกระทำผิด คือ การถูกจับกุม การถูกควบคุมตัว การที่ต้องอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน การที่เป็นภาระของครอบครัว การที่ครอบครัวมีหนี้สินเพราะเกิดจากการกระทำของนายกตัญญู แต่หลังจากที่นายกตัญญูปฏิเสธที่จะไม่ช่วยเหลือเพื่อนในการไปแก้แค้นคู่อริ ทำให้นายกตัญญูไม่มีเพื่อน เพื่อน ๆ ก็เลิกหันหลังให้นายกตัญญูทันที เพื่อน ๆ ไม่เล่นด้วย ไม่มีความจริงใจให้ไปไหนมาไหนก็ไม่มีใครชวนนายกตัญญู ทั้ง ๆ ที่นายกตัญญูต้องการที่สุดตอนนี้ คือ เพื่อนที่เข้าใจ และกำลังใจจากคนรอบข้าง เพราะที่บ้านก็ไม่มีใครเข้าใจนายกตัญญูเลย แต่นายกตัญญูก็ต้องอดทน อดกลั้น ต่อสิ่งที่เกิดขึ้น เพราะตั้งใจไว้แล้วว่าจะไม่กลับไปกระทำผิดอีก เพราะต้องการทำงานหาเงินใช้หนี้แทนแม่ให้หมด นายกตัญญู เล่าว่า

“...บางครั้งผมก็รู้สึกท้อแท้จนหมดแรงที่จะมีชีวิตต่อ แต่ต้องสู้ เพราะสงสารแม่ ผมคิดว่าตอนนี้ผมเหมือนตัวคนเดียว ถ้าผมไม่มีงานทำ ผมก็ไม่รู้ว่าจะก้าวเดินต่อไปอย่างไรดี ผมอาจกลับไปกระทำผิดก็ได้ โชคดีที่มีงานทำ ทำให้อะไรหลาย ๆ อย่างดีขึ้น ไม่ต้องคอยรับฟังที่บ้านดุด่าว่ากล่าวหรือบ่น ไม่ต้องกลับไปปรวมกลุ่มกับเพื่อน ๆ เหมือนเดิม ปัญหาที่อาจกระทำผิดอีกจะได้ไม่เกิดขึ้นอีก...”

2.2) วิธีการเปลี่ยนเงื่อนไขเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำผิดซ้ำ

หลังจากนายกตัญญูออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน และได้กลับมาอยู่ที่บ้าน นายกตัญญูก็ได้ไปอาศัยอยู่บ้านของตาและยายเหมือนเดิม เพื่อน ๆ ก็จะมาหาที่บ้าน เนื่องจากอยู่บ้านใกล้ ๆ กัน สะดวกในการไปมาหาสู่กันง่าย เพื่อน ๆ ก็มีชวนออกไปข้างนอกบ้าง ชวนไปเที่ยวตอนกลางคืนบ้าง นายกตัญญูเลือกที่จะไม่ไป โดยการพยายามเข้านอนแต่หัวค่ำ หรือกลับจากที่ทำงานมืดค่ำแทน แต่ในช่วงวันหยุดที่มีงานเทศกาล นายกตัญญูรู้ว่าเพื่อน ๆ จะมาชวนไปเที่ยว นายกตัญญูจะพยายามหลีกเลี่ยง โดยการไม่รับโทรศัพท์เพื่อนเลย หรือเลือกโกหกเพื่อน ๆ ว่าติดธุระกับที่ทำงาน ให้อุบัติ ๆ ช่วยโกหกว่าไม่อยู่บ้านเพื่อที่จะได้ไม่ต้องมีปัญหาขัดแย้งกับเพื่อน ๆ ดูโทรทัศน์อยู่ที่บ้านแทน หรือบางครั้งก็นอนแต่หัวค่ำ พยายามเลิกเที่ยวกับกลุ่มเพื่อนที่มีเรื่องทะเลาะวิวาท โดยการไปกับกลุ่มเพื่อนผู้หญิงแทนทำให้รู้สึกใจเย็นลงและสบายใจ ซึ่งนายกตัญญูให้เหตุผลว่า

“...สาเหตุที่ผมเลือกที่จะไม่ไปกับกับเพื่อน ๆ เพราะผมรู้ว่าถ้าไปต้องมีเรื่องแน่ ๆ ผมก็เลยพยายามคิดถึงผลเสียที่ตามมา และได้คิดหาทางออก เพื่อไม่ให้ขัดแย้งกับเพื่อน ๆ โดยการเข้านอนเร็วขึ้น เมื่อเพื่อนโทรมาก็ไม่รับ แกล้งทำเป็นว่าไม่ได้ยิน เมื่อเพื่อน ๆ มาตามที่บ้านก็ให้ยายช่วยโกหกว่าไม่อยู่ หรือหลับไปแล้วเนื่องจากไม่สบาย เพื่อจะได้ไม่ไป เกิดปัญหาตามมาและลดการผิดใจกับเพื่อน ๆ...”

2.3) วิธีการยุติการกระทำบางอย่างเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

หลังจากที่นายกตัณญ์ออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้วนั้น รุ่นน้องที่นายกตัณญ์เคยคบหาสมาคมด้วย ก็ยังไปมาหาสู่นายกตัณญ์ที่บ้านบ่อย ๆ เมื่อเพื่อน ๆ หรือน้อง ๆ มีเรื่องทะเลาะวิวาทกัน ก็จะมาชวนนายกตัณญ์ออกไป หรือชวนไปเที่ยวตอนกลางคืน เพื่อที่จะรอโอกาสแก้แค้นคู่อริ หรือกลุ่มวัยรุ่นที่เคยมีเรื่องทะเลาะวิวาทกันนายกตัณญ์จะปฏิเสธเพื่อนทันทีที่จะไม่ไปเที่ยวกับเพื่อน เพราะรู้ว่าถ้าไป เมื่อเกิดเรื่องทะเลาะวิวาทจะไม่สามารถปฏิเสธเพื่อนได้ ณ เวลานั้นจึงเลือกที่จะยุติปัญหาเพื่อไม่ให้มีผลตามมา โดยการไม่ไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ และให้เหตุผลกับเพื่อน ๆ ว่าจะไปทำธุระกับญาติ หรือบางครั้งก็เลือกที่จะอยู่เวรกับพี่ ๆ ที่ทำงาน เมื่อกลับมาถึงบ้านก็รีบเข้านอนทันที ซึ่งในช่วงแรก ๆ ก็ยากมาก เพราะนายกตัณญ์คิดว่านายกตัณญ์ยังอยู่ในช่วงวัยรุ่นอยู่ แต่นายกตัณญ์ก็ต้องพยายามและคิดถึงเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ว่าจะไม่กระทำผิดอีก เพราะถ้านายกตัณญ์ทำผิดพลาดอีกครั้ง นายกตัณญ์กลัวแม่ต้องลำบาก ต้องมารับภาระเรื่องของนายกตัณญ์อีกครั้ง และต้องทำงานหาเงินใช้หนี้เพียงลำพังซึ่งนายกตัณญ์เล่าว่า

“...ผมพยายามที่จะเลิกไปเที่ยวหรือไปหาเพื่อน ๆ เพราะไม่ต้องการมีเรื่องทะเลาะวิวาท หรือไม่ต้องการให้แม่ต้องมาเป็นภาระ เพราะผมอีก เพราะแค่นี้แม่ผมก็ลำบากมากพอแล้ว เพราะแม่ต้องทำงานหาเงินมาประกันผมอีก ไหนจะต้องไปเยี่ยมผมเหมือนเดิมหาเงินมาใช้หนี้เก่าอีก ผมไม่ต้องการเป็นภาระของใครอีก ผมก็จะพยายามคิดถึงเรื่องนี้ทุกครั้ง เมื่อผมอยู่ในอารมณ์หรือความรู้สึกที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดอีก...”

2.4) วิธีการอดกลั้น อดทนต่อสิ่งยั่วยุ ที่จะส่งผลให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

นายกตัณญ์ต้องควบคุมอารมณ์ของตัวเองให้ได้ โดยพยายามที่จะไม่โต้ตอบหรือแกล้งทำเป็นไม่ได้ยินในสิ่งที่จะมายั่วอารมณ์เอา เช่น การปฏิเสธเพื่อน ทำให้ไม่มีใครคบ เพื่อน ๆ

หันหลังให้ แต่นายกตัณญ์ต้องทำเป็นไม่สนใจ ทั้ง ๆ ที่ในใจก็เจ็บปวดมาก เพราะทุก ๆ ครั้งที่มีเรื่องไม่สบายใจจากที่บ้าน นายกตัณญ์ก็จะไปหาเพื่อน ๆ เพื่อให้สบายใจและไม่ต้องทนฟังที่บ้านบ่น ถึงแม้ว่านายกตัณญ์จะต้องการเพื่อนมากก็ตาม เพราะการที่นายกตัณญ์ได้ออกไปรวมกลุ่มกับเพื่อน ๆ ทำให้นายกตัณญ์มีความสุขมากกว่าการอยู่ที่บ้านก็ตาม แต่นายกตัณญ์ก็ต้องอดทนเอาเพราะไม่ต้องการให้เกิดการกระทำผิดอีก นายกตัณญ์ เล่าว่า

“...ผมเหมือนคนไร้หนทางที่จะก้าวเดิน เพราะนอกจากบ้านและกลุ่มเพื่อนแล้ว ผมก็เหมือนไม่มีที่ไป ทุกวันนี้ผมต้องทำงานและอยู่ที่ทำงานให้ได้มากที่สุด เพราะกลับมาบ้านก็รู้สึกอึดอัด จะไปหาเพื่อน ๆ ก็ไม่ได้ เพราะถ้าไปหาอีก เวลาเพื่อนซักชวนให้ทำอะไรที่ไม่ถูกต้อง ไม่กล้าปฏิเสธเพื่อน ๆ แน่نون จึงพยายามที่จะเดินหนีเวลาที่บ้านบ่น หรือเข้าห้องนอนเลย เพื่อที่จะได้ตื่นนอนแต่เช้าไปทำงาน พยายามคิดถึงอนาคตตัวเอง และคิดว่าต้องทำให้ได้เท่านั้น ผมก็มีแรงที่จะสู้ต่อไปแล้ว...”

2.5) วิธีการควบคุมตนเองเมื่อต้องการหลีกเลี่ยงการกระทำผิด

นายกตัณญ์เลือกการควบคุมตัวเองไม่ให้ออกนอกบ้านไปรวมกลุ่มกับเพื่อนที่จับกลุ่มดื่มสุรา หรือมีเรื่องทะเลาะวิวาท โดยจะคิดถึงชีวิตในช่วงของการอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน คิดถึงภาระหนี้สินที่เกิดขึ้น คิดถึงความลำบากของแม่ ไม่ต้องการทำให้แม่เสียใจ เพราะนายกตัณญ์รู้ว่าตอนที่นายกตัณญ์อยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน นายกตัณญ์ทำให้แม่เสียใจและลำบากมาก เพราะแม่ต้องทำงานหนักมากขึ้นเพื่อที่จะได้มีเงินใช้หนี้และเลี้ยงดูน้อง ๆ อีก 2 คน การที่แม่ทำงานไปเยี่ยมทำให้มีรายได้น้อยลง ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการไปเยี่ยม เมื่อรู้สึกไม่สบายใจมาก ๆ หรือเครียด สับสน หาทางออกไม่ได้ ก็เลือกที่จะคุยกับครูที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนแทน เพราะครูคอยรับฟัง ให้กำลังใจ เมื่อคุยแล้วทำให้นายกตัณญ์รู้สึกสบายใจมากขึ้น เพราะครูชอบรับฟังและให้คำแนะนำ ทำให้นายกตัณญ์ใจเย็นลงมาก

“...เมื่อเวลาที่ผมรู้สึกท้อแท้ สิ้นหวัง เหนื่อยล้า จนบางครั้งต้องการประชดชีวิต แต่เมื่อผมมาทำงาน ผมได้มาคุยกับครูที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนท่านหนึ่ง ทำให้ผมรู้สึกสบายใจมาก ครูสอนให้ผมรู้จักคิดบวก รู้จักมองอนาคตที่จะเกิดขึ้น และคอยเตือนสติผม ทำให้ผมรู้สึกว่าชีวิตผมมีคุณค่า ทุก ๆ ครั้งที่ผมเสี่ยงต่อ

การเข้าไปกระทำผิด ผมก็จะนึกถึงคำพูดของครูที่ทำให้ผมคิดได้ว่า ผมมีแม่และมีภาระที่ต้องรับผิดชอบอยู่ ทำให้ผมพยายามที่จะสู้ และควบคุมตัวเองให้ได้ เพื่อจะได้ไม่กลับไปกระทำผิดอีก...”

2.6) วิธีการให้รางวัลหรือการลงโทษตนเองที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดหรือไม่ กระทำผิดซ้ำ

นายกตัญญูไม่ได้ใช้วิธีการลงโทษตัวเองเลย เพราะหลังจากออกจากศูนย์ฝึกอบรม เด็กและเยาวชนแล้ว นายกตัญญูก็ไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยวและไม่ได้กระทำผิดอีก ส่วนเรื่องการให้รางวัล แก่ตัวเองนั้น นายกตัญญูก็ยังมี เพราะคิดว่าตัวเองยังไปไม่ถึงเป้าหมายที่วางไว้ จึงพยายามที่จะให้ กำลังใจตัวเองเพื่อให้สามารถต่อสู้กับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และสามารถช่วยแม่ในการชำระหนี้สินที่เกิด จากการที่แม่ยืมมาใช้จ่ายเยียวยาผู้เสียหาย และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปเยี่ยมนายกตัญญูขณะที่อยู่ใน ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน โดยพยายามให้กำลังใจและพยายามสร้างแรงผลักดันในการทำงาน เก็บเงินแทน โดยการมองไปข้างหน้าเพราะไม่ต้องการเป็นภาระของครอบครัวอีก ต้องการเอาชนะ คำพูดของครอบครัวจากคำพูดประชดประชัน และต้องการเก็บเงินเพื่อออกไปสร้างครอบครัวเป็นของตัวเอง

2.7) วิธีการทำสิ่งอื่นทดแทนสิ่งที่เคยกระทำซึ่งนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำ

หลังจากที่นายกตัญญูได้งานทำแล้ว ทำให้ชีวิตของนายกตัญญูดีขึ้นมาก เพราะนายกตัญญูมีการวางแผนในการใช้ชีวิตมากขึ้น เช่น การตื่นเช้าเพื่อไปทำงาน ตอนเย็นเลิกงาน ก็ไปเล่นกีฬาที่สนามกีฬาโรงเรียนในหมู่บ้านหรือเล่นกีฬากับที่ทำงานก่อนกลับบ้าน บางครั้งก็จะ นั่งเล่นที่ทำงาน พูดคุยกับเพื่อนร่วมงานที่ทำงานจนมืดค่ำ บางครั้งก็จะอยู่เวรเป็นเพื่อนพี่ ๆ ที่ทำงาน ทำให้ไม่มีเวลากลับมาใช้ชีวิตวัยรุ่นเหมือนแต่ก่อน บางวันเลิกงานเร็วกว่าที่จะถึงบ้านก็มีมืดค่ำ หลังจากนั้น ก็ออกไปเตะบอล กลับเข้าบ้าน อาบน้ำกินข้าว เข้านอนเร็วขึ้น การที่นายกตัญญูมีงานทำสามารถ ช่วยให้นายกตัญญูไม่มีเวลาทำอย่างอื่นที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด และจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จาก พี่ ๆ ที่ทำงาน ทั้งคำแนะนำ คำสอน หรือการชี้แนะแนวทาง ทำให้นายกตัญญู รู้วิธีที่จะแก้ไขปัญหา ต่าง ๆ ได้และมีแผนการในการดำเนินชีวิตมากขึ้น

3) การเสริมสร้างพลังอำนาจของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

นายกตัญญูไม่ได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจจากคนในครอบครัว แม่ แต่การช่วยเหลือ สนับสนุน การให้กำลังใจ เหมือนครอบครัวอื่น แต่นายกตัญญูก็พยายามที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองไป ในทางที่ดีขึ้น หลีกเลี่ยงที่จะกระทำความผิด สร้างความเชื่อมั่นให้กับตัวเอง ทำให้นายกตัญญู สามารถดูแลตัวเองได้ สามารถจัดการกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตโดยใช้ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ แรงกดดันในครอบครัว เช่น คำพูดสื่อเสียดประชดประชัน คำด่าทอ หรือคำดูต่ำ

ว่ากล่าวจากตาและยาย การที่ครอบครัวไม่เห็นคุณค่า ความยากลำบากของแม่ ทำให้นายกัตถุญญมีแรงผลักดันที่จะต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ นายกัตถุญญ เล่าว่า

“...ตอนนี้ผมมีงานทำแล้ว ถึงแม้จะเป็นการจ้างงานตามโครงการ และมีระยะเวลาที่สั้นก็ตาม ในขณะที่ผมทำงานอยู่นั้น พี่ ๆ ที่ทำงานที่ผมให้ความเคารพเหมือนครู คอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา คอยรับฟังเมื่อผมมีเรื่องที่ไม่สบายใจ คอยให้คำแนะนำในการวางแผน การศึกษาต่อ และการหางานทำ และช่วยในเรื่องการทำงานหลายเรื่อง คอยแนะนำ ชี้แนะ ทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว สามารถทำให้ผมมองเรื่องแย่ ๆ เป็นเรื่องที่ดีได้ ทำให้ผมมีกำลังใจ และพยายามที่จะต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้...”

ในระหว่างนี้ นายกัตถุญญกำลังวางแผนในการหางานทำเพื่อรองรับไว้เมื่อหมดโครงการจ้างงานและได้วางแผนการใช้จ่ายเงินเมื่อเงินเดือนออก โดยนายกัตถุญญจะแบ่งเงินเดือนออกเป็น 3 ส่วน โดยส่วนที่ 1 ไปฝากธนาคาร ส่วนที่ 2 จะมอบให้แม่เก็บไว้ไปใช้หนี้ และส่วนที่ 3 เก็บไว้ใช้ในชีวิตประจำวันในการเดินทางไปทำงาน นายกัตถุญญให้เหตุผลที่ทำแบบนี้เพราะว่านายกัตถุญญไม่สามารถที่จะพึ่งพาใครในครอบครัวได้ ต้องรู้จักเก็บออมเมื่อยามฉุกเฉินก็สามารถนำเงินที่ออมออกมาใช้ได้ อีกทั้งยังมีภาระที่เยอะมาก ทำให้นายกัตถุญญรู้สึกเหนื่อยและเครียดมาก ซึ่งนายกัตถุญญ เล่าว่า

“...ผมรู้สึกเหนื่อย และเครียดมาก แต่ผมไม่มีสิทธิ์ท้อแท้ เพราะนอกจากต้องเก็บเงินใช้หนี้แล้ว ผมต้องทำงานเก็บเงินสร้างครอบครัวของตัวเองด้วย เพราะผมไม่ต้องการเป็นภาระของใคร เมื่อแฟนผมเรียนจบ ผมก็จะนำเงินที่เก็บไว้ไปแต่งงาน เพราะผมมีคู่หมั้นแล้ว ผมจะได้ออกไปสร้างครอบครัวของผมเอง จะได้ไม่ต้องเป็นภาระของใครอีก...”

ในการประเมินตัวเอง นายกัตถุญญคิดว่าชีวิตตัวเองมีคุณค่าอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากคิดว่าตัวเองยังไม่สามารถทำตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้สำเร็จ แต่ในเรื่องการดูแลตัวเองไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำนั้น นายกัตถุญญมีความมั่นใจในตัวเองว่าจะสามารถดูแลตัวเองได้ เพราะนายกัตถุญญ ได้ฝึกการใช้ชีวิตตามลำพังมาแล้ว และจากประสบการณ์ในอดีตของการถูกดำเนินคดีและเข้ารับการฝึกอบรม

ที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้นายกัตัญญุกแล้วและไม่ต้องการที่จะกลับเข้าไปอยู่ในนั้นอีก เพราะในช่วงเวลานั้นนายกัตัญญูรู้สึกว่าตัวเองเสียเวลามาก และทำให้แม่ต้องเสียใจมาก ทำให้เกิดการเสียเงินทองจนเกิดเป็นหนี้สิน เมื่อเจอปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ นายกัตัญญูก็จะพยายามคิดหาทางออกและตัดสินใจอย่างรอบคอบ คิดถึงผลที่จะตามมาก่อนที่จะทำอะไรลงไป เลือกที่จะไม่ใช้อารมณ์วู่วาม หลีกเลี่ยงการกระทำที่จะทำให้ตัวเองโกรธ งดเที่ยวตอนกลางคืน เพื่อหลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาท การเลิกคบเพื่อนกลุ่มที่มีเรื่องทะเลาะวิวาท หรือเพื่อนที่จะนำความเดือดร้อนมาให้แม่คือเป้าหมายของชีวิต และคือแรงบันดาลใจที่จะทำให้นายกัตัญญูไปสู่เป้าหมายในชีวิตได้ เพราะแม่คอยถามด้วยความห่วงใย คอยอบรมสั่งสอน ทำให้นายกัตัญญูรู้สึกอบอุ่นและมีกำลังใจมากขึ้น นายกัตัญญูอยากทำให้ชีวิตตัวเองประสบความสำเร็จ เมื่อแม่ชมเชยหรือให้กำลังใจ ทำให้นายกัตัญญูรู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า นอกจากนั้นนายกัตัญญูยังเห็นการทุ่มเทดูแลเอาใจใส่จากแม่ในระหว่างที่อยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เห็นความขยันและความอดทนในการทำงานเพื่อลูก ๆ การทำงานหนักเพื่อครอบครัว การดูแลเอาใจใส่คนในครอบครัว การให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือ ช่วยแก้ไขปัญหามาให้นายกัตัญญู ความเหน็ดเหนื่อยของแม่ ความลำบากและความเสียใจทำให้นายกัตัญญูมีกำลังใจที่จะทำใหเป้าหมายที่ตั้งใจไว้สำเร็จให้ได้ สิ่งสำคัญในตอนนี้นายกัตัญญู คือ การเป็นลูกที่ดี การทำงานหาเงินใช้หนี้สินและเลี้ยงดูแม่ เก็บเงินเพื่อออกไปใช้ชีวิตครอบครัวกับคนรัก และทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด นายกัตัญญูยอมรับและมีความพึงพอใจในการทำบทบาทหน้าที่ของตัวเองที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้มาก เพราะคิดว่าตัวเองโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว ต้องการทำให้แม่สบายใจ ไม่ต้องการเห็นแม่ลำบากอีก นายกัตัญญูจึงคิดว่าเป็นหน้าที่ของตัวเองที่ต้องรับผิดชอบ จะพยายามทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด พยายามทำให้เต็มที่เพราะคิดว่าเพื่อนร่วมงานให้ความไว้วางใจตัวเองและมีความเชื่อใจในตัวเองมาก ไม่ต้องการให้เพื่อนร่วมงานรู้สึกผิดหวัง เพราะรู้ว่าทุกคนเห็นตัวเองมีคุณค่า ซึ่งต่างจากครอบครัวและญาติ ๆ ที่ตัวเองอาศัยอยู่ด้วยนายกัตัญญู เล่าว่า

“...นอกจากแม่แล้วที่คอยให้กำลังใจผม ผมยังได้รับการช่วยเหลือจากครูสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนอีก ได้แก่ ครูหน้อย (นามสมมติ) และครูปลา (นามสมมติ) เมื่อผมมีเรื่องไม่สบายใจ ครูหน้อยจะคอยรับฟังปัญหาตลอดเวลา ช่วยแก้ไขปัญหา แนะนำ และพยายามหาทางออกให้ พยายามสอนให้ผมรู้จักคิดบวก ทำให้รู้สึกสบายใจขึ้น เวลาที่ผมเดือดร้อนหรือมีเรื่องไม่สบายใจ ครูหน้อยก็สามารถช่วยชี้แนะผมได้ทุกเรื่อง ส่วนครูปลาจะช่วยให้คำแนะนำผมในเรื่องการเรียนต่อ เรื่องหางาน ช่วยแนะนำงาน และช่วยวางแผนในการหางานเมื่อสิ้นสุดโครงการการทำงานให้ ถึงแม่ผม

ไม่ได้อาศัยอยู่กับแม่ เพราะแม่อยู่กับครอบครัวใหม่ มีภาระมากพอแล้ว ผมเข้าใจแม่ดี ถึงความจำเป็นของแม่ เพราะอย่างน้อยนอกจากแม่แล้ว ครูหน้อย และครูปลา ก็คอยช่วยเหลือผม และคอยกำลังใจผมตลอด ทำให้ผมมีกำลังใจที่จะต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ ได้ แต่สำหรับ ตา ยาย และน้าสาวแล้วไม่เคยให้กำลังใจผมเลย มีแต่จะคอยซ้ำเติม ชอบพูดตะคอก ดุด่า ประชดประชัน ไม่รับฟังปัญหา และไม่เคยให้คำปรึกษาเลย ผมแค่อาศัยอยู่บ้านด้วยเฉย ๆ คนในบ้านไม่เห็นผมมีตัวตนเลย แต่เพราะแม่ ครูหน้อย ครูปลา ผมจึงมีกำลังใจที่จะต่อสู้ทุกวันนี้ และผมคิดว่าสิ่งที่ผมได้รับเป็นสิ่งที่ดีมากพอแล้ว เพราะอย่างน้อยก็ยังมีคนที่เข้าใจให้โอกาสและอยู่เคียงข้างถึงแม้ไม่เต็ม 100 แต่ก็ทำให้ผมรู้สึกดีและมีกำลังใจที่ดี...”

การเสริมสร้างพลังอำนาจและการพัฒนาศักยภาพในการควบคุมตัวเอง สามารถทำให้นายกัตถุญทำบทบาทหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมและบรรลุเป้าหมายในชีวิตได้ เพราะเกิดจากแรงกดดันของครอบครัวที่ทำให้นายกัตถุญมีความตั้งใจที่จะสามารถเอาชนะให้ได้ การไม่ต้องการเป็นภาระของคนอื่น การมีภาระหนี้สิน การต้องการช่วยแม่ และต้องการการได้รับความไว้วางใจจากที่ทำงาน และการได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงาน การมีเพื่อนร่วมงานคอยเป็นแบบอย่างที่ดีให้ คอยให้คำแนะนำชี้แนะแนวทางเรื่องการหาทางออกปัญหาครอบครัว การทำงาน การศึกษาต่อ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม การรู้จักพึ่งพาตัวเอง ทำให้นายกัตถุญเห็นคุณค่าในตัวเอง เกิดแรงผลักดันที่จะทำงาน และทำเป้าหมายที่วางไว้ให้สำเร็จ

จากที่ได้พูดคุยกัน นายกัตถุญคิดว่าถึงแม้ครอบครัวจะสร้างแรงกดดันหรือทำให้นายกัตถุญรู้สึกเหนื่อยล้า ท้อแท้แค่ไหนก็ตาม แต่นายกัตถุญก็คิดว่ายังมีแม่อีกคนที่คอยห่วงใยอยู่ ครูที่ทำงานก็พยายามช่วยเหลือนายกัตถุญเป็นอย่างดี ซึ่งทำให้นายกัตถุญได้รับการช่วยเหลือหรือกำลังใจจากบุคคลอื่น และนายกัตถุญคิดว่าสิ่งที่ได้รับ ณ ตอนนี้เป็นสิ่งที่ช่วยให้นายกัตถุญมีกำลังใจที่จะดำเนินชีวิตไปให้ถึงเป้าหมายได้ และมีความเสี่ยงน้อยที่จะกลับไปกระทำผิดอีกในอนาคต เพราะเกิดจากการที่ได้รับกำลังใจที่ดีและการให้ได้รับความช่วยเหลือที่ดี

4.2.2 ยายของนายกัตถุญ : ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

ผลการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2558 ที่จังหวัดหนองคาย

ยายของนายกัตถุญ อายุ 60 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบอาชีพทำนา เป็นที่นาของตัวเอง มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ๆ ละ 5,000 บาท รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 10,000 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน 2,000–3,000 บาท มีภาระหนี้สินจากธนาคารเพื่อ

การเกษตรและสหกรณ์ 200,000 บาท มีจำนวนสมาชิกครอบครัวที่ท่านต้องรับภาระ จำนวน 2 คน ซึ่งเป็นเด็ก อายุ 6 ขวบ และ 8 ขวบ เป็นลูกของลูกสาว คือ นางสาวของนายกัตตัญญา อาศัยอยู่บ้านด้วยกัน 7 คน ประกอบไปด้วย ตา ลูกสาว ลูกชาย หลาน 2 คน และนายกัตตัญญา ตากับยายประกอบอาชีพทำนา มีรายได้ไม่แน่นอน มีรายได้หลักจากการขายข้าว ซึ่งจะสามารถขายได้เมื่อได้ผลผลิตมาแล้วปีละครั้ง ค่าใช้จ่ายภายในบ้านส่วนใหญ่จึงมาจากลูกสาวและลูกชาย ซึ่งทั้งสองก็ต้องมีการเรียนและการเลี้ยงดูและส่งลูก ๆ เรียนหนังสือ ยายจึงไม่กล้ารบกวนลูกสาว บางครั้งก็ไปทำงานรับจ้างทั่วไปในชุมชน เพื่อเก็บไว้เป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัว

1) เด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

สิ่งที่ยายคาดหวังต่ออนาคตของนายกัตตัญญา คือ ไม่ต้องการให้นายกัตตัญญากลับไปกระทำผิดซ้ำอีก อยากเห็นนายกัตตัญญามีงานทำที่มั่นคง มีรายได้ด้วยตัวเองจะได้แบ่งเบาภาระครอบครัว และสามารถดูแลตัวเองและครอบครัวได้ สิ่งที่ยายต้องการ คือ ต้องการให้นายกัตตัญญารู้จักช่วยที่บ้านทำงาน เช่น ทำนา และงานอื่น ๆ ที่ยายต้องการให้ทำ เช่น ดำนา เกี่ยวข้าว เนื่องจากยายเห็นว่านายกัตตัญญาโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว มีความรับผิดชอบแล้ว เมื่ออยู่บ้านเดียวกันต้องรู้จักช่วยเหลืองานกัน งานอะไรที่พอช่วยได้ ยายจึงอยากให้นายกัตตัญญาช่วยหลังจากที่นายกัตตัญญาออกจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว กลับมาอยู่กับครอบครัวซึ่งเป็นบ้านของตา ยาย ตา ยายได้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับนายกัตตัญญา คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น เช่น รู้จักตื่นเช้าไปทำงาน เลิกงานกลับบ้านตรงเวลา มีการบอกกล่าวก่อนที่จะไปไหนมาไหน เมื่อบอกว่าจะกลับเข้าบ้านเวลาไหนก็จะเข้ามาเวลานั้น ไม่ออกนอกกลุ่มนอกทางเหมือนเมื่อก่อน เมื่อยายอบรมสั่งสอนหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ไม่ตอบโต้ มีความตั้งใจฟัง ไม่ได้เถียง รู้จักควบคุมอารมณ์ร้อนตัวเองได้ดี มีความรับผิดชอบมากขึ้น รู้จักช่วยเหลืองานบ้าน ช่วยตาและยายทำนา โดยที่ไม่ต้องบังคับหรือบอกกล่าว เมื่อถึงเวลาทำนายนายกัตตัญญาจะไปช่วยโดยที่ไม่ต้องบอกกล่าว นอกจากนั้นยายเห็นนายกัตตัญญา ไม่ค่อยพูดคุยชอบเก็บตัวเงียบอยู่คนเดียว แต่เวลาที่ยายพูดหรือตักเตือนนายกัตตัญญาจะเชื่อฟังในสิ่งที่ยายพูด เมื่อนายกัตตัญญาเงินหมดไม่พอกับค่าใช้จ่ายก็จะมายืมยายไปก่อนและเมื่อเงินเดือนออกก็จะรีบนำมาคืน ยายมองว่าการที่นายกัตตัญญาเป็นแบบนี้ เพราะนายกัตตัญญาที่มีความรับผิดชอบมากขึ้น จากที่ยายเห็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนายกัตตัญญาแล้ว ยายคิดว่านายกัตตัญญาไม่มีโอกาสกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก เพราะนายกัตตัญญาต้องไปทำงานทุกวัน ไม่มีเวลากลับไปคบหากับเพื่อน ๆ น้อง ๆ ที่มีนิสัยชอบเที่ยวเตร่ทะเลาะวิวาทแล้ว และเพื่อน ๆ กลุ่มเดิมที่นายกัตตัญญาเคยคบหาได้แยกย้ายกันไปอยู่ที่อื่น ตอนนี้ นายกัตตัญญาคบเฉพาะกลุ่มเพื่อนผู้หญิงที่เป็นเพื่อนกับคู่มั่นของนายกัตตัญญา ซึ่งตอนนี้ยายคิดว่านายกัตตัญญาคงกำลังพยายามที่จะทำงานเก็บเงินเพื่อรอคู่มั่นเรียนจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 และแต่งงาน เพราะ นายกัตตัญญาขยันไปทำงานทุกวัน พฤติกรรมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น สามารถดูแลชีวิตประจำวันของตัวเองได้ เช่น ตื่นเช้าไปทำงานทุกวัน เลิกงานกลับบ้านตรงเวลา ช่วยเหลืองานบ้าน ออกไปเล่นกีฬา กลับเข้าบ้านตรงเวลา มีความรับผิดชอบ มากขึ้น ยายจึงคิดว่านายกัตตัญญาไม่มีความเสี่ยงที่จะกลับไปกระทำผิดอีกแล้ว

2) การเสริมสร้างพลังอำนาจในการควบคุมตนเองของเด็กหรือเยาวชนที่ไม่กระทำ ความผิดซ้ำ

จากการที่นายกตัญญูมีเรื่องทะเลาะวิวาททำให้ผู้เสียหายถึงแก่ความตาย ทำให้นายกตัญญูถูกจับกุมดำเนินคดีในระหว่างที่รอกระบวนการยุติธรรมเพื่อขึ้นศาลนั้น ยายมีความรู้กลัวมาก กลัวว่านายกตัญญูจะไม่ปลอดภัย กลัวว่าญาติ ๆ ผู้เสียหายจะมาทำร้ายหรือมาแก้แค้นนายกตัญญู ซึ่งยายของนายกตัญญูได้เล่าถึงความรู้สึกต่อการกระทำผิดของนายกตัญญูว่า

“...ยายรู้สึกกลัวมาก เพราะมันเป็นเหตุการณ์ที่เลวร้ายมากสำหรับครอบครัวของยาย ยายกลัวญาติ ๆ ผู้เสียหายกลับมาแก้แค้น ทำให้กตัญญูเกิดอันตรายถึงแก่ความตายเกิดความรู้สึกเครียด ตกใจและโมโहनายกตัญญูมากกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตอนแรกที่รู้ว่านายกตัญญูถูกจับดำเนินคดี ยายเสียใจมาก ตกใจสุด ๆ พุดอะไรไม่ออก ไม่คิดว่าเหตุการณ์แบบนี้จะเกิดขึ้นกับคนในครอบครัวของยาย แต่ยายก็คิดว่าภารกิจกตัญญูได้กระทำผิดครั้งนี้เกิดจากการที่เพื่อน ๆ ของกตัญญูชักชวน ทำให้อายโมโหเพื่อน ๆ ของกตัญญูมาก ๆ และยายไม่ต้องการให้เพื่อน ๆ ของกตัญญูมาหาที่บ้านอีก ต้องการให้เลิกคบกับเพื่อนกลุ่มนี้ไปเลย...”

ในขณะที่นายกตัญญูเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนนั้น ยายไม่ได้ไปเยี่ยมนายกตัญญูเลย เนื่องจากก่อนที่นายกตัญญูจะถูกจับดำเนินคดี ยายได้ว่ากล่าวตักเตือนนายกตัญญู แต่นายกตัญญูไม่เชื่อฟัง และจึงโมโหมาก ยายจึงได้บอกนายกตัญญูไว้ว่าถ้านายกตัญญูไม่เชื่อฟัง ยังไปคบกับเพื่อน ๆ อยู่อีก ถ้าเกิดอะไรขึ้น ถูกจับดำเนินคดี ยายจะไม่สนใจและจะไม่ไปเยี่ยมหรือติดต่อกันอีก เมื่อนายกตัญญูถูกจับดำเนินคดีและศาลสั่งพิพากษาเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ยายจึงไม่ได้ไปเยี่ยมนายกตัญญู โดยยายให้เหตุผลว่าที่ไม่ไปเยี่ยมเพราะต้องการตัดสินใจให้นายกตัญญูเท่านั้นเอง แต่ยายก็จะคอยถามข่าวจากน้ำสาวของนายกตัญญูและแม่ของนายกตัญญู หลังจากที่น้ำสาวและแม่ของนายกตัญญูไปเยี่ยม นายกตัญญูกลับมา แม่ของนายกตัญญูก็ได้เล่าให้ยายฟังว่า นายกตัญญูสบายดี ไม่ต้องเป็นห่วง ซึ่งหลังจากนั้นไม่นานนายกตัญญูก็ได้ลาเยี่ยมบ้าน ยายได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของนายกตัญญูในช่วงเวลาที่นายกตัญญูได้มีโอกาสลาเยี่ยมบ้าน ยายสังเกตได้ว่านายกตัญญูไม่ยอมออกจากบ้านไปเที่ยวไหนเลย ไม่ไปเที่ยวกลางคืน ช่วยงานที่บ้าน และช่วยเกี่ยวข้าวเพราะช่วงนั้นเป็นช่วงของการเกี่ยวข้าวพอดี นายกตัญญูช่วยเกี่ยวข้าวทุกวันตาและยายไม่ได้บอกหรือขอให้ช่วย แต่นายกตัญญูจะไปช่วยเองโดยที่ที่บ้านไม่ได้พูดอะไร นายกตัญญูรู้จักแสดง

ความเคารพญาติผู้ใหญ่มากขึ้น เมื่อญาติ ๆ อบรมสั่งสอนก็จะนั่งเงียบ ไม่ได้ตอบ ฟังอย่างตั้งใจ หลังจากนั้นไม่นานนายกัตถุญออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนกลับมาอยู่บ้าน ซึ่งนายกัตถุญก็กลับมาอยู่บ้านยาย สิ่งที่ยายเห็น คือ นายกัตถุญเครียดมาก เนื่องจากกลับมาอยู่บ้านไม่มีอะไรทำ งานก็ไม่มี ยายก็พยายามบอกให้นายกัตถุญไปหางานทำเพราะนายกัตถุญโตแล้ว ต้องรู้จักทำงานหาเงินใช้เอง เพราะตาและยายก็ไม่มีรายได้อะไร นายกัตถุญอยู่บ้านเฉย ๆ เพื่อนกลุ่มเดิมก็มาหาบ่อย บางครั้งก็ชวนไปเที่ยวงานตอนกลางคืน บางครั้งนายกัตถุญก็ไปกับเพื่อน ยายก็ห้ามปราม ดักเตือน และบอกตลอดว่าถ้าเกิดเรื่องร้ายขึ้นอีกจะไม่ให้ใครช่วยทั้งนั้น แต่นายกัตถุญให้เหตุผลว่า ถ้าไม่ไปเลย ก็กลัวไม่มีใครคบและไม่กล้าปฏิเสธเพื่อน แต่ยายก็พยายามว่ากล่าวดักเตือนและไม่ต้องการให้นายกัตถุญคบกับเพื่อนกลุ่มนี้อีก ยายคิดว่าสิ่งที่ยายได้บอกกล่าวหรือการว่ากล่าวดักเตือนนายกัตถุญนั้นเป็นสิ่งที่ดีที่สุดแล้ว และมีผลต่อการไม่กระทำผิดซ้ำของนายกัตถุญ และคิดว่าการที่นายกัตถุญไม่กระทำผิดซ้ำเกิดจากการอบรมสั่งสอนที่นายกัตถุญได้รับ เพราะยายคิดว่ายายได้ทำหน้าที่ในการดูแลนายกัตถุญอย่างดีที่สุดแล้ว นอกจากการอบรมสั่งสอนแล้ว ยายก็จะคอยให้คำปรึกษา คอยดักเตือน บอกกล่าว ควบคุมพฤติกรรม การคบเพื่อน และคิดว่าสิ่งที่ยายได้ช่วยเหลือนั้น สามารถช่วยให้นายกัตถุญไม่กระทำผิดได้ ส่วนในเรื่องการวางแผนอนาคตของนายกัตถุญนั้น ส่วนใหญ่นายกัตถุญจะตัดสินใจเอง และก็มาปรึกษาว่าจะทำอะไร แต่ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมาปรึกษายาย นายกัตถุญจะไปปรึกษาแม่มากกว่า เรื่องการใช้ชีวิตเนื่องจากนายกัตถุญอาจจะคิดว่าสามารถตัดสินใจเองได้ เพราะนายกัตถุญเคยใช้ชีวิตในการคิดหรือตัดสินใจเองตั้งแต่เด็ก หลังจากที่ได้คิดและตัดสินใจเองแล้วว่าจะทำอะไร ก็จะมาบอกกล่าวยายทีหลัง ถ้ายายบอกว่าสิ่งที่ตัดสินใจเป็นสิ่งที่ดี นายกัตถุญก็จะทำ แต่ถ้ายายบอกไม่ดีก็จะไม่ทำยายไม่ได้ช่วยอะไรนายกัตถุญมากนัก ส่วนมากก็จะคอยอบรมสั่งสอน ว่ากล่าวดักเตือน เรื่องการคบเพื่อน แนะนำตามที่นายกัตถุญมาเล่าให้ฟัง ให้คำชมเชยบางครั้ง ให้กำลังใจ เมื่อสิ่งที่นายกัตถุญทำเป็นสิ่งที่ดีและถูกต้อง เช่น การที่เด็กได้งานทำและไปทำงานทุกวัน ยายก็ชื่นชม ยายจะให้นายกัตถุญพยายามช่วยเหลือตัวเองให้ได้ก่อน เพราะนายกัตถุญโตแล้ว ในความคิดของยาย

ขณะที่สัมภาษณ์ยายของนายกัตถุญอยู่นั้น ผู้สัมภาษณ์สังเกตเห็นว่าปฏิสัมพันธ์ครอบครัวของนายกัตถุญไม่ค่อยดีนัก เป็นแบบต่างคนต่างอยู่ เวลาที่ยายกำลังตอบคำถามก็จะมีเสียงแทรกจากน้ำสาวของนายกัตถุญที่พยายามจะพูดแทนยาย ในเชิงลบของนายกัตถุญ ทำให้บางคำตอบ ยายก็ไม่กล้าตอบดัง ยายพยายามจะตอบเบา ๆ ยายอาจจะมีความรัก ความห่วงใย และความผูกพันนายกัตถุญเหมือนลูกหลานทั่วไป เพราะยายดูแลนายกัตถุญตั้งแต่แม่นายกัตถุญมีครอบครัวใหม่ แต่ไม่สามารถแสดงออกมากได้ เนื่องจากกลัวว่าน้ำสาวของนายกัตถุญอาจน้อยใจ เพราะน้ำสาวมีลูก 2 คน และเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย ถ้าดูแลครอบครัวต่างคนต่างอยู่ ขณะสัมภาษณ์ยายอยู่ ครอบครัวของนายกัตถุญก็กำลังรับประทานอาหารเย็น ผู้สัมภาษณ์สังเกตเห็นไม่มีใครเรียกนายกัตถุญทานข้าวหรือบอกให้ไปทานข้าวเลย หลังจากที่สัมภาษณ์เสร็จ ยายก็ลุก

ไปทานข้าว ผู้สัมภาษณ์ก็เลยสอบถามนายกัตตัญญต่อ ทราบว่าครอบครัวของนายกัตตัญญไม่มีใครให้ความสำคัญเลย และไม่ใช่ว่าครั้งแรกที่เป็นแบบนี้ ซึ่งผู้สัมภาษณ์เห็นแล้วว่านายกัตตัญญต้องพยายามอดทนและมีใจที่เข้มแข็งอย่างมาก ที่จะใช้ชีวิตภายในบ้านหลังนี้ร่วมกับครอบครัว จากสีหน้าของนายกัตตัญญแล้วบ่งบอกว่านายกัตตัญญมีความรู้สึกน้อยใจและเหนื่อยล้า แต่ต้องยั้งสู้และอดทน แต่ก็มีแววตาที่มุ่งมั่นมากในการพูดถึงเป้าหมายในชีวิต การกระทำเพิกเฉย ไม่สนใจหรือดูว่ากล่าวหรือการไม่แสดงออกด้วยความรัก ความห่วงใย ทำให้นายกัตตัญญรู้สึกขาดความรัก ความอบอุ่น ขาดที่พึ่งพาจากครอบครัว ซึ่งการกระทำที่ตักบ้ายแสดงออกหรือน้ำสาวแสดงออกนั้นทำให้นายกัตตัญญต้องการจะหลุดพ้นจากความยากลำบาก โดยพยายามให้กำลังใจตัวเอง และอดทนกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อที่จะได้มีอนาคตที่ดีกว่านี้

4.2.3 ครูน้อย ครูของนายกัตตัญญ

ผลการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2558 ที่จังหวัดหนองคาย

ครูน้อยเป็นเพศหญิง อายุ 51 ปี ทำงานที่เดียวกับนายกัตตัญญ รู้จักกับนายกัตตัญญมาแล้วเป็นระยะเวลา 4 ปี เป็นครูที่คอยให้คำปรึกษากับนายกัตตัญญ ตั้งแต่ที่นายกัตตัญญถูกจับดำเนินคดี และจากการที่นายกัตตัญญได้งานทำในครั้งนี้ ครูน้อยเป็นคนที่จะแนะนำให้นายกัตตัญญมาสมัครงาน นอกจากนั้นครูน้อยคอยให้ความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ หลังจากที่นายกัตตัญญออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว ครูน้อยเล่าว่า

“นายกัตตัญญได้มาหาครูน้อยที่ทำงาน มีสีหน้าหม่นหมอง เหมือนคนที่เครียดมาก ครูน้อยจึงได้สอบถามและทราบว่า นายกัตตัญญไปอยู่ที่บ้านตาและยาย ไม่มีงานทำ ไม่มีเงินใช้จ่าย ต้องขอตาและยาย ทำให้ตา ยาย และน้ำสาวบ่น ดุด่า ให้นายกัตตัญญ และมองว่านายกัตตัญญกลับมาเป็นภาระให้ครอบครัว ทำให้นายกัตตัญญต้องตื่นขึ้นพยายามหางานทำ และได้ไปสมัครงานหลายแห่งแล้ว แต่ไม่มีสักแห่งที่รับนายกัตตัญญเข้าทำงาน เพราะทราบว่านายกัตตัญญเคยเข้าศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เนื่องจากคดีฆ่าคนตาย ทำให้นายกัตตัญญเครียดมาก และบางแห่งก็จำกัดวุฒิการศึกษา ทำให้นายกัตตัญญไม่ได้งานทำ การทำงานรับจ้างในหมู่บ้าน บางครั้งก็มีงาน บางครั้งก็ไม่มีงาน จะมีในช่วงเกี่ยวข้าวที่ต้องจ้างคนเกี่ยวข้าว นายกัตตัญญก็จะไปรับจ้าง แต่พอหมดช่วงฤดูการทำนา ได้กัตตัญญก็ไม่ได้ไปรับจ้าง ทำให้มีเวลาว่างมาก ไม่มีเงินใช้ ส่วนใหญ่ นายกัตตัญญก็จะอยู่บ้านดูโทรทัศน์ เพราะไม่ต้องการออกไปรวมกลุ่มกับเพื่อน เพราะกลัวทำผิดและถูกจับดำเนินคดี แต่เมื่ออยู่บ้านมาก ๆ ไม่มีงานทำ ตาและยายก็บ่น ทำให้นายกัตตัญญต้องออกนอกบ้านไปหาเพื่อน ทั้ง ๆ ที่ไม่ต้องการออกไปหาเพื่อน แต่ก็ต้องออกไป เพราะไม่ต้องการพึ่งตายายและน้ำสาวบ่นให้ ครูน้อยจึงกล่าวว่า ถ้าเป็นแบบนี้ นายกัตตัญญอาจจะพลาดพลังกระทำได้ และนายกัตตัญญต้องการหางานทำ เพื่อนำเงินไปใช้หนี้จากการกู้มาจ่ายเยียวยาให้ญาติผู้เสียหาย ซึ่งเกิดจากคดีที่นายกัตตัญญได้กระทำร่วมกับเพื่อน ๆ นายกัตตัญญได้มาปรึกษาครูน้อย และให้ครู

เหนื่อยช่วยแนะนำงานให้ เพราะไม่รู้จะไปปรึกษาใคร และครูหน้อยก็ทราบจากนายกตัญญูว่าครอบครัวพยายามกดดันที่นายกตัญญูเป็นคนว่างงาน มองว่านายกตัญญูเป็นคนไร้ประโยชน์ ครูหน้อยก็พยายามที่จะแนะนำให้นายกตัญญูไปสมัครตามร้านค้าต่าง ๆ หรือห้างร้านต่าง ๆ ที่ติดป้ายประกาศ แต่เมื่อร้านต่าง ๆ ทราบว่านายกตัญญูเคยมีคดี ทำให้ไม่กล้ารับทำงาน ส่วนในห้างสรรพสินค้า ก็มองว่าอายุยังไม่ถึงเกณฑ์ และในระหว่างนั้นมีโครงการจ้างงานเยาวชนเข้มแข็ง ซึ่งเป็นโครงการที่ให้โอกาสเด็กที่เคยกระทำความผิดได้ทำงาน และมีโอกาสพัฒนาตัวเอง ครูหน้อยจึงได้แนะนำให้ นายกตัญญูลองมาสมัครดู แต่ครูหน้อยก็ไม่ได้รับปากนายกตัญญูว่าจะได้งานนี้หรือไม่ และได้แจ้งนายกตัญญูไว้แล้วว่า ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการในการคัดเลือก โดยได้ให้คำแนะนำในการเตรียมตัวมาสัมภาษณ์ แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความสามารถของนายกตัญญูเองว่าจะสามารถทำให้กรรมการรับเข้ามาทำงานหรือไม่ เพราะครูหน้อยก็ไม่ได้เป็นกรรมการ แต่อยากให้อีกโอกาส โดยแนะนำให้มาลองสมัครดู แต่ไม่รับปากว่าจะได้ หลังจากที่มีการคัดเลือกและทราบผลว่านายกตัญญูได้คณะกรรมการแจ้งให้ทราบและให้โทรตามนายกตัญญูที่ผ่านการคัดเลือก มาทำสัญญาจ้างงาน ครูหน้อยก็ได้โทรไปตาม นายกตัญญูและเด็กอีก 2 คน ที่ผ่านการคัดเลือก หลังจากนั้นนายกตัญญูก็เข้ามาทำงาน ขณะที่นายกตัญญูทำงานตามโครงการเยาวชนไทยเข้มแข็ง ครูหน้อยก็เห็นว่านายกตัญญูมีความกระตือรือร้นที่จะมาทำงานมาก และก็ดีใจด้วยที่นายกตัญญูได้รับคัดเลือก เพราะถ้านายกตัญญูไม่ได้งานนี้ ครูหน้อยก็ไม่รู้ว่า จะช่วยหาทางออกให้ได้อย่างไร และถ้านานไปกว่านี้ กว่าจะหาทางออกได้ ครูหน้อยก็กลัวว่านายกตัญญูจะเลือกเส้นทางที่ไม่ถูกต้องในการแก้ไขปัญหาด้วย หรือนายกตัญญูอาจประชดครอบครัวโดยการกระทำผิดซ้ำอีกก็ได้”

1) เด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำความผิดซ้ำ

ครูหน้อยรู้จักนายกตัญญู เนื่องจากนายกตัญญูเคยถูกจับดำเนินคดีและเข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และครูหน้อยก็ได้เป็นผู้สัมภาษณ์นายกตัญญู จึงทำให้ทราบเรื่องราวของนายกตัญญูและครอบครัวของนายกตัญญู ก่อนที่นายกตัญญูจะเข้ามาทำงานในสำนักงานแห่งนี้ ตั้งแต่นายกตัญญูถูกจับดำเนินคดีแล้ว นายกตัญญูเป็นเยาวชนที่รู้จักสัมมาคารวะ ตั้งใจทำงาน มีกิริยาสุภาพ อ่อนน้อม ใจเย็น ใฝ่รู้อะไร ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าว พุดจาสุภาพ มีความขยันอดทน และสู้ชีวิตตั้งแต่เป็นเด็ก เนื่องจากพ่อและแม่แยกทางกัน แม่แต่งงานใหม่และย้ายไปมีครอบครัวใหม่ นายกตัญญูจึงอาศัยอยู่กับ ตา ยาย และสมาชิกครอบครัวคนอื่น ๆ รวม 7 คน นายกตัญญูเดิมเป็นคนขยันตั้งใจทำงานหาเลี้ยงตนเอง เพื่อที่จะได้มีชีวิตที่ดี ไม่เคยมีพฤติกรรมที่เสียหาย การกระทำครั้งนี้เกิดจากการกระทำที่ไม่ตั้งใจ แต่ก็เป็นกรกระทำที่เกินกว่าเหตุทำให้นายกตัญญูต้องถูกจับดำเนินคดี ครูหน้อย ได้เล่าว่า

“...จริง ๆ แล้ว นายกตัญญูเป็นคนที่มีความมุ่งมั่นอดทน ขยัน มีความรับผิดชอบ และสู้ชีวิตมาตั้งแต่เด็ก เพราะตั้งแต่เด็ก ๆ นายกตัญญูทำงานหาเงินเลี้ยงตัวเองตั้งแต่เด็ก ช่วงแรก ๆ ของการเข้ามาทำงานที่แห่งนี้ นายกตัญญูขยันมาก มาทำงานแต่เช้าทุกวันมีความตั้งใจทำงานมาก งานหนักก็ไม่เคยบ่น เมื่อมีอะไรที่ไม่เข้าใจกับงานก็จะมาถามไถ่ตลอดเวลา แต่ทำงานไปได้สักพักหนึ่งนายกตัญญูเริ่มขาดงานบ่อยขึ้น โดยไม่มีเหตุผล ครูหน้อยจึงได้ลองสอบถามดูและลงไปสอบถามกับคนที่บ้านของนายกตัญญู จึงได้ทราบว่านายกตัญญูไม่สบาย มีโรคประจำตัว คือ โรคไต และมีปัญหาทางการเงิน นอกจากที่ต้องช่วยเหลือครอบครัวเรื่องนี้แล้ว นายกตัญญูก็มีความจำเป็นที่ต้องใช้เงิน ทำให้เงินที่ได้รับจากเงินเดือนไม่เพียงพอ นายกตัญญูจึงไปขกมวยเพื่อที่จะได้เงินมากขึ้น ทำให้ครูหน้อยรู้สึกสงสารนายกตัญญูมาก...”

จากที่นายกตัญญูได้กระทำผิดที่ผ่านมา ในฐานะที่เป็นครูรู้จักและทำงานด้วย จึงทำให้ครูหน้อยรับรู้เรื่องราวของนายกตัญญู จากการสัมภาษณ์และลงพื้นที่สืบเสาะร่วมกับพนักงานคุมประพฤติ และเป็นผู้คอยให้คำปรึกษา คอยชี้แนะแนวทาง และได้ลงไปสอบถามเพื่อนบ้านของนายกตัญญู ทราบว่าที่ผ่านมานายกตัญญูไม่ได้มีพฤติกรรมก้าวร้าว หรือพฤติกรรมเสียหายอันใดเลย เป็นเด็กที่สู้ชีวิตตั้งแต่เด็ก พยายามทำงานหาเงินตั้งแต่เด็ก โดยการไปขกมวยเพื่อแลกกับค่าจ้างไว้ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน สาเหตุของการกระทำผิดครั้งนี้เกิดจากผู้เสียหายเป็นคนเริ่มก่อนและนายกตัญญูกับเพื่อน ๆ ก็เลยโกรธแค้นจนได้เกิดเรื่องทะเลาะวิวาทกัน แต่นายกตัญญูและเพื่อน ๆ กระทำเกินกว่าเหตุทำให้คู่กรณีเสียชีวิต นายกตัญญูและเพื่อน ๆ จึงถูกจับดำเนินคดี นายกตัญญูเสียใจต่อการกระทำนี้มาก เพราะคู่กรณีเสียชีวิต นายกตัญญูและเพื่อน ๆ จึงรวบรวมเงินกันเพื่อเยียวยาให้กับญาติผู้เสียหายที่เสียชีวิต แต่เนื่องจากครอบครัวของนายกตัญญูไม่มีเงิน แม่ของนายกตัญญูจึงได้ไปกู้เงินนอกระบบเพื่อมาสมทบกับเพื่อน ๆ จ่ายเงินเยียวยาให้กับญาติผู้เสียหาย ซึ่งการกระทำในครั้งนี้ทำให้นายกตัญญูต้องเสียอนาคตและมีหนี้สิน และเป็นสิ่งที่ร้ายแรงมากสำหรับนายกตัญญูและครอบครัว และครูหน้อยคิดว่าเหตุการณ์ที่ผ่านมาน่าจะเป็นบทเรียนให้นายกตัญญูคิดก่อนตัดสินใจทำอะไรลงไป และคิดว่าคงไม่เกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นอีก หลังจากที่นายกตัญญูออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว ครูหน้อยได้เห็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนายกตัญญูหลายอย่าง เช่น มีการควบคุมอารมณ์มากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างสุดความสามารถ มีความตั้งใจในการทำงาน ดูแล

เอาใจใส่ครอบครัว และรู้จักเป็นห่วงความรู้สึกของสมาชิกในครอบครัว รู้จักการเลือกคบเพื่อน รู้จักการปฏิเสธในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง กล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็น กล้าที่จะปรึกษาครูหน่อยเมื่อมีปัญหา มีความรู้และวิชาชีพติดตัว คือ ตัดผมชาย สามารถนำความรู้มาใช้ในการทำงานได้ ครูหน่อยคิดว่าการที่นายกัตถัญญจะกระทำผิดอีกหรือไม่ นั่นมันเป็นเรื่องของอนาคต นายกัตถัญญอาจจะมีโอกาสกลับไปกระทำผิดอีกหรือไม่ นั่นขึ้นอยู่กับเส้นทางที่นายกัตถัญญจะเลือกเดิน การเปลี่ยนแปลงในชีวิตที่นายกัตถัญญจะต้องเลือกเดิน แต่ตอนนี้นายกัตถัญญไม่มีโอกาสที่จะกลับไปกระทำผิด เพราะตอนนี้นายกัตถัญญมีงานทำ มีหน้าที่ที่รับผิดชอบ และมีวุฒิภาวะที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว คงมองอดีตที่ผ่านมาเป็นบทเรียน อีกอย่างนายกัตถัญญมีวุฒิภาวะมากขึ้นแล้ว และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปดูเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น ทั้งเรื่องความคิดและการวางตัว จากที่ได้พูดคุยกับนายกัตถัญญ นายกัตถัญญไม่ได้คิดที่จะเดินถอยหลังแล้ว นายกัตถัญญมองถึงอนาคตที่ก้าวไปข้างหน้ารอคู่หมั้นเรียนจบแล้วก็แต่งงานใช้ชีวิตครอบครัว ซึ่งตอนนี้นายกัตถัญญก็คิดถึงเรื่องการเรียนต่อด้วย เพื่อที่จะได้มีวุฒิการศึกษาเพิ่มขึ้นและสามารถหางานได้มากขึ้น นายกัตถัญญรู้จักการวางแผนอนาคตที่ชัดเจน อยากทำธุรกิจส่วนตัว ทำไร่สวนผสม และมีความต้องการที่จะไปทำงานทำที่ต่างประเทศ คือ ประเทศเกาหลี เพื่อจะได้เงินกลับมาทำตามความฝัน ซึ่งครูหน่อยก็คิดว่าสิ่งที่นายกัตถัญญคิดและต้องการจะให้เป็นสิ่งที่ดีและถูกต้อง รู้สึกดีใจและภูมิใจที่นายกัตถัญญสามารถคิดที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีขึ้น และรู้จักการวางแผนการใช้ชีวิตที่ดี ถึงแม้จะมีแรงกดดันมากแค่ไหนก็ตามแต่ก็ยังไม่เคยเห็นนายกัตถัญญบ่นหรือท้อแท้ที่จะหยุดทำสิ่งที่ดีเลย

2) การเสริมสร้างพลังอำนาจในการควบคุมตนเอง

เมื่อนายกัตถัญญมีเรื่องไม่สบายใจ ทุกข์ใจหรือเสียใจ หรือน้อยใจครอบครัว นายกัตถัญญก็จะมาเล่าให้ครูหน่อยฟัง ครูหน่อยก็จะเป็นผู้รับฟังที่ดี ตั้งใจฟัง และช่วยพูดให้กำลังใจให้นายกัตถัญญเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้น และพยายามพูดคุยให้นายกัตถัญญรู้จักปล่อยวาง และช่วยหาทางออกที่ดีให้พยายามเข้าใจ และแนะนำในเรื่องการปรับตัว หรือการใช้ชีวิต การวางแผนอนาคต ตลอดจนให้คำแนะนำ อบรมสั่งสอน และตักเตือนในสิ่งที่ไม่เหมาะสม ช่วยแนะนำวางแผนการดำเนินชีวิต โดยพยายามกระตุ้นให้นายกัตถัญญคิดและหาทางออกด้วยตัวเอง โดยครูหน่อยได้เล่าว่า

“...เวลาที่นายกัตถัญญมาทำงานตอนเช้า นายกัตถัญญจะชอบมาที่ห้องทำงานของครูหน่อย และจะมีสีหน้าอมทุกข์ เศร้ามาตลอดเป็นสีหน้าที่แสดงออกชัดเจนมากกว่าต้องเกิดอะไรขึ้นกับนายกัตถัญญแน่ครูหน่อยก็จะแก้งถามตลอดว่าวันนี้เกิดอะไรขึ้น นายกัตถัญญจะเล่าให้ครูหน่อยฟัง ครูหน่อยก็จะเป็นคนคอยรับฟัง และชี้แนะแนวทางให้ พร้อมให้คำปรึกษาให้กับนายกัตถัญญตลอด ส่วนใหญ่เรื่องที่นายกัตถัญญมาเล่า ก็จะเป็นเรื่องปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวที่นายกัตถัญญอาศัยอยู่ด้วย เพราะ

นายกตัญญูรู้สึกอึดอัดใจ ในการเป็นผู้อาศัยที่ที่ครอบครัวไม่ให้ความสนใจ ชอบดุด่าว่ากล่าว ประชดประชัน เรื่องหนี้สินที่แม่ได้ไปยืม และเรื่องที่จะหมดโครงการการจ้างงานและนายกตัญญูต้องไปหางานที่อื่นทำ ซึ่งนายกตัญญูกลัวว่าจะไม่มีที่ไหนรองรับ ทำให้เป็นคนตกงาน ไม่มีรายได้ ไม่มีเงินใช้จ่ายและช่วยแม่ใช้หนี้สิน หรือบางครั้งเมื่อนายกตัญญูทำผิดหรือทำในสิ่งที่ไม่ควรกระทำ เช่น การขาดงาน โดยที่ไม่บอกกล่าว ครูหน้อยก็จะคอยตักเตือน อบรมสั่งสอน แนะนำ เมื่อทราบปัญหาก็กจะทำให้กำลังใจ พยายามให้กำลังใจในการต่อสู้ปัญหาและอุปสรรคที่เผชิญ ทำให้นายกตัญญูเห็นคุณค่าในตัวเอง รู้จักภาคภูมิใจในตัวเอง สั่งสอนให้นายกตัญญูรู้จักรักตัวเองและดูแลตัวเอง รักษาสุขภาพ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข คอยให้คำปรึกษาและให้กำลังใจทุก ๆ เรื่อง ๆ ที่ผ่านมา พยายามแนะนำงานให้ โดยในระหว่างนี้ก็ใกล้หมดสัญญาจ้างแล้ว นายกตัญญูก็มาปรึกษาในเรื่องของการหางานทำต่อจากนี้ ซึ่งทำให้นายกตัญญูรู้สึกเครียดมาก ครูหน้อยก็พยายามให้นายกตัญญูลองไปสมัครที่อื่นเผื่อไว้ หากหมดสัญญาจ้างแล้วจะได้มีงานทำอย่างต่อเนื่อง เพราะถ้าหมดสัญญาจ้างแล้วหากนายกตัญญูยังไม่ได้งานทำ ครูหน้อยคิดว่านายกตัญญูคงต้องเกิดความเครียด และถูกครอบครัวดุด่าว่าพูดประชดประชัน หรือกดดันอีก เหมือนที่ผ่านมา อาจส่งผลให้นายกตัญญูท้อแท้สิ้นหวัง และเลือกทางออกที่ไม่ถูกต้องได้...”

สิ่งที่ทำให้นายกตัญญูเครียดมากที่สุด คือ การหางานทำ หาเงินมาใช้หนี้ช่วยแม่ ครูหน้อยครูที่ปรึกษาพยายามรับฟังและให้การช่วยเหลือนายกตัญญูอย่างเต็มที่ เพราะจากที่รู้จักและทำงานร่วมกันทำให้เห็นว่า นายกตัญญูมีความมุ่งมั่น และความตั้งใจที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีขึ้นและต้องการประสบความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้

4.3 กรณีศึกษาที่ 3 นายลูกขวัญ (นามสมมติ)

เป็นการสัมภาษณ์ นายลูกขวัญ (นามสมมติ) ยาย และภรรยา

4.3.1 นายลูกขวัญ (นามสมมติ)

ผลการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2558 ที่จังหวัดหนองคาย

นายลูกขวัญ เป็นเพศชาย อายุ 22 ปี สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบอาชีพที่ประเทศเกาหลี มีรายได้ของตนเองเดือนละประมาณ 25,000 บาทต่อเดือน รายได้ของครอบครัว 35,000 บาทต่อเดือน เป็นรายได้ที่ไม่แน่นอน สถานภาพการสมรส แยกกันอยู่ได้ประมาณ 5 เดือน มีบุตร จำนวน 2 คน บุตรคนที่ 1 อายุ 5 ปี 2 เดือน บุตรคนที่ 2 อายุ 1 ปี 7 เดือน สถานภาพของพ่อแม่ทั้งคู่ยังมีชีวิตอยู่ แต่สถานภาพการสมรสแยกกันอยู่ พ่อไม่ได้ติดต่อกลับมา แม่ก็แต่งงานใหม่ นายลูกขวัญ เล่าว่า

“...ผมเป็นเด็กที่ขาดความรักความอบอุ่นตั้งแต่เด็ก พ่อแม่แยกทางกัน ตั้งแต่ผมอายุได้ ประมาณ 5 ขวบ หลังจากพ่อแม่แยกทางกัน ผมอยู่กับยายและแม่ หลังจากที่เราเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แม่และยายก็ได้ส่งผมให้ไปอยู่กับญาติของพ่ออีกจังหวัดหนึ่ง จนเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก็ได้กลับมาอยู่ที่บ้านกับแม่และยายเหมือนเดิม ผมเข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยอาชีวะประจำจังหวัด ขณะที่กำลังเรียนอยู่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 1 แม่ก็ไปทำงานที่ภาคใต้ ผมจึงอาศัยอยู่กับยาย ยายรักดูแลเอาใจใส่ผมมาก ค่อนข้างตามใจทำให้ผมมีชีวิตวัยรุ่นที่อิสระมาก เพราะเวลาไปไหนมาไหนยายไม่เคยตาม ผมจึงได้เข้าไปอยู่กับกลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มแก๊ง ผมติดเพื่อนมาก เพื่อน ๆ บางคนไม่ได้เรียนหนังสือ หรือบางคนก็เรียน แต่เมื่อมาอยู่รวมกลุ่มกันทำให้ผมกับเพื่อน ๆ ไม่อยากไปโรงเรียน ผมจึงแต่งตัวออกจากบ้านและมาได้มาหาเพื่อนเลยไม่ได้ไปโรงเรียน จนในที่สุดผมก็ขี้เกียจและไม่ไปโรงเรียนเลย...”

นายลูกขวัญติดเพื่อนมากทำให้ไม่สนใจการเรียนไปเรียนบ้างบางครั้ง บางครั้งก็ไม่เข้าเรียน แต่แต่งตัวออกจากบ้านเพื่อจะได้เงินไปโรงเรียน แต่ไม่เข้าเรียน จะไปนอนเล่นที่บ้านเพื่อนแทน เมื่อนานเข้าก็เกิดความรู้สึกขี้เกียจ จึงตัดสินใจออกจากโรงเรียนไปรวมกลุ่มกับเพื่อน ๆ เป็นสมาชิกแก๊งประจำจังหวัด ซึ่งนายลูกขวัญ เล่าว่า

“...สมาชิกแก๊งที่ผมเข้าไปอยู่มีกันเยอะมาก และส่วนใหญ่จะมีหน้าตาค่อนข้างดี เล่นกีฬาเก่ง ทำให้สาว ๆ ในตัวเมืองประจำจังหวัดค่อนข้างชอบพวกผม ทำให้แก๊งพวกผมมีชื่อเสียง ใคร ๆ ก็อยากรู้จัก อยากเข้ามาเป็นสมาชิกแก๊ง ทำให้มีจำนวนสมาชิกมี

เยอะมาก และเมื่อรวมกลุ่มกันมาก ๆ ส่วนใหญ่เมื่อมีเวลาว่างก็จะนอนเล่นคุยกัน เล่นกีฬา สูดกีฬา โดยจะซื้อมาสูดกันเป็นประจำ และบางครั้งก็ดื่มสุรา แต่ไม่เคยหาเรื่องทะเลาะวิวาทกับใครก่อน ส่วนใหญ่จะมีคนมาหาเรื่องก่อน แต่ทุก ๆ ครั้งที่มีเรื่องทะเลาะวิวาทกันผมและสมาชิกในแก๊งก็จะช่วยกัน ทำให้ชนะทุกครั้งจนไม่มีใครกล้ามีเรื่องทะเลาะวิวาทหรือชกต่อยกับแก๊งของผม อีกทั้งจำนวนสมาชิกมีจำนวนมาก ผมและเพื่อน ๆ รู้สึกมีอำนาจเป็นใหญ่ในกลุ่มวัยรุ่น ไม่มีใครกล้าทำร้ายหรือยุ่งเกี่ยวกับแก๊งของผม ทำให้ผมและเพื่อน ๆ เกิดความอึดใจ ไม่มีใครเกรงกลัวใคร เมื่อมีใครมามองหน้าหรือมีท่าทางกวนทำให้ผมและสมาชิกในแก๊งไม่พอใจ ผมและเพื่อน ๆ ก็จะทำร้ายทันที หรือจัดการสั่งสอนจนไม่กล้ามามองหน้าหาเรื่องอีก ผมและสมาชิกแก๊งก็ใช้ชีวิตแบบนี้ไปเรื่อย ๆ จนทำให้สมาชิกในแก๊งถูกจับดำเนินคดีหลายคน บางคนก็เข้า ๆ ออก ๆ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนบ่อยมาก ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนก็มีเยอะ ทำให้ผมไม่รู้สึกลัว เวลาไปเที่ยวตอนกลางคืนเมื่อเจอคู่อริที่เคยมีปัญหากันผมกับสมาชิกแก๊งก็จะทำร้ายคู่อริ หรือผู้ที่ทำให้ไม่พอใจหลายครั้ง แต่ไม่เคยคิดว่าจะถูกจับดำเนินคดีสักครั้ง เพราะที่ผ่านมาผมก็รอดมาตลอด อีกอย่างช่วงที่ทะเลาะกันจะอยู่ในมุมมืดและซุ่มกันตลอด จนกระทั่งครั้งนี้ผมพลาดเพราะมีผู้ชักทอดผมทำให้ผมถูกจับดำเนินคดีในครั้งนี้กับเพื่อนสนิทของผม ในขณะที่ผมถูกศาลพิพากษาให้ส่งฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนนั้น ผมก็มาทราบว่าแฟนสาวได้ตั้งท้อง 5 เดือนเศษ ทำให้ผมและแฟนสาวได้ปรึกษากันว่าหากผมถูกศาลสั่งให้ฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเป็นเวลานานก็ให้แฟนผมตัดสินใจกินยาขับเพื่อเอาเด็กออกได้เลย เนื่องจากก่อนขึ้นศาลผมและแฟนได้ฝากแม่ของเพื่อนไปซื้อยาเพื่อทำแท้งไว้เรียบร้อยแล้ว วันที่ผมออกจากศาลผมได้ไปอยู่ที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเพื่อรอเจ้าหน้าที่ไปส่งที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน วันนั้นผมรู้สึกเครียดมาก ครูที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจึงได้เบิกรับผมไปสอบถาม ผมจึงเล่าเรื่องที่แฟนผมจะกินยาเพื่อทำแท้งเอาเด็กออก และถามผมว่าต้องการเก็บลูกไว้ไหม

ผมจึงบอกครูว่าต้องการ แต่ผมไม่รู้จะทำยังไง เพราะผมไม่ได้อยู่ดูแลแฟนและลูก ครูจึงได้ขอเบอร์โทรศัพท์แฟนผม และให้แฟนผมมาเยี่ยมเป็นกรณีพิเศษ เพื่อปรึกษาและวางแผนเกี่ยวกับการตั้งท้องของแฟนผม และครูก็ช่วยหาทางออกทำให้ผมกับแฟนตัดสินใจเก็บลูกไว้ การตัดสินใจเก็บลูกไว้ทำให้ผมรู้สึกสบายใจและมีความสุขมาก ก่อนที่จะเข้ารับการฝึกอบรม แต่ผมก็มีความกังวลเป็นอย่างมาก เรื่องพ่อแม่ของแฟนผม เพราะท่านทั้งสองไม่ค่อยชอบผมและค่อนข้างจะดุมาก กลัวท่านจะไม่ยอมรับและบังคับให้แฟนผมไปทำแท้งหรือทำร้ายแฟนผม แต่ครูที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนก็ได้รับปากไว้แล้วว่า จะช่วยพูดกับพ่อแม่ของแฟนผมให้ผมเชื่อใจว่าครูจะสามารถทำให้ปัญหานั้นคลี่คลายได้ ผมจึงไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ขณะอยู่ในนั้นได้ประมาณ 2 เดือนกว่า ๆ ยายและแฟนผมได้มาเยี่ยมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เล่าให้ฟังว่าพ่อแม่ของแฟนผมทราบเรื่องที่แฟนผมท้องแล้ว ไม่ได้ว่าอะไร แฟนผมก็อยู่บ้านและไปเรียนตามปกติทำให้ผมรู้สึกสบายใจมาก ผมพยายามตั้งใจฝึกอบรม เพื่อที่จะได้สิทธิ์ในการลาเยี่ยมบ้านและนับวันรอที่จะได้ออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนไปอยู่กับแฟนและลูก...”

นายลูกขวัญได้วางเป้าหมายในชีวิตไว้ว่า เมื่อได้ออกไปแล้วจะต้องรีบหางานทำ เพื่อที่จะได้มีเงินไว้ดูแลแฟนและลูก ต้องการดูแลครอบครัวให้ดีที่สุด เพราะนายลูกขวัญอยากมีครอบครัวที่อบอุ่น อยากจะดูแลลูกให้ดีที่สุดเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูก เพราะลูกเป็นผู้ชายเพราะที่ผ่านมามอนนายลูกขวัญเป็นเด็ก นายลูกขวัญไม่เคยได้รับความรัก ความอบอุ่นจากพ่อและแม่ ทำให้นายลูกขวัญต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นเพราะ กลัวว่าเมื่อลูกชายโตขึ้นจะไม่เชื่อฟัง มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ลอกเลียนแบบนายลูกขวัญ นายลูกขวัญจึงไม่ต้องการให้ลูกชายมีชีวิตเหมือนตัวเอง

1) ประสบการณ์การเข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน

นายลูกขวัญเข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เป็นเวลา 1 ปี 4 เดือน โดยศาลมีคำพิพากษาสั่งฝึกอบรมเป็นเวลา 2 ปี แต่เนื่องจากนายลูกขวัญพยายามเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีขึ้น ไม่ทำผิดกฎระเบียบ และปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด นายลูกขวัญจึงได้เข้าร่วมโครงการกิจกรรมบรรพชาและได้ออกมาเร็วกว่ากำหนด นายลูกขวัญได้ใช้ชีวิตภายหลัง

ออกจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนมาแล้ว เป็นเวลา 3 ปี 6 เดือน ขณะที่เข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน นายลูกขวัญได้รับการฝึกอบรมหลายด้าน เช่น การคิดอย่างรอบคอบ การตัดสินใจ การไตร่ตรอง การคิดทบทวนถึงอดีตที่ผ่านมา การฝึกความอดทนอดกลั้น การควบคุมอารมณ์ การรู้จักให้อภัยผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การรู้จักรักตัวเองและผู้อื่น นายลูกขวัญมองว่าการฝึกการตื่นนอนแต่เช้าก็เป็นการฝึกอย่างหนึ่ง ทำให้รู้จักมีวินัย และทำให้รู้ว่าการตื่นแต่เช้า ใน 1 วันสามารถทำอะไรได้หลายอย่าง การสวดมนต์เป็นการฝึกสมาธิทำให้อยู่กับตัวเองมากขึ้นได้คิดทบทวนสิ่งที่ผ่านมา ทำให้รู้ว่าการฝึกคณกะนอนทำให้ตัวเองเสียเวลามากแค่ไหน กับการที่ต้องอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน การถูกคุมขัง การขาดอิสรภาพในการใช้ชีวิต ทำให้รู้จักรักตัวเองมากขึ้น ประสบการณ์จากการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของนายลูกขวัญเป็นอย่างมาก เพราะสามารถทำให้นายลูกขวัญรักชีวิตตัวเองมากขึ้น รู้ว่าชีวิตทุกชีวิตมีคุณค่า รู้จักคุณค่าของเวลาที่สูญหายไป เวลาไม่สามารถย้อนคืนมาแก้ไขอะไรได้ เมื่อนายลูกขวัญจะกระทำอะไรที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด นายลูกขวัญก็จะคิดถึงการไม่ได้อยู่กับลูก ๆ และครอบครัวทำให้ทุก ๆ ครั้งจะทำอะไรลงไปนายลูกขวัญต้องคิดก่อนตัดสินใจทุกครั้ง เพราะถ้าเกิดอะไรขึ้นนายลูกขวัญไม่สามารถย้อนกลับไปแก้ไขได้อีก นอกจากนั้นครอบครัวก็เป็นสิ่งสำคัญกับนายลูกขวัญมาก ช่วงเวลาที่นายลูกขวัญอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ยายและภรรยาคอยไปเยี่ยมและให้กำลังใจตลอด ทำให้รู้ว่าคนที่รักเรามากที่สุด คือ ครอบครัว จึงทำให้นายลูกขวัญรู้ว่าต่อไปจะใช้ชีวิตอย่างไร การออกจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในครั้งนี้ นายลูกขวัญเลือกที่จะไม่กระทำผิดซ้ำอีก เพราะต้องการอยู่กับลูกและภรรยาและไม่อยากเห็นแม่และยายเสียใจอีก เพราะในระหว่างที่เข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนนั้น ภรรยาคลอดลูก นายลูกขวัญไม่สามารถมาดูแลภรรยาคลอดได้ และไม่ได้ช่วยดูแลลูกหลังคลอดเลย ทำให้รู้ว่าการที่ต้องเข้าไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน นายลูกขวัญพลาดสิ่งที่สำคัญอะไรหลาย ๆ อย่างไปบ้าง และนายลูกขวัญคิดว่าเมื่อออกมาจะดูแลลูก ๆ และภรรยาดี ๆ หางานทำ เก็บเงินให้ได้เยอะ ๆ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูกให้ได้เพราะไม่ต้องการให้ลูกเป็นเหมือนตัวเอง

2) การควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

หลังออกจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว นายลูกขวัญได้เผชิญกับสิ่งยั่วยุ การถูกชักจูง หรือสิ่งกดดันที่ทำให้นายลูกขวัญอยากหันกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก คือ เมื่อนายลูกขวัญออกมาจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว นายลูกขวัญก็ได้ไปอาศัยอยู่ที่บ้านภรรยา ครอบครัวภรรยาไม่ชอบนายลูกขวัญมาก ทำให้นายลูกขวัญมีปากเสียงทะเลาะวิวาทกับภรรยาบ่อยครั้ง และเมื่อนายลูกขวัญกับภรรยาทะเลาะกัน พ่อตาก็จะมาหาเรื่องทะเลาะกับนายลูกขวัญด้วย และแสดงออกชัดเจนว่าไม่ชอบนายลูกขวัญ และมองว่านายลูกขวัญเป็นเด็กแก๊งที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองได้ ทำให้นายลูกขวัญเครียดมาก ซึ่งนายลูกขวัญ เล่าว่า

“...พ่อตาของผม เขาไม่ชอบผมเอามาก ๆ เขาเกลียดที่ผมเคยเป็นเด็กแก๊งมาก่อน และเคยเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนมาก่อน เขาหาว่าผมเป็นนักเลง เป็นเด็กซี้คุก เขาแสดงอาการเกลียดผมอย่างชัดเจนมาก ทำให้ผมกับพ่อตามีปากเสียงทะเลาะกันบ่อยมาก พ่อตาจะชอบพูดประชดประชันผม และทำให้ทะเลาะกันเสียงดังมาก และบ่อยด้วย ทุก ๆ ครั้งที่ทะเลาะกันเขาก็พยายามหาเรื่องและทำต่อผม และหาว่าผมเป็นเด็กแก๊ง เป็นคนเลว เป็นคนก้าวร้าว ไม่สามารถเปลี่ยนตัวเองได้หรือใช้คำพูดที่ฟังแล้วแย่มาก ๆ ทำให้ผมเครียดมาก ถ้าไม่เห็นแก่ลูกและภรรยาผมคงอดที่จะสั่งสอนไม่ได้จริง ๆ...”

เมื่อมีเหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นบ่อยครั้ง เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดปัญหา หรือการควบคุมตัวเองไม่ให้เกิดเรื่องทะเลาะวิวาทกับพ่อตา บางครั้งนายลูกขวัญก็ออกมาดื่มสุราตามร้านหรือสถานที่เที่ยวตอนกลางคืน และบางครั้งก็ไปหาเพื่อน ๆ ในแก๊ง เพราะทำให้นายลูกขวัญสบายใจ แต่นายลูกขวัญให้เหตุผลว่าการที่มีเรื่องเครียด ๆ ไประบายกับเพื่อน ๆ ในแก๊ง ยังจะทำให้เกิดอารมณ์รุนแรงและมีปัญหามากขึ้น เพราะอาจจะหาที่ระบายความเครียดในสิ่งที่ผิดได้ เสี่ยงต่อการจะกระทำผิดอีกได้ เพราะทุก ๆ ครั้งที่เข้าไปก็มียาเสพติดให้เสพ คือ ัญญา ซึ่งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงยากมากแต่นายลูกขวัญก็พยายามที่จะหลีกเลี่ยง เมื่อไม่สบายใจมาก ๆ จะออกไปหาอะไรดื่มคนเดียวแทน ไม่เลือกที่จะกลับไปเข้าไปในแก๊งเพื่อน ๆ ช่วงที่เครียดมาก ๆ เพราะอาจจะชวนเพื่อน ๆ ทำอะไรที่ไม่ได้ตั้งใจและทำให้เกิดการกระทำผิดและถูกจับกลุ่มอีกครั้งก็ได้

เมื่อนายลูกขวัญเผชิญสิ่งย่ำแย่ ชักจูง และกดดันให้หันไปกระทำผิดอีก นายลูกขวัญจะใช้วิธีการในการยับยั้งชั่งใจ อดทน และหลีกเลี่ยง เพื่อควบคุมตนเองไม่ให้กระทำผิดซ้ำอีกดังนี้

2.1) วิธีการยับยั้งเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

เมื่อนายลูกขวัญรู้สึกโกรธ โมโห จนไม่สามารถยับยั้งอารมณ์ตัวเองได้ นายลูกขวัญจะเลือกวิธีการเดินหนีทันที ไม่ได้ตอบด้วยอารมณ์ เพราะนายลูกขวัญรู้ว่าจะมีผลเสียตามมา โดยการออกไปหาอะไรดื่มคนเดียวหรือชวนน้อง ๆ ที่รู้จักกันไปหาอะไรดื่ม เพื่อให้เกิดความสบายใจ เมื่อรู้สึกผ่อนคลาย ไม่เครียด อารมณ์เริ่มกลับมาแล้ว พยายามจะไม่ระบายให้เพื่อน ๆ ฟัง เพราะถ้าระบายปัญหากับเพื่อน ๆ จะกลายเป็นเรื่องใหญ่มาก เพราะเพื่อน ๆ และนายลูกขวัญมีนิสัยอารมณ์ร้อน วู่วาม หงุดหงิดง่ายเหมือนกัน นอกจากนั้นความรัก ความผูกพันของนายลูกขวัญและเพื่อน ๆ เมื่อใครก็ตามเกิดปัญหาก็จะช่วยเหลือกันทันที เพื่อนก็จะเดือดร้อนแทน ซึ่งนายลูกขวัญคิดว่าถ้าเพื่อน ๆ รับรู้

เพื่อน ๆ คงไม่อยู่เฉย ๆ แน่ อาจทำให้ชักชวนกันทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องได้ ซึ่งนายลูกขวัญให้เหตุผลว่า ถ้านายลูกขวัญไปหาเพื่อน ๆ ในแก๊งในขณะที่อารมณ์แบบนี้ ลูกขวัญอาจจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ เพื่อให้สบายใจ หรือเลือกที่จะทำร้ายผู้อื่นเพื่อเป็นการระบายอารมณ์ก็ได้ นายลูกขวัญจึงเลือกเดินหนี ออกห่างจากสิ่งที่จะทำให้กระทำผิดได้

2.2) วิธีการเปลี่ยนเงื่อนไขเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำผิดซ้ำ

เมื่อนายลูกขวัญต้องเผชิญกับสิ่งที่จะทำให้ นายลูกขวัญควบคุมอารมณ์ไม่ได้ หรือมีความเสี่ยงที่จะทำให้ นายลูกขวัญกระทำผิด นายลูกขวัญก็จะหาวิธีการหลีกเลี่ยง เช่น หากวันไหนที่พ่อตาหยุดงานหรืออยู่บ้าน เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาทหรือทำให้มี อารมณ์ หงุดหงิด จากการบ่น ดุด่า หรือการพูดประชดประชันของพ่อตา นายลูกขวัญกับแฟนก็เลือกที่จะชวนกันออกไปนอกบ้านแทนการเผชิญหน้ากับพ่อตา เพื่อจะได้ไม่ต้องเห็นกัน ไม่ต้องอยู่ด้วยกัน และกลับเข้าบ้านค่ำๆ หรือก็กลับมา บ้านยายของนายลูกขวัญ เมื่อค่ำมืดแล้ว จึงพาภรรยาและลูกๆกลับเข้า บ้านภรรยาของตัวเอง เพื่อนายลูกขวัญจะได้ไม่ต้องเผชิญหน้ากับพ่อตา นายลูกขวัญเล่าว่า

“ถ้าวันไหนที่พ่อตาของผมไม่ไปทำงานหรือเป็นวันหยุด ผมก็จะพาภรรยา และลูก ๆ ไปอาศัยที่บ้านยายของผมเพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า กับพ่อตา ไม่ต้องกรมีปากเสียงกับพ่อตา และทำให้คนในครอบครัว เกิดอารมณ์เครียด รวมไปถึงคนในบ้านที่ต้องรู้สึกอึดอัดใจเมื่อทั้งคู่ มีปากเสียงกัน”

2.3) วิธีการยุติการกระทำบางอย่างเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

เมื่อเวลาที่นายลูกขวัญทะเลาะกับภรรยา พ่อตาของนายลูกขวัญก็จะเข้ามา มีส่วนร่วมในการหาเรื่องทะเลาะกับนายลูกขวัญ โดยชอบยึดติดว่านายลูกขวัญเป็นเด็กแก๊ง ไม่มีความเกรงกลัวใคร พ่อตาของนายลูกขวัญก็จะชอบหาเรื่องทะเลาะและทำต่อยกับนายลูกขวัญเป็นประจำ เมื่อเกิดการทะเลาะ วิวาทกับภรรยา นายลูกขวัญจะพยายามนิ่งและเสียบปลั๊กให้ภรรยาคุคำหรือบ่นไป เพราะถ้านายลูกขวัญ ได้ตอบก็จะไม่จบสิ้น พ่อตาก็จะหาเรื่องอีก บางครั้งก็เลือกที่จะเดินหนีแทน เมื่อเกิดขึ้นบ่อยครั้งทำให้นายลูกขวัญเครียด และกลัวว่าสักวันจะควบคุมอารมณ์ตัวเองไม่ได้ นายลูกขวัญจึงตัดสินใจที่จะไปทำงานที่ต่างประเทศแทน เพื่อที่จะได้จบปัญหาการทะเลาะกันให้พ่อตาได้ยิน หรือทำให้พ่อตามอง นายลูกขวัญไม่ดี นายลูกขวัญ เล่าว่า

“...สาเหตุหลัก ๆ ที่ผมกับพ่อตาทะเลาะกันบ่อย ๆ จะมาจากการที่ ผมกับภรรยาชอบมีปากเสียงทะเลาะกัน หึงหวงกันตามประสา

วัยรุ่น ทำให้พ่อตาไม่พอใจ เนื่องจากพ่อตาไม่ชอบผมอยู่แล้ว เนื่องจากผมเป็นเด็กแก๊ง จึงทำให้พ่อตาคิดว่าผมเป็นคนก้าวร้าว ไม่เกรงกลัวใคร คิดว่าผมไม่สามารถเปลี่ยนแปลงนิสัยตัวเองได้ คิดว่าผมจะทำร้ายภรรยาและทำร้ายพ่อตา ทุก ๆ ครั้งเวลาที่ผมทะเลาะกันกับภรรยา พ่อตาก็จะหาเรื่องต่อว่าผมตลอดเวลา หาวว่าผมเป็นเด็กแก๊ง เป็นเด็กนิสัยไม่ดี มีนิสัยอันธพาล ก้าวร้าวชอบหาเรื่องทะเลาะวิวาท เมื่อมีปากเสียงทะเลาะกันกับภรรยา พ่อตาก็จะทำต่อยกับผม หรือบางครั้งถ้าพ่อตาเลิกงานกลับบ้าน เห็นผมอยู่ที่บ้าน พ่อตาก็จะอารมณ์หงุดหงิด บ่นบ้าง ทำเสียงดังบ้าง พูดประชดประชัน และชอบพูดเรื่องอดีตที่ผมเป็นเด็กแก๊ง ผมก็เลือกที่จะเงียบ ไม่พูดหรือโต้ตอบอะไร จะนิ่งเงียบไว้ก่อน หรือเมื่อภรรยาบ่นก็เลือกที่จะปล่อยให้ภรรยาบ่นไป เพราะถ้าผมโต้ตอบหรือทะเลาะกันให้พ่อตาได้ยิน พ่อตาก็จะคอยหาเรื่องผมอีก หาวว่าผมจะทำร้ายภรรยาตัวเอง เป็นแบบนี้บ่อยมากและเป็นประจำ จนคนในบ้านเกิดความรู้สึกเครียด และตอนนี้แม่ยายผมก็ล้มป่วยเป็นอัมพาต ทำให้ภรรยาและพ่อตาผมยิ่งเครียดมาก จากที่อารมณ์หงุดหงิดอยู่แล้ว ก็หงุดหงิดมากขึ้นอีก ผมละภรรยาจึงปรึกษากันและได้ตกลงกันให้ผมไปทำงานที่ประเทศเกาหลี เพื่อจะได้มีงานทำ ไม่ต้องอยู่ขวางหูขวางตาพ่อตา เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาคาเรื่องทะเลาะวิวาทกับพ่อตา และจะได้มีเงินใช้จ่ายในครอบครัว พ่อตาก็จะไม่ต้องมามีเรื่องทะเลาะกันกับผมอีก...”

นายลูกขวัญจึงเลือกวิธีการยุติปัญหาดังกล่าว โดยการไปทำงานรับจ้างที่ประเทศเกาหลี นายลูกขวัญไปได้ประมาณ 6 เดือน นายลูกขวัญกับภรรยาก็เลิกรักกันเกิดจากการหึงหวงกันมากเกินไป การไม่เชื่อใจกัน และทำประชดประชันกัน เมื่อทะเลาะกันมากขึ้น ๆ จนอดทนไม่ไหว นายลูกขวัญกับภรรยาจึงได้ตัดสินใจเลิกรักกัน แต่ยังช่วยกันดูแลลูก ๆ ซึ่งนายลูกขวัญกับภรรยาต่างคนต่างมีคนใหม่ แต่ก็ยังโทรพูดคุยกันเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูก นายลูกขวัญก็จะส่งเงินมาให้เป็นค่าใช้จ่ายลูกเดือนละ 10,000 บาท ซึ่งนายลูกขวัญ มองว่าถึงแม้ความเป็นภรรยาสามีจะจบสิ้น แต่ความเป็นพ่อแม่ไม่มีทางจบ เพราะนายลูกขวัญไม่ต้องการให้ลูกมีความรู้สึกขาดความรักความอบอุ่นเหมือนตัวเองสมัยที่ตัวเองเป็นเด็กและพ่อแม่ได้แยกทางกัน พ่อไม่ได้สนใจจะดูแลตัวเองเลย ตัวเองต้องเลือกเด็ดขาดว่าจะอยู่กับใคร นายลูกขวัญไม่ต้องการให้ลูกต้องทำแบบนั้น

2.4) วิธีการอดทน อดกลั้นต่อสิ่งชั่วร้าย ที่จะส่งผลให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

สิ่งที่นายลูกขวัญเผชิญหลังจากออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน คือ การที่นายลูกขวัญไปอาศัยอยู่ที่บ้านภรรยา ไม่มีงานทำ และพ่อตาของนายลูกขวัญไม่ชอบนายลูกขวัญที่เคยเป็นเด็กแก๊งมาก่อน ทำให้พ่อตาของนายลูกขวัญชอบพูดประชดประชันและต่อว่าหาเรื่องทะเลาะกับนายลูกขวัญเป็นประจำ ทำให้นายลูกขวัญไม่สบายใจและเครียดมาก นายลูกขวัญรู้สึกอึดอัดมากแต่ก็ต้องอดทนเพราะต้องการอยู่กับภรรยาและลูก เนื่องจากนายลูกขวัญและภรรยายังไม่มีงานทำ ไม่สามารถที่จะออกไปสร้างครอบครัวใหม่ได้ และภรรยาก็เป็นลูกคนเดียวทำให้ภรรยาของนายลูกขวัญต้องอยู่บ้านของพ่อตาและแม่ยาย นายลูกขวัญก็ต้องพยายามอดทน อดกลั้น ถึงแม้จะรู้สึกอึดอัดมากแค่ไหนก็ตาม เพื่อที่จะได้อยู่กับภรรยาและลูก ๆ นายลูกขวัญ เล่าว่า

“...หลังจากที่ผมออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนมาแล้ว ผมไปอาศัยอยู่บ้านภรรยาเพื่อที่จะได้อยู่ดูแลลูกกับภรรยา แต่ผมกับภรรยายังเป็นวัยรุ่นอยู่ทั้งคู่จึงทำให้มีปัญหาและทะเลาะกันบ่อยมาก ผมคิดว่าอาจเป็นเพราะผมกับภรรยายังอยู่ในช่วงวัยรุ่นอยู่ เวลาที่มีปัญหาทะเลาะกันในบ้านทุกครั้ง พ่อตาเข้ามามีส่วนร่วมตลอดหาว่าผมชอบหาเรื่องภรรยา เป็นคนไม่ดี มีนิสัยนักเลง บางครั้งก็ทำต่อยกับผม ชอบยึดติดที่ผมเป็นเด็กแก๊ง หรือบางครั้งไม่มีเรื่องหรือปัญหาอะไร แค่ผมอยู่บ้านเฉย ๆ ก็โดนด่า หาว่ามาเกาะภรรยาгин เป็นนักเลงไม่มีงานทำ คำพูดหลาย ๆ คำ หรือหลาย ๆ ครั้ง ทำให้ผมโมโหมาก พยายามอดทน อดกลั้นเพื่อไม่ได้ตอบ บางครั้งอยากโต้ตอบมาก บางครั้งอดทนไม่ไหวก็ทะเลาะกันก็มี แต่ไม่เคยลงไม้ลงมือสักครั้ง ซึ่งพ่อตาเป็นแบบนี้หลายครั้งแล้ว แต่ผมก็สงสารภรรยาและลูก เพราะคิดว่าถ้าผมทำร้ายพ่อตาผมคงไม่ได้อยู่กับภรรยาและลูกแน่ ๆ บางครั้งก็รู้สึกสติแตกมาก ๆ แสบอดทนไม่ไหว พอมองหน้าลูกชายหรือคิดถึงลูกชายก็รู้สึกสงสาร จึงตัดสินใจเดินออกไปหาที่สงบ ๆ แทน เมื่อใจเย็นหรือสบายใจแล้วค่อยกลับไปใหม่ เพราะคิดว่าผมยังไม่มีที่ไป ยังต้องอาศัยที่บ้านนี้อยู่ มีทางเดียว คือ ต้องพยายามอดทนให้ได้...”

นายลูกขวัญต้องอดทนต่อการพูดประชดประชัน หรือการแสดงท่าทางรังเกียจของพ่อตาเป็นอย่างมาก พ่อตานายลูกขวัญแสดงออกชัดเจนถึงการไม่ชอบนายลูกขวัญ และไม่ต้องการให้นายลูกขวัญอยู่บ้านหลังเดียวกัน แต่นานลูกขวัญก็พยายามที่จะนิ่งเฉย ไม่สนใจ เพื่อต้องการอยู่กับภรรยาและลูก โดยการคิดถึงหน้าภรรยาและลูก ทำให้นายลูกขวัญควบคุมอารมณ์ได้

2.5) วิธีการควบคุมตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำผิดซ้ำ

ปีแรกของการออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนของนายลูกขวัญ เป็นช่วงที่นายลูกขวัญเหมือนเจอทางตัน เพราะนายลูกขวัญต้องรับภาระในการเลี้ยงดูภรรยาและลูก นายลูกขวัญยังไม่มีงานทำ ไม่มีเงิน ไปสมัครงานที่ไหนก็ไม่มีใครรับ มาอาศัยบ้านพ่อตา พ่อตาก็แสดงออกชัดเจนถึงการไม่ชอบนายลูกขวัญ นายลูกขวัญกับภรรยาจึงไปเช่าห้องแถวเพื่อเปิดขายหอยหุ้น เพื่อที่จะไม่ได้กลับบ้านและมีรายได้เลี้ยงดูภรรยาและลูก ช่วงนั้นนายลูกขวัญรู้สึกเครียดมาก หาทางออกไม่ได้ ครอบครัวภรรยาก็กดดัน ลูก ๆ ก็กำลังโต ต้องกินต้องใช้เงิน ในขณะที่นายลูกขวัญกับภรรยาไปขายหอยกลับมาบ้านตอนเย็น พ่อตาก็หาเรื่องทะเลาะหลายครั้งที่ทำนายลูกขวัญอยากจะกลับไปอยู่บ้านยายของนายลูกขวัญ แต่ภรรยาก็ไม่ได้ไปด้วย ซึ่งนายลูกขวัญ เล่าว่า

“...ผมเคยคิดว่า ถ้าข้างนอกมันอยู่ยากมากผมก็อยากกลับไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนอีกครั้งจะเป็นไรไป ชาวก็มีคนหาให้กิน ผ่าก็ไม่ได้ซั๊กเอง ไม่ต้องคิดอะไรมาก แต่ทุก ๆ ครั้ง que คิดแบบนี้ขึ้นมากก็จะนึกถึงหน้าลูกชายตลอด จึงพยายามที่จะหาทางออกอื่นแทน และอดทนให้ถึงที่สุด เพราะสิ่งที่ผมต้องการแต่แรก คือ ผมอยากดูแลลูกชายให้ดีที่สุด ลูกชายที่เกิดมา เกิดจากความตั้งใจของผมกับภรรยาที่อยากจะเลี้ยงดูลูกให้ดี ถึงแม้ว่าตอนนี้ผมมาทำงานที่ประเทศเกาหลีแล้ว และได้แยกทางกับภรรยาแล้วก็ตาม ผมกับภรรยาต่างคนต่างมีคนอื่น แต่ผมคิดว่าถึงแม้ว่าผมกับภรรยาชีวิตคู่จะจบลงแล้ว แต่คำว่าพ่อแม่จะไม่มีทางจบลง ทุกวันนี้ผมอยู่ที่ประเทศเกาหลี ทำงานหนักมากโดนกดขี่ข่มเหงสารพัด ลูกดูดำ ลูกเหยียดหยามแคไหน ผมก็พยายามอดทน เพราะผมต้องการทำงานเก็บเงินให้ได้เยอะ ๆ ส่งมาให้ลูกได้มีกิน มีใช้ และได้เรียนโรงเรียนดี ๆ และเรียนในระดับที่สูงขึ้น ไม่ต้องการให้ลูกมีสภาพความเป็นอยู่ลำบากหรือขัดสน และใช้ชีวิตเหมือนผมตอนเป็นเด็ก ถึงแม้ผมกับภรรยาจะไม่ได้เป็นภรรยาสามีกันอีกแล้ว ผมก็โทรคุยกับภรรยาตลอดเวลา เกี่ยวกับเรื่องลูก การวางแผนการเลี้ยงดูลูก เช่น การเข้าโรงเรียน หรือการเจริญเติบโตของลูก ๆ ของผม...”

2.6) วิธีการให้รางวัลหรือการลงโทษตนเองที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดหรือไม่ กระทำผิดซ้ำ

วิธีการให้รางวัลตนเอง ตอนที่นายลูกขวัญออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนมาอาศัยอยู่บ้านภรรยา ช่วงปีแรกนั้นนายลูกขวัญไม่ได้ยินเลยคำว่าให้กำลังใจตัวเอง มีแต่ความคิดที่ว่าจะทำยังไงที่จะให้ครอบครัวตัวเองอยู่รอดได้ เพราะช่วงแรกยังหาทางออกไม่ได้ถึงแม้จะทะเลาะกันบ่อยครั้ง แต่ภรรยาก็พยายามช่วยหางานทำและทำงานเก็บเงินด้วยกัน แต่มันก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการจนทำให้นายลูกขวัญตัดสินใจบินไปทำงานที่ประเทศเกาหลี เพื่อที่จะทำให้ชีวิตครอบครัวดีขึ้น แต่หลังจากนั้นไม่นานนายลูกขวัญได้กลับมาเยี่ยมบ้านและภรรยาตลอดลูกคนที่สอง ภาระก็หนักเพิ่มมากขึ้น ความเครียดและปัญหาต่าง ๆ ทั้งของนายลูกขวัญและภรรยาก็เพิ่มมากขึ้น นายลูกขวัญกับภรรยาจึงตัดสินใจแยกทางกัน เพื่อยุติความสัมพันธ์ของคำว่าสามีภรรยาเหลือไว้แค่คำว่าพ่อแม่ เมื่อนายลูกขวัญรู้สึกเหนื่อยล้า ท้อแท้ สิ้นหวัง ก็จะพยายามให้กำลังใจตัวเอง โดยการนั่งมองรูปลูกหรือโทรวิดีโอหาลูก บางครั้งได้เงินมาก็จะนำเงินไปซื้อเสื้อผ้า กินข้าวร้านดี ๆ เพื่อให้กำลังใจตัวเองเพื่อให้ตัวเองมีกำลังใจในการต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ

วิธีการลงโทษตนเอง ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่นายลูกขวัญได้ประสบหรือเผชิญมานั้น นายลูกขวัญจะพยายามไม่นำมาคิด เพื่อให้ให้นายลูกขวัญเกิดความรู้สึกท้อแท้ สิ้นหวัง หรือมานั่งเศร้า หรือหมดกำลังใจที่จะทำอะไรต่อไป เพราะนายลูกขวัญคิดว่าได้ผ่านช่วงเวลาของการลำบากมามากพอแล้ว นายลูกขวัญรู้สึกว่าสิ่งที่นายลูกขวัญเคยทำไม่ดีที่ผ่านมาก็สมควรได้รับการลงโทษ จะไม่มานั่งโทษตัวเองเป็นอันขาด นายลูกขวัญจะเลือกมองอดีตที่ผิดพลาดให้เป็นบทเรียนและพยายามแก้ไขสิ่งที่ไม่ดีให้ดีขึ้น ขณะที่นายลูกขวัญทำงานที่ประเทศเกาหลี นายลูกขวัญโดนนายจ้างกดขี่ข่มเหง ถูกเหยียดหยาม นายลูกขวัญ เล่าว่า

“...ถ้าเป็นเมื่อก่อนผมคงทำร้ายนายจ้างไปแล้ว ผมคงไม่อดทนให้ใครมาดุด่าผมขนาดนี้ หรือคงลาออกหนีกลับบ้านแล้ว แต่ตอนนี้ผมมองว่ามั่นคงเป็นโชคชะตาผมเองที่ต้องรับต้องเปลี่ยนแปลงตัวเองให้ได้ และคิดว่าถ้าผมลงโทษตัวเองแล้วชีวิตผมจะดีขึ้นไหม ผมจึงไม่ใช้วิธีการลงโทษ แต่จะปล่อยให้มันผ่านไป เป็นบทเรียนและก็ไม่ทำแบบเดิมอีกแค่นั้นพอ...”

2.7) วิธีการทำสิ่งอื่นทดแทนสิ่งที่เคยกระทำ ซึ่งนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำ

การที่นายลูกขวัญมีครอบครัวแล้ว ทำให้นายลูกขวัญมีความคิดเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น มีความรับผิดชอบ มีความคิดรอบคอบก่อนตัดสินใจที่จะทำอะไรลงไป รู้ว่าอะไรผิดหรือถูก

เมื่อมีปัญหากระทบจิตใจ หรืออาจทำให้ขาดสติ นายลูกขวัญก็เลือกที่จะคิดในเชิงบวก เพราะไม่ต้องการกระทำผิด มองเป้าหมาย คือ ครอบครัว เพื่อที่จะไม่ต้องกระทำผิดและกลับเข้าไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนอีก โดยนายลูกขวัญ เล่าว่า

“...ผมอายุเยอะแล้ว ผมคิดว่าผมเป็นผู้ใหญ่พอ และเชื่อว่าทุกคนรู้ว่าอะไรถูกหรืออะไรผิด รู้ว่าสิ่งที่ทำเป็นสิ่งที่ผิด แต่ตอนสมัยผมเป็นวัยรุ่น ผมมองว่ามันเป็นเรื่องที่สนุกไปวัน ๆ ไม่ต้องคิดอะไรมาก เมื่อไม่ชอบใครหรือใครทำอะไรให้ไม่พอใจ แค่อบโต้หรือสั่งสอนก็จบ ทำให้เขารู้จักเกรงกลัวเรา เขาก็จะไม่กล้ามายุ่งกับเราอีกแล้ว ถ้าที่ทำงานไม่ชอบนายจ้างก็แค่ลาออก ไม่มีเงินใช้ก็ขอแม่ ยาย ลุง ป้า น้า อา พี่ ๆ ญาติ ๆ แค่นี้ก็สามารถอยู่ได้แล้ว ถ้าผมอยู่บ้านผมไม่มีความสุข ผมก็แค่ออกจากบ้านไปอยู่บ้านเพื่อนแทน ไม่เห็นต้องคิดอะไรมาก อยากร่างงานก็ทำ ไม่อยากทำก็ไม่ต้องทำ พอเครียดก็หาวิธีหายเครียดโดยการเสพกัญชาก็หายเครียดแล้ว ซึ่งผมรู้ว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี ผมจึงไม่คิดที่จะทำอีก จนกระทั่งตอนนี้ผมคิดว่าไม่สามารถทำแบบนั้นได้อีกแล้ว เพราะผมไม่ใช่ตัวคนเดียว ผมมีลูก ๆ ที่ต้องดูแลและผมต้องการดูแลลูก ๆ ให้ได้ดีที่สุด จึงพยายามคิดถึงหน้าลูกชาย เพื่อที่จะได้มีความอดทนอดกลั้นต่อสิ่งที่เกิดขึ้น...”

นายลูกขวัญตั้งความหวังและตั้งใจไว้ว่าจะทำให้ลูกมีชีวิตที่ดีกว่าตัวเองให้ได้ เพราะฉะนั้นการกระทำต่าง ๆ ที่ผ่านมาทำให้นายลูกขวัญคิดได้และเปลี่ยนความคิดไปในทางที่ดี อาจเป็นเพราะนายลูกขวัญมีวุฒิภาวะที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว มีวุฒิภาวะของการเป็นผู้นำ การมีครอบครัว การมีลูก ๆ ที่น่ารักที่ต้องดูแล การเป็นหัวหน้าครอบครัว เมื่อมีใครทำให้ไม่พอใจก็เลือกที่จะหลีกเลี่ยงและเดินหนี เมื่อนายจ้างดูดำ ว่ากล่าว เลือกควบคุมอารมณ์ตัวเองโดยการเจ็บและตั้งใจทำงานต่อไป เพราะคิดว่าถ้าทำงานถึงยังงั้นนายจ้างก็จ่ายเงิน มีความรู้สึกอายนเพราะคิดว่าตัวเองโตแล้วถ้ายังไปขอเงินคนอื่นอยู่ เขาจะมองไม่ดี การอยู่บ้านถึงแม้มันไม่มีความสุขมันก็คือบ้านที่ต้องอยู่ต่อไป ตัวเองควรทำอย่างไรที่จะทำให้บ้านเป็นบ้านที่มีความสุข ยาเสพติดเสพแล้วได้อะไร มีแต่ส่งผลเสีย ทำให้สุขภาพย่ำแย่ เสียเงินเสียอนาคต แล้วถ้าลูกชายโตขึ้นเป็นเหมือนผม ในเมื่อผมไม่เปลี่ยนแปลงตัวเองหรือเป็นพ่อที่ดีให้กับลูกได้ ผมจะกล้าสั่งสอนลูกชายเหรอ ในเมื่อตัวเองก็ทำตัวไม่ดีเอง

3) การเสริมสร้างพลังอำนาจของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

ความลำบากทำให้นายลูกขวัญมีความอดทนมากขึ้น และมีความเชื่อมั่นว่าจะสามารถดูแลตัวเองและจัดการกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต เช่น การทำเพื่อลูก เป็นสิ่งที่ต้องการทำมากที่สุด เพราะนายลูกขวัญต้องการทำงานหาเงินให้ได้เยอะ ๆ ให้ลูกได้เรียนโรงเรียนดี ๆ ให้ลูกมีความสุข และต้องการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูก ถึงแม้ว่านายลูกขวัญกับภรรยาจะแยกทางกัน แต่ที่ผ่านมารภรรยาก็คอยดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี คอยให้คำปรึกษา คอยช่วยเหลือตลอดมา เป็นเหมือนทุก ๆ อย่างในชีวิต เพราะถ้าหากที่ผ่านมารภรรยาไม่ได้ช่วยไว้ชีวิตนายลูกขวัญคงไม่ผ่านมาในทางที่ดีได้ นายลูกขวัญไม่ต้องการให้ภรรยาเสียใจกับสิ่งที่ภรรยาเคยช่วยเหลือไว้ ส่วนยายที่คอยห่วงใย คอยดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ยายคอยเลี้ยงดู และให้กำลังใจมาตลอด นายลูกขวัญสามารถผ่านจุดที่จะกลับไปกระทำผิดซ้ำอีกแล้ว เพราะตอนนี้นายลูกขวัญมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ คือ การเลี้ยงดูลูก เพราะฉะนั้นถ้าเกิดอะไรขึ้นกับนายลูกขวัญตอนนี้ นายลูกขวัญคิดว่าสิ่งที่คิดและตั้งใจไว้ก็จะพังทลายไปหมด นายลูกขวัญจึงพยายามที่ดูแลตัวเองเป็นอย่างดี ใช้ชีวิตให้คุ้มค่า เพราะนายลูกขวัญคิดว่าชีวิตทุกชีวิตมีความหมายและคิดว่าชีวิตตัวเองมีค่ามาก ถ้าให้วัดระดับแล้วนายลูกขวัญคิดว่าชีวิตตัวเองอยู่ในคุณค่าระดับมาก เพราะนายลูกขวัญมองว่าทุกคนกลัวตาย ทุกคนกลัวการติดคุก ทุกคนกลัวขาดอิสรภาพ ชีวิตคนเราสามารถทำอะไรได้ตั้งหลายอย่าง トラบที่ยังมีมือและเท้าครบถ้วน เพราะฉะนั้นนายลูกขวัญคิดว่า นายลูกขวัญสามารถดูแลตัวเองและครอบครัวได้เป็นอย่างดี นายลูกขวัญมองว่าประสบการณ์ที่ผ่านมานในอดีตเป็นประโยชน์และช่วยให้นายลูกขวัญสามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวเองได้ ได้แก่ ความอดทนอดกลั้น เมื่อมีสิ่งที่เผชิญต่อหน้า ให้ไม่พอใจ เช่น พ่อตาทำต่อยดูถูกพูดประชดประชัน ก็อยากจะสวนคืน นายจ้างดูถูกเหยียดหยาม จู้จี้ขี้บ่น รวมไปถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ถ้าไม่รู้จักรับผิดชอบจะเกิดผลเสียต่อตัวเองและผู้อื่นอย่างมาก ความเสียใจของครอบครัวที่เกิดขึ้น ทำให้นายลูกขวัญรู้ว่าครอบครัวรักนายลูกขวัญมากแค่ไหน ทำให้นายลูกขวัญอยากจะทำชีวิตให้ดีที่สุด เมื่อนายลูกขวัญมีลูกยิ่งยั้งทำให้นายลูกขวัญคิดมากขึ้นคิดมากขึ้นและรู้ว่าพ่อแม่หรือครอบครัวเป็นห่วงมากแค่ไหน เหมือนกับตอนนี้ที่นายลูกขวัญรู้สึกเป็นห่วงลูกมาก ทำให้นายลูกขวัญรู้จักคิดก่อนตัดสินใจที่จะทำอะไรลงไป รู้จักควบคุมอารมณ์ตัวเอง เพราะที่ผ่านมานายลูกขวัญทำอะไรลงไปโดยไม่ได้คิดทำให้เกิดผลเสียหายตามมามาก จึงทำให้มองอดีตที่ผ่านมาเป็นบทเรียนปรับปรุงแก้ไขให้ชีวิตดีขึ้น เป้าหมายในชีวิตของนายลูกขวัญตอนนี้ คือ การทำงานให้ได้เงินมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เก็บเงินให้ได้เยอะ ๆ และแรงบันดาลใจที่จะทำให้นายลูกขวัญไปสู่เป้าหมายในชีวิต ได้แก่ ลูกทั้ง 2 คน และยาย เพราะต้องการทำเพื่อลูกอยากให้ลูกมีชีวิตที่ดีกว่าตอนที่นายลูกขวัญเป็นเด็ก อยากเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูก และอยากให้ลูกสบายทั้งกายและใจ เพราะตอนที่นายลูกขวัญยังเป็นเด็กนายลูกขวัญขาดทุกอย่าง ขาดความรักความอบอุ่น ขาดการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว นอกจากลูกแล้วก็มีภรรยาที่เป็นแม่ของลูก เพราะในช่วงเวลาที่นายลูกขวัญมีความยากลำบากมาก

ที่สุด ภรรยาจะเป็นคนแรกที่อยู่เคียงข้าง ร่วมทุกข์ร่วมสุข คอยให้คำปรึกษาและให้กำลังใจให้ผ่านปัญหาและอุปสรรค และเป็นคนที่เลี้ยงดูลูกทั้งสองของนายลูกขวัญ เพราะนายลูกขวัญรู้ว่าในช่วงเวลาที่ได้อาศัยอยู่กับภรรยา ภรรยาคงลำบากมาก อย่างน้อยถึงแม้จะแยกทางกันแล้ว นายลูกขวัญก็ยังจะดูแลภรรยาและลูกให้ดีที่สุด เพราะตอนนี้ลูก ๆ อยู่กับภรรยา ภรรยาเป็นคนดูแลลูกทั้ง 2 คน และคนสุดท้ายที่นายลูกขวัญจะต้องตอบแทน คือ ยาย เพราะตลอดเวลาที่ผ่านมา ถึงยายจะบ่น ดุว่าว่ากล่าว แต่ในช่วงชีวิตที่แย่มากที่สุดคนที่อยู่เคียงข้างนายลูกขวัญ คือ ยาย ยายจะคอยดูแลนายลูกขวัญ คอยให้กำลังใจ และคอยไปเยี่ยมนายลูกขวัญตลอดเวลา ในขณะที่นายลูกขวัญอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน คอยดูแลภรรยาขนาดตั้งครรภ์ และช่วยดูแลลูกชายเหมือนที่เคยดูแลลูกขวัญ และทุก ๆ ครั้งที่เกิดเรื่องนายลูกขวัญรู้ว่ายายเสียใจมาก นายลูกขวัญไม่อยากจะยายเป็นห่วงอีก เพราะยายแก่มาแล้ว นายลูกขวัญอยากเห็นยายสบายใจ และไม่ต้องการเห็นยายเสียใจอีก นายลูกขวัญคิดว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในตอนนี้ คือ การทำหน้าที่ที่สำคัญในการเป็นพ่อที่ดีของลูก และต้องทำให้ลูกและครอบครัวมีความสุขให้ได้ เพราะเป็นสิ่งที่นายลูกขวัญตั้งใจที่จะทำอยู่แล้ว ตอนที่นายลูกขวัญออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนช่วงปีแรก นายลูกขวัญคิดว่าตัวเองยังไม่มีความรักใคร่ชอบพอกับชีวิตช่วงนั้นก็ลำบากมาก ไม่กล้าที่จะตัดสินใจทำอะไร รู้สึกสับสนมาก จนเมื่อตัดสินใจว่าสิ่งที่ต้องทำตอนนี้ คือ เพื่อลูกเท่านั้น นายลูกขวัญคิดว่าถ้านายลูกขวัญยังยืนอยู่จุดเดิม ชีวิตก็จะพากันลำบากทั้งหมด จึงทำให้นายลูกขวัญตัดสินใจเดินทางไปทำงานที่ประเทศเกาหลี

สิ่งที่ทำให้นายลูกขวัญสามารถก้าวผ่านของคำว่าภาระทำความผิดเข้ามาได้นั้น และบุคคลที่คอยช่วยเหลือนายลูกขวัญทำให้นายลูกขวัญมีงานทำ มีรายได้ มีกำลังใจ และพร้อมที่จะสู้อุตหนักงานนั้น น่าจะเป็นเพราะลูก ภรรยา และยาย เพราะตอนนี้นายลูกขวัญอยากให้ลูกมีชีวิตที่ดีกว่านายลูกขวัญที่ผ่านมา อยากให้ลูกได้รับในสิ่งที่นายลูกขวัญไม่เคยได้รับ อยากอยู่ดูแล อยากให้ความอบอุ่น อยากทำงานเก็บเงินให้ลูก ๆ ได้เรียนโรงเรียนดี ๆ ส่วนภรรยาที่นายลูกขวัญคิดเสมอว่าช่วงเวลาที่ยากที่สุดภรรยาจะคอยเป็นทุกอย่างให้เป็นทั้งแม่ ทั้งเพื่อน คอยอยู่เคียงข้างมาตลอด คอยให้กำลังใจ คอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือทุกด้าน ไม่ว่าจะเรื่องที่ถูกใจแค่ไหนก็ไม่เคยทอดทิ้งกัน ช่วยเรื่องเงินเมื่อขาดสน ช่วยเรื่องงานให้ ดูแลความเป็นอยู่ทุกอย่าง นายลูกขวัญคิดว่าอย่างน้อยนายลูกขวัญก็จะช่วยดูแลภรรยาและลูก ๆ ให้มีความสุขและจะดูแลอย่างดีจนกว่าภรรยาและลูกจะไม่ต้องการ ในส่วนของยาย ยายเป็นคนที่เลี้ยงดูนายลูกขวัญ คอยดูแล คอยห่วงใย เสียใจทุกขใจเมื่อลูกขวัญกระทำผิด สิ่งที่เกิดขึ้นทำให้ยายเสียใจมากมีหลายเรื่องที่ทำนายลูกขวัญได้ทำ แต่ยายก็ให้โอกาสได้กลับตัว ทำให้นายลูกขวัญมีกำลังใจที่จะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้ เพราะนายลูกขวัญคิดว่า

“...ถ้าผมตั้งใจทำความดี ถึงแม้ผมจะล้มสักกี่ครั้ง ครอบครัวของก็จะอยู่เคียงข้างผมเสมอ...”

นายลูกขวัญคิดว่าสิ่งที่นายลูกขวัญได้รับจากครอบครัวนั้นเป็นสิ่งที่ดีมาก เพราะทำให้นายลูกขวัญสามารถที่จะเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ และนายลูกขวัญคิดว่าคงไม่มีโอกาสที่จะกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก และตอนนี้นายลูกขวัญสามารถทำงานหาเงินได้ตามที่ต้องการ ทำให้ยายภาคภูมิใจ และนายลูกขวัญเองก็รู้สึกภูมิใจในตัวเองที่สามารถผ่านปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ สามารถทำงานหาเงินได้ด้วยตัวเอง สามารถส่งเงินให้ภรรยาและลูกเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้ลูก ๆ ได้ และสำหรับนายลูกขวัญแล้ว นายลูกขวัญรู้สึกภูมิใจในตัวเองมากจากการที่พูดคุยกันมา นายลูกขวัญคิดว่าจากสิ่งที่นายลูกขวัญได้รับ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความช่วยเหลือ กำลังใจ การสนับสนุน แรงผลักดันต่าง ๆ ที่เกิดจาก ลูก ๆ ภรรยา และยาย นั้น ทำให้นายลูกขวัญสามารถประเมินตัวเองได้ว่า ณ ขณะนี้ นายลูกขวัญคิดว่านายลูกขวัญไม่มีความเสี่ยงที่จะกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก เพราะนายลูกขวัญได้ผ่านช่วงเวลานั้นมาแล้ว และไม่คิดที่จะหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

4.3.2 ยายของนายลูกขวัญ : ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

ผลการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2558 ที่จังหวัดหนองคาย

คุณยายของนายลูกขวัญ อายุ 64 ปี จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไม่มีอาชีพ เป็นแม่บ้าน คอยดูแลลูก ๆ หลาน ๆ ในครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 2,000 บาท จากลูก ๆ หลาน ๆ ส่งมาให้เป็นค่าใช้จ่าย รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 5,000 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 4,000 บาท จำนวนสมาชิกครอบครัวที่ต้องรับภาระมี จำนวน 2 คน คือ หลาน ได้แก่ เด็กหญิงน้อย อายุ 17 ปี กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และเด็กชายไปป์ อายุ 16 ปี เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ยายเลี้ยงดูนายลูกขวัญตั้งแต่นายลูกขวัญยังเป็นเด็ก พ่อแม่ของนายลูกขวัญแยกทางกัน นายลูกขวัญจึงไปเรียนต่อมัธยมตอนต้นที่ต่างจังหวัด ไปอาศัยอยู่กับญาติ ๆ ของพ่อ หลังจากเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นายลูกขวัญก็ได้กลับมาอยู่กับยาย และตอนนั้นแม่ของนายลูกขวัญก็ยังอาศัยอยู่ด้วยกัน ขณะนั้นนายลูกขวัญได้เข้าเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ที่สถาบันวิทยาลัยอาชีวะประจำจังหวัดแห่งหนึ่ง ได้ประมาณ 1 เทอม แม่ของนายลูกขวัญก็ไปทำงานที่เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ช่วงเวลานั้นนายลูกขวัญติดเพื่อนมาก กลับบ้านไม่ตรงเวลา บางครั้งไม่กลับบ้าน บางครั้งก็ค้างคืนที่บ้านเพื่อนโดยไม่ได้ออกกล่าว เมื่อยายดุว่ากล่าว นายลูกขวัญจะมีท่าทีโมโห ตอบโต้ หงุดหงิด ไม่พอใจ และออกจากบ้านไป ยายไม่ได้ตามเนื่องจากยายแก่ชราไปแล้ว และไม่รู้จะไปตามหาที่ไหน ยายก็เลยปล่อยเลยไป จนกระทั่งทราบว่านายลูกขวัญไม่ได้ไปเรียน ไม่ได้ไปสอบ และออกจากโรงเรียน ยายพยายามขอร้องให้นายลูกขวัญกลับไปเรียนต่อ เพราะต้องการให้นายลูกขวัญมีอนาคตที่ดี แต่นายลูกขวัญก็ไม่กลับไปเรียนอีก จนตัดสินใจลาออกไปศึกษาต่อแล้ว หลังออกจากโรงเรียน นายลูกขวัญก็ไม่ค่อยกลับบ้าน ไปเที่ยวเตร่ตามประสาวัยรุ่น บางครั้งก็จะกลับเข้ามาขอเงินที่บ้านและกลับออกไป ยายเคยดุว่ากล่าวและตักเตือนลูกขวัญในเรื่องของการอย่าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด หรือไปมีเรื่องทะเลาะวิวาท จนต้องขึ้นศาลหรือติดคุกติดขัง แต่สิ่งที่ยายพูดตักเตือน

อบรมสั่งสอนนายลูกขวัญไม่ได้ทำตามเลย จนกระทั่งนายลูกขวัญอายุย่างเข้า 17 ปีเศษ นายลูกขวัญก็ถูกจับดำเนินคดีพยายามทำร้ายร่างกายผู้อื่นโดยเจตนาและศาลพิพากษาส่งฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เป็นเวลา 2 ปี วันที่นายลูกขวัญถูกศาลตัดสินพิพากษาส่งฝึกอบรมนั้น นายลูกขวัญได้สารภาพกับยายว่าทำแฟนสาวที่กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ท้อง ได้ 5 เดือนแล้ว ตอนนั้นยายรู้สึกเครียดและสับสนมาก เพราะแม่นายลูกขวัญก็ไม่อยู่ และพ่อแม่ทางผู้หญิงก็ไม่ชอบนายลูกขวัญ เพราะแฟนสาวของนายลูกขวัญกำลังศึกษาอยู่ปีสุดท้ายเหลืออีกประมาณ 5-6 เดือน ก็จะจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้ว ภรรยาของนายลูกขวัญท้องก็เริ่มใหญ่มาก พ่อแม่ของภรรยาลูกขวัญก็ยังไม่ทราบว่าลูกสาวท้องกับนายลูกขวัญ และนายลูกขวัญกำลังจะเข้าสู่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ตอนนั้นยายก็สับสนมากแต่ก็พยายามบอกนายลูกขวัญว่าจะดูแลแฟนสาวของนายลูกขวัญให้ดี เพราะไม่ต้องการให้นายลูกขวัญกังวล และต้องการให้นายลูกขวัญตั้งใจฝึกอบรม

1) เด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำความผิดซ้ำ

เมื่อนายลูกขวัญออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว ยายหวังว่านายลูกขวัญจะเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีขึ้น ไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด หรือไปมีเรื่องทะเลาะวิวาท สร้างความเดือดร้อนให้คนอื่นอีก เป็นคนดีขึ้น และสามารถดูแลตัวเองและครอบครัวได้ มีความรับผิดชอบต่อตัวเองและครอบครัวเพราะตอนนี้นายลูกขวัญมีลูกแล้ว จำนวน 2 คน แต่หากมีโอกาสยากก็อยากให้นายลูกขวัญได้ศึกษาต่อเพราะการศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญ นายลูกขวัญจะได้มีความรู้ติดตัว สามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษาไปประกอบอาชีพได้ ยายคิดว่าคงเป็นเรื่องยากแล้วที่นายลูกขวัญจะกลับไปเรียนต่ออีก เพราะตอนนี้นายลูกขวัญมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในการดูแลลูก ๆ ทั้งสองคน และยายต้องการให้นายลูกขวัญมีธุรกิจเล็ก ๆ เป็นของตัวเอง ที่สามารถทำให้นายลูกขวัญสามารถเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้ เพราะยายมองว่านายลูกขวัญยังเด็กอยู่ แต่นายลูกขวัญมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ซึ่งเป็นภาระที่หนักมากในการเป็นหัวหน้าครอบครัว พ่อของลูกทั้ง 2 คน แต่หลังจากที่นายลูกขวัญได้ออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนกลับมาอยู่กับครอบครัวแล้ว ยายเห็นการเปลี่ยนแปลงของนายลูกขวัญไปในทางที่ดีขึ้น เช่น รู้จักทำงาน หาเงิน ถึงแม้งานนั้นจะกดดันแค่ไหนก็ตาม นายลูกขวัญก็มีความอดทนต่องานมาก ซึ่งแตกต่างจากเมื่อก่อนที่นายลูกขวัญไม่มีความอดทน และไม่มีความรับผิดชอบเลย ซึ่งตอนนี้ยายเห็นว่านายลูกขวัญมีความรับผิดชอบต่อตัวเองและครอบครัว ดูแลเอาใจใส่ครอบครัวดี เช่น ไปไหนมาไหนก็จะพาภรรยาและลูกไปด้วย รู้จักทำงานหาเงิน รู้จักกลับบ้านตรงเวลา มีจิตอาสาที่จะช่วยเหลือผู้อื่นโดยที่ผู้อื่นไม่ได้ร้องขอ รู้จักแบ่งเบาภาระครอบครัว จากเมื่อก่อนจะนอนตื่นสาย ตื่นเข้ามาขอเงินที่บ้าน แต่ตอนนี้สามารถทำงานหาเงินเองได้ รู้จักมีสัมมาคารวะมากขึ้น ควบคุมอารมณ์ได้มากขึ้น จากเมื่อก่อนนายลูกขวัญจะมีลักษณะนิสัยใจร้อน วิวาท หงุดหงิดง่าย ทำให้เกิดเรื่องทะเลาะวิวาทเป็นประจำ แต่ปัจจุบันนายลูกขวัญเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น รู้จักรักตัวเอง รักครอบครัว และช่วยเหลือตัวเองและผู้อื่น ได้โดยไม่ต้องเป็นภาระของครอบครัว ยายคิดว่าการกลับไปกระทำผิด

ซ้ำอีกของนายลูกขวัญนั้น คงไม่มีโอกาสกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีกแล้ว เพราะนายลูกขวัญคงรู้ถึงความลำบากของตัวเองและครอบครัวแล้ว สิ่งที่นายลูกขวัญได้กระทำไปนั้น ทำให้ครอบครัวเสียใจและเดือดร้อนกับสิ่งที่ได้กระทำลงไป และนายลูกขวัญได้ให้สัญญากับครอบครัวแล้วว่า จะไม่กระทำความผิดอีก ตอนนี้นายลูกขวัญมีลูกแล้ว จำนวน 2 คน ยายคิดว่านายลูกขวัญคงมีเรื่องอื่นที่ต้องทำ ทำให้นายลูกขวัญไม่มีเวลาที่จะกลับไปกระทำความผิดอีก และตอนนี้นายลูกขวัญไม่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมเดิม ๆ แล้ว ไม่ได้ไปไหนมาไหนกับเพื่อนกลุ่มเดิม เพราะเดินทางไปทำงานที่ประเทศเกาหลี ยายจึงคิดว่านายลูกขวัญ คงไม่มีโอกาสกระทำความผิดอีก

2) การเสริมสร้างพลังอำนาจในการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำความผิดซ้ำจากบุคคลในครอบครัว

ความรู้สึกของยายตอนที่นายลูกขวัญไปกระทำความผิด ตอนนั้นยายรู้สึกเสียใจมากปวดหัวมาก คิดอะไรไม่ออกเลย นอนไม่หลับ ไม่รู้จะทำอย่างไรดี ความรู้สึกตอนนั้น ทั้งโกรธ ทั้งโมโหอยากด่านายลูกขวัญมาก อารมณ์แปรปรวนไปหมด เสียใจมาก ๆ ทำให้นอนไม่หลับ รู้สึกเสียใจมาก ยายคิดว่าสาเหตุที่นายลูกขวัญเป็นแบบนี้ เพราะยายดูแลนายลูกขวัญได้ไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้นายลูกขวัญเกิดเรื่องจนทำให้นายลูกขวัญถูกจับดำเนินคดี หลังจากที่ศาลพิพากษาให้นายลูกขวัญเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นระยะเวลา 2 ปี นั้น ตอนนั้นนอกจากเรื่องที่ทำให้นายลูกขวัญถูกจับดำเนินคดีและศาลพิพากษาส่งฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว นายลูกขวัญก็ทำแฟนสาวที่กำลังเรียนอยู่ท้องอีก ยิ่งทำให้ยายของนายลูกขวัญเครียดมาก แต่ยายก็พยายามที่จะไม่ไปรื้อฟื้นหรือตอกย้ำนายลูกขวัญ ยายพยายามที่จะให้กำลังใจนายลูกขวัญแทน ซึ่งยายของลูกขวัญ เล่าว่า

“...ตอนนั้นที่นายลูกขวัญถูกจับยายก็เครียดมากอยู่แล้ว เพราะยายคิดว่าสิ่งที่ยายพยายามอบรมสั่งสอนนายลูกขวัญไม่เชื่อฟังเลย แต่พอวันขึ้นศาลยายก็เตรียมใจมาแล้วว่านายลูกขวัญต้องถูกส่งฝึกแน่ ๆ และก็เป็นแบบนี้จริง ๆ เมื่อศาลมีคำพิพากษาส่งฝึกอบรมนายลูกขวัญ ยายก็ต้องมาเครียดอีก เพราะแฟนของนายลูกขวัญท้องได้ 5 เดือนเศษ ทำให้รู้สึกเครียดมากขึ้น เสียใจมาก และรู้สึกสับสน จนไม่รู้จะทำยังไงต่อดี แต่ก็ต้องช่วยประคับประคองกันไป ขณะที่นายลูกขวัญเข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนนั้น ยายไปเยี่ยมนายลูกขวัญทุก ๆ เดือน และทุกครั้งที่ทางศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแจ้งมาให้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น วันแม่ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแจ้งมาให้เข้าร่วมกิจกรรม และกิจกรรมที่นายลูกขวัญได้เข้าอุปสมบทบรรพชา

สามเณร ยายก็จะไปกับแฟนของนายลูกขวัญ เพื่อต้องการไปให้กำลังใจนายลูกขวัญ ทำให้นายลูกขวัญสามารถผ่านปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ ทุก ๆ ครั้งที่ไปเยี่ยมยายจะคอยตักเตือนตลอดเวลา ถ้าได้ออกไปแล้วก็ขออย่าได้ทำผิดอีกเพราะนายลูกขวัญมีลูกแล้ว มีครอบครัวเป็นของตัวเองแล้ว...”

ขณะที่นายลูกขวัญอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ยายได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของนายลูกขวัญ คือ นายลูกขวัญกล้าแสดงออกมากขึ้น กล้าแสดงความรักต่อยาย โดยการกอดมีสัมมาคารวะรู้จักยกมือไหว้ผู้ใหญ่ พูดจาอ่อนน้อมลง รู้จักคิดก่อนพูด มีบุคลิกภาพความคิดที่เป็นผู้ใหญ่ มองโลกในแง่ดีมากขึ้น อารมณ์ที่แสดงออกอ่อนโยนมากขึ้น สิ่งที่นายลูกขวัญเผชิญกับปัญหาหลังจากออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว คือ เรื่องครอบครัว เนื่องจากภรรยา มีลูกน้อย นายลูกขวัญยังไม่มีความมั่นใจในชีวิตรัก ยังไม่มีความมั่นคงในชีวิต ไปอาศัยอยู่บ้านภรรยา และทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวของภรรยา แม่ยายป่วยเป็นอัมพาต พ่อตาก็อารมณ์หงุดหงิดง่ายและใช้อารมณ์รุนแรง พูดจาประชดประชันนายลูกขวัญในบางครั้ง ทำให้นายลูกขวัญรู้สึกอึดอัดใจมาก และนายลูกขวัญก็จะมาเล่าให้ยายฟังเป็นประจำ ยายก็กลัวว่าถ้าเกิดปัญหาแบบนี้บ่อยครั้ง ยายกลัวว่านายลูกขวัญจะทำประชดชีวิตและกลับไปใช้ชีวิตเหมือนเดิมและอาจจะกระทำผิดได้อีก เนื่องจากฐานะทางครอบครัวของนายลูกขวัญกับภรรยาค่อนข้างแตกต่างกันมากแล้ว หลังนายลูกขวัญออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนไปอาศัยอยู่บ้านภรรยา ครอบครัวของภรรยาไม่ค่อยชอบนายลูกขวัญ นายลูกขวัญจะถูกครอบครัวภรรยาทำกิริยาที่ไม่เหมาะสมใส่หลายครั้ง ทำให้บางครั้งนายลูกขวัญก็รู้สึกอึดอัด บางครั้งนายลูกขวัญเกือบทนไม่ไหว ทำให้นายลูกขวัญไม่อยากจะอยู่บ้าน ทำให้นายลูกขวัญกลัวว่านายลูกขวัญจะกลับไปรวมตัวกับเพื่อนในแก๊งอีก ซึ่งทำให้นายลูกขวัญเป็นห่วงมาก และกลัวว่านายลูกขวัญจะทำอะไรไปโดยใช้อารมณ์ชั่ววูบหรือตัดสินใจทำอะไรเพื่อประชดชีวิต ยายคิดว่าที่ผ่านมายายได้ทำบทบาทหน้าที่ในการช่วยเหลือนายลูกขวัญอย่างดีที่สุดแล้ว เพราะยายจะเป็นคนที่ดูแลเอาใจใส่ คอยไปเยี่ยม คอยให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ คอยอบรมสั่งสอนในสิ่งที่ไม่ดีไม่ถูกต้อง ให้นายลูกขวัญมาตลอด ยายต้องการให้นายลูกขวัญเป็นคนดี เปิดโอกาสให้นายลูกขวัญกล้าแสดงความคิดเห็นและแก้ปัญหาด้วยตัวเอง เมื่อนายลูกขวัญรู้สึกไม่สบายใจก็จะเป็นผู้รับฟังที่ดี พร้อมให้คำแนะนำ เมื่อนายลูกขวัญไปทำกิจกรรมดี ๆ ก็จะกลับมาเล่าให้ยายฟัง เช่น การที่นายลูกขวัญไปทำโรงงานที่วัดกับเพื่อน ๆ ยายก็จะชื่นชม ยกย่อง และให้กำลังใจเสมอ นายลูกขวัญต้องการไปทำงานหาเงินที่ประเทศเกาหลี แต่นายลูกขวัญไม่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และค่าใช้จ่ายในการติดต่อการเดินทาง ยายก็ให้คำแนะนำโดยให้ไปคุยกับพ่อ และเมื่อไปถึงประเทศเกาหลีแล้วก็ให้ไปอาศัยอยู่กับอา ก่อน ซึ่งอาของนายลูกขวัญทำงานที่ประเทศเกาหลีอยู่แล้ว ถ้าได้ไปถึงประเทศเกาหลีแล้ว ให้อดทน และตั้งใจทำงาน ตามที่ตั้งใจไว้ ส่วนเรื่องลูกไม่ต้องเป็นห่วง

ยายจะช่วยดูแล เพื่อให้ยายลูกขวัญสบายใจได้ ไม่ต้องกังวล ให้ทำในสิ่งที่ตั้งใจไว้ให้สำเร็จ ยายมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและช่วยเหลือยายลูกขวัญ คือ การคอยดูแลเอาใจใส่ อบรมสั่งสอน คอยตักเตือน คอยชี้แนะแนวทาง และให้คำปรึกษา คอยให้กำลังใจเมื่อยายลูกขวัญรู้สึกท้อแท้สิ้นหวัง ช่วยแนะนำเรื่องการไปทำงานที่ต่างประเทศเกาหลี เพราะเป็นสิ่งที่ยายลูกขวัญต้องการ การให้กำลังใจเมื่อพาดพั้งหรือเกิดการล้มเหลวที่ทำให้เสียใจ การให้ความไว้วางใจ การให้ความเชื่อใจว่ายายลูกขวัญจะสามารถทำได้และสามารถทำสำเร็จ ขึ้นชม ยกย่อง และบอกยายลูกขวัญว่ายายภูมิใจในสิ่งที่ยายลูกขวัญทำสำเร็จ ยายคิดว่าสิ่งนี้ก็สามารถทำให้ยายลูกขวัญพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีแล้ว ประกอบกับความตั้งใจที่ยายลูกขวัญมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำอยู่แล้ว

4.3.3 นางสาวน้ำ (นามสมมติ) (ภรรยาของยายลูกขวัญ) : ผู้ที่รู้จักเยาวชนเป็นอย่างดี

ผลการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2558 ที่จังหวัดหนองคาย

นางสาวน้ำ (นามสมมติ) ภรรยาของยายลูกขวัญ อายุ 21 ปี มีความเกี่ยวข้องเป็นภรรยา ปัจจุบันได้เลิกร้างกันแล้ว ระยะเวลาที่รู้จักกับยายลูกขวัญเป็นระยะเวลา 7 ปี ตลอดเวลาที่คบกันในฐานะแฟน นางสาวน้ำคอยดูแลเอาใจใส่ยายลูกขวัญเป็นอย่างดี คอยตักเตือนและห้ามปรามเรื่องอารมณ์ร้อนของยายลูกขวัญตลอด และคิดว่าสักวันหนึ่งถ้ายายลูกขวัญยังชอบมีเรื่องทะเลาะวิวาทอยู่ ยายลูกขวัญอาจถูกจับสักวัน จนกระทั่งยายลูกขวัญถูกจับดำเนินคดี ศาลมีคำพิพากษาสั่งฝึกอบรม และตอนนั้นนางสาวน้ำกำลังท้องได้ประมาณ 5 เดือน นางสาวน้ำรู้สึกเครียดมาก และวางแผนไว้ว่าหากยายลูกขวัญถูกศาลสั่งพิพากษาฝึกอบรม นางสาวน้ำจะกินยาเพื่อขับเด็กออก เมื่อศาลพิพากษาสั่งฝึกอบรม นางสาวน้ำก็ลังเลที่จะกินยาเพราะรู้สึกกลัวและเครียดมาก นางสาวน้ำเล่าว่า

“...น้ำกับลูกขวัญรู้จักกันตั้งแต่อายุ 14 ปี คบหาดูใจกันมา ได้ 3 ปีเศษ น้ำก็ตั้งท้องได้ 5 เดือน ในขณะที่น้ำกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประจำจังหวัดแห่งหนึ่ง นายลูกขวัญกระทำผิดถูกจับและศาลพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรม เป็นระยะเวลา 2 ปี ตอนนั้นน้ำกับนายลูกขวัญวางแผนกันไว้แล้วว่า หากนายลูกขวัญถูกศาลพิพากษาฝึกอบรม น้ำก็จะกินยาเพื่อทำแท้งเอาเด็กออก เมื่อถึงเวลาที่นายลูกขวัญถูกศาลพิพากษาฝึกอบรมจริง ๆ น้ำรู้สึกเครียดมาก และรู้สึกกลัวมาก ไม่รู้จะทำอย่างไรดี ถ้าทำแท้งแล้วเกิดเสียชีวิตขณะทำแท้ง หรือถ้าไม่ทำ พ่อกับแม่รู้ต้องถูกทำโทษอาจถึงตายแน่ ๆ ถ้าโรงเรียนรู้ว่าตั้งท้องก็ต้องออกจากโรงเรียน แล้วจะเลี้ยงลูกคนเดียวได้อย่างไร จนกระทั่งช่วงบ่ายวันนั้น น้ำก็ได้รับสายจากครูที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ว่าลูกขวัญต้องการพบและครุอนุญาติ

ให้เยี่ยมเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งตอนนั้นน้ำดีใจมากรีบเดินทางไปสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน และน้ำก็ได้พบกับนายลูกขวัญจริง ๆ ซึ่งตอนนั้นน้ำและนายลูกขวัญได้พบปะพูดคุยกันในห้องทำงานของผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งมีผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน นักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์ และยายของนายลูกขวัญด้วย ซึ่งครูได้เปิดประเด็นเรื่องที่น่ากังวลห้อง และทราบเรื่องที่น่ากังวลจะทำแท้งเอาเด็กออก จึงให้น้ำกับนายลูกขวัญได้ปรึกษาหารือกันอีกครั้ง ในเรื่องการตัดสินใจที่จะเอาเด็กออก ซึ่งครูแนะนำว่ามีทางออกที่ดีกว่าการทำแท้ง และอยากให้เก็บเด็กไว้ โดยที่ครูอาสาจะเข้าไปพูดคุยกับพ่อแม่ให้น้ำ และจะทำความเข้าใจกับทางโรงเรียน เนื่องจากเกรงว่าทางโรงเรียนจะบีบให้น้ำออกจากโรงเรียนก่อนที่จะเรียนจบ เพื่อไม่ให้เกิดความเครียด และให้นายลูกขวัญมีกำลังใจที่จะฝึกอบรม และตอนนั้นยายลูกขวัญก็มา และได้ร่วมพูดคุยกับน้ำและลูกขวัญ โดยยายของลูกขวัญรับปากว่าจะช่วยดูแลน้ำลูกด้วย หากพ่อหรือแม่ไม่ให้อยู่ด้วยครูก็จะให้ย้ายไปอยู่บ้านพักเด็กและครอบครัวก่อน จนกว่าพ่อแม่จะยอมรับ โดยให้น้ำไปศึกษาพ่อแม่ก่อน หลังจากที่น้ำได้กลับบ้านไปพูดคุยกับพ่อและแม่แล้ว พ่อและแม่ก็ไม่ได้ว่าอะไร น้ำจึงตัดสินใจเก็บลูกไว้ รอจนกว่าลูกขวัญจะออกมาได้อยู่ด้วยกัน...”

ขณะที่นายลูกขวัญเข้ารับการศึกษาที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนอยู่นั้น นางสาวน้ำก็ตัดสินใจไม่ไปเรียนต่ออีกเลย เนื่องจากกลัวทางโรงเรียนรู้เพราะห้องเริ่มใหญ่ขึ้นมาก ๆ เพราะถ้าโรงเรียนรู้ ทางโรงเรียนก็ให้ออกจากโรงเรียนอยู่ดี จึงตัดสินใจไม่ไปโรงเรียนเลย จนกระทั่งคลอดลูกคนที่ 1 เมื่อคลอดลูกเสร็จน้ำก็เลี้ยงดูลูกเพียงลำพังได้ประมาณ 1 ปี ลูกขวัญก็เข้าร่วมโครงการบรรพชาที่ทางศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนจัดขึ้น และหลังจากบวชเสร็จก็ถูกปล่อยออกมาทำให้น้ำและนายลูกขวัญได้ช่วยกันเลี้ยงดูลูกที่บ้านของน้ำ หลังจากออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน นายลูกขวัญก็ได้มาอาศัยอยู่บ้านของน้ำ ตอนออกมาใหม่ ๆ ก็ยังคิดอะไรไม่ออกกันว่าทำอะไรดี ต้องขอเงินพ่อแม่มาใช้จ่ายภายในครอบครัวไปก่อน ทำให้พ่อของน้ำไม่ชอบนายลูกขวัญมาก ๆ ที่นายลูกขวัญเคยเป็นเด็กแก๊งและเพิ่งออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เมื่อออกมาแล้วก็ไม่มีการทำอะไรไม่มีเงินใช้ ไม่ได้เลี้ยงดูน้ำกับลูก มาเป็นภาระของครอบครัวน้ำอีก ทำให้น้ำกับนายลูกขวัญเริ่มทะเลาะ

กันเมื่อไม่มีเงินใช้จ่าย เมื่อพ่อได้เงิน ก็ยังไม่ชอบนายลูกขวัญมากขึ้น เวลาพ่อเจอหน้าลูกขวัญก็จะทำสีหน้าไม่ชอบใส่ เวลาที่น้ำกับนายลูกขวัญทะเลาะกันพ่อก็จะมาหาเรื่องนายลูกขวัญ ทว่านายลูกขวัญไม่รู้จิกกลัวใคร เพราะเป็นนักร้อง เลยไม่รู้จิกกลัวใคร ซึ่งพ่อของน้ำจะพูดถึงแต่นายลูกขวัญเป็นเด็กแก๊งเป็นนักร้อง ทำให้นายลูกขวัญกับพ่อของน้ำเกือบชกต่อยกันหลายครั้ง น้ำรู้สึกเครียดและอึดอัดมาก จึงปรึกษาแม่ และแม่ของน้ำจึงไปเช่าห้องให้น้ำกับนายลูกขวัญไปอยู่ที่ห้องเช่าตอนกลางวันเพื่อขายหอยหูนึ่ง ซึ่งออกทุกวัน และจะแบ่งเงินให้เป็นเปอร์เซ็นต์ในการขายหอยให้จะได้มีรายได้และไม่ต้องเผชิญหน้ากับพ่อของน้ำบ่อยมาก หลังจากนั้นไม่นาน แม่ของน้ำก็ป่วยเป็นอัมพาต น้ำกับนายลูกขวัญจึงเลิกขายหอยหูนึ่งกลับมาดูแลแม่แทน เนื่องจากไม่มีใครดูแลเมื่อน้ำกับนายลูกขวัญกลับมาอยู่บ้านเหมือนเดิม พ่อจากที่ไม่ชอบหน้านายลูกขวัญอยู่แล้วก็เครียดเรื่องงานประจำและเรื่องที่แม่ของน้ำป่วย จึงทำให้พ่อเครียดมากกว่าเดิม และการทะเลาะกันก็รุนแรงมากขึ้น น้ำไม่ต้องการให้เกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นแต่ก็ทำอะไรไม่ได้ แม่ก็นอนป่วยอยู่ในบ้านอีกทั้งก็ไม่มีเงินที่จะใช้จ่ายในครอบครัว เนื่องจากจะได้ค่าขายหอยจากแม่ แต่แม่ล้มป่วยจึงเลิกขายหอยทำให้ไม่มีรายได้ในการใช้จ่าย ช่วงนั้นน้ำและนายลูกขวัญรู้สึกเครียดมาก และน้ำก็กำลังตั้งครมร์ลูกคนที่ 2 อีก จึงได้ปรึกษากับนายลูกขวัญเรื่องไปทำงานหาเงิน นายลูกขวัญจึงเสนอว่าต้องการไปทำงานต่างประเทศที่ประเทศเกาหลี เพื่อจะได้เงินเยอะ ๆ เมื่อได้เงินเยอะแล้วก็จะกลับมาอยู่ด้วยกัน และลูกก็จะได้เรียนโรงเรียนดี ๆ มีเงินใช้ อยากทำอะไรก็ได้เหมือนเด็กคนอื่น น้ำกับนายลูกขวัญจึงตัดสินใจที่จะให้นายลูกขวัญไปทำงานที่ประเทศเกาหลี และได้ให้นายลูกขวัญไปปรึกษาครอบครัวของนายลูกขวัญดูอีกที เมื่อนายลูกขวัญไปปรึกษาที่บ้านเรียบร้อยก็ตัดสินใจไป ขณะวันนี้นายลูกขวัญจะเดินทางไปเกาหลีเป็นวันที่น้ำคลอดลูกคนที่ 2 พอดี นายลูกขวัญแวะมาหาน้ำกับลูกและได้เห็นหน้าลูก อุ้มลูกได้ไม่ถึง 10 นาที นายลูกขวัญก็รีบไปขึ้นเครื่องเพื่อจะบินไปทำงานที่ประเทศเกาหลี นายลูกขวัญไปทำงานส่งเงินมาให้ น้ำกับลูกใช้จ่ายประมาณเดือนละ 10,000 บาท ทุกเดือน ผ่านไปประมาณ 8-9 เดือน น้ำก็จับได้ว่านายลูกขวัญมีคนอื่น น้ำก็เลยประชดนายลูกขวัญโดยการมีคนอื่นเหมือนกัน แต่นายลูกขวัญก็ไม่ได้ทิ้งให้น้ำกับลูกลำบากก็ยังส่งเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายให้ลูก ๆ ทุกเดือน และโทรมาสอบถามเกี่ยวกับเรื่องลูกตลอดและยังทำหน้าที่พ่อของลูกตลอดเวลา

1) เด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

นางสาวน้ำ รู้จักกับนายลูกขวัญมาเป็นระยะเวลา 7 ปี อยู่กินด้วยกันฉันท์สามีภรรยาจนมีลูกด้วยกัน 2 คน ชาย 1 คน หญิง 1 คน แต่ปัจจุบันแยกทางกันได้ประมาณ 6 เดือน แล้วช่วงแรก ๆ ที่รู้จักกัน นายลูกขวัญเขาจะมีลักษณะนิสัยใจร้อน รักสนุก ติดเพื่อนมาก ใครพูดอะไรไม่เชื่อฟัง ชอบเที่ยวกลางคืนทุกวัน จับกลุ่มกับเพื่อน และมีเรื่องทะเลาะวิวาทบ่อยครั้ง ค่อนข้างใจร้อนวู่วาม เอาแต่ใจตัวเอง เอาความคิดตัวเองเป็นใหญ่ คิดว่าตัวเองถูกเสมอ จนทำให้เกิดเรื่องทะเลาะวิวาทหลายครั้ง เมื่อไม่พอใจใครก็ชกต่อย จนถูกจับดำเนินคดีข้อหาทำร้ายร่างกายศาล

พิพากษาสั่งฝึกที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเป็นเวลา 2 ปี หลังจากออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนมาแล้ว นิสัยก็เปลี่ยนไป เป็นคนรักครอบครัว มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานและครอบครัว มีความคิดเป็นผู้ใหญ่มาก รู้จักรับฟังคนอื่นมากขึ้น มีเหตุผลมากขึ้น การกระทำผิดของนายลูกขวัญในครั้งนั้น ในฐานะภรรยา รู้สึกเสียใจมาก เครียด สับสนอย่างมาก เพราะตอนนั้นน้ำก็กำลังตั้งครรรค์และกำลังเรียนหนังสืออยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเหลือเวลาไม่นานก็จะเรียนจบแล้ว ทำให้รู้สึกสับสนมาก เพราะไม่รู้ว่าจะลูกขวัญจะได้ออกมาเมื่อไร รู้สึกหมดกำลังใจ รู้สึกท้อแท้ที่จะต้องเลี้ยงลูกเพียงลำพัง อีกทั้งพ่อกับแม่ก็ยังไม่รู้ว่ากำลังท้อง และพ่อของเด็กจะต้องติดคุก ทำให้รู้สึกแค้นมาก ๆ แต่ก็ทำอะไรไม่ได้นอกจากรอนายลูกขวัญอย่างมีความหวัง และคิดว่าเมื่อถึงเวลานายลูกขวัญก็ต้องออกมาและช่วยกันเลี้ยงดูลูก ความรู้สึกตอนนั้นนางสาวน้ำรู้สึกสงสารตัวเองและรู้สึกสงสารนายลูกขวัญมาก เพราะไม่รู้ว่าจะเข้าไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนจะเป็นอย่างไรบ้าง และสงสารคู่กรณีของนายลูกขวัญที่ถูกทำร้ายจนอาการสาหัสและพิการ แต่เรื่องที่นายลูกขวัญมีเรื่องทะเลาะวิวาทนั้น นางสาวน้ำได้เคยเตือนนายลูกขวัญหลายครั้งแล้วว่าสักวันนายลูกขวัญจะต้องถูกจับหรือได้รับบาดเจ็บอาจพิการหรือเสียชีวิตได้ ถ้านายลูกขวัญยังทำแบบนี้ นายลูกขวัญก็ไม่เคยฟัง จนกระทั่งเกิดเรื่องขึ้นจนได้ ตอนนั้นรู้สึกเสียใจมากแต่พยายามไม่ซ้ำเติม เพราะรู้ว่านายลูกขวัญคงเจ็บปวดมากเหมือนกัน จึงได้แต่ปลอบใจและคอยให้กำลังใจและช่วยให้นายลูกขวัญผ่านจุดนี้ให้ได้เร็ว ๆ ขณะที่นายลูกขวัญอยู่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน น้ำก็บยายของลูกขวัญจะไปเยี่ยมลูกขวัญ ทุกครั้งที่มีโอกาสเยี่ยม หรือมีกิจกรรมที่ทางศูนย์ฝึกต้องการให้ครอบครัวเข้าไปมีส่วนร่วม น้ำก็จะพยายายของลูกขวัญไป เพื่อต้องการไปเห็นหน้าลูกขวัญ ต้องการไปให้กำลังใจและอยากทราบว่าลูกขวัญอยู่ในนั้นเป็นอย่างไรบ้าง ทุก ๆ ครั้งที่ไป น้ำเห็นความหวังใยนายลูกขวัญแสดงออกต่อหน้าและยาย และเห็นสีหน้าแววตาที่ลูกขวัญดีใจ มีกำลังใจ หลังจากนายลูกขวัญออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว น้ำเห็นนายลูกขวัญมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นมาก เช่น เป็นคนดีมีน้ำใจ ใจเย็นลง รู้จักคิดก่อนที่จะทำอะไรลงไป ยอมรับฟังคนอื่น ให้เกียรติผู้หญิง คอยห้ามปรามน้อง ๆ ที่เดินทางผิด นิสัยดีขึ้นกว่าเดิมเยอะ แต่ก็ยังมีไปเที่ยวกลางคืนบ้างเล็กน้อย ติดเพื่อนเหมือนเดิม แต่มีความรับผิดชอบในการทำงานมากขึ้น รักและดูแลตัวเองและลูกอย่างดี จะคอยปรึกษากันทุกเรื่อง จากเมื่อก่อนนายลูกขวัญจะแก้ปัญหาโดยใช้กำลัง ชอบตัดสินปัญหาด้วยตัวเอง แต่หลังจากออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว นายลูกขวัญรู้จักที่จะปรึกษาคนอื่นและรับฟังคนอื่น มีความอดทนต่อสิ่งที่ไม่ชอบมากขึ้น มีความคิดเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น สำหรับตอนนี้ในเรื่องการกระทำผิดซ้ำของนายลูกขวัญนั้น น้ำคิดว่านายลูกขวัญไม่มีโอกาสที่จะกระทำผิดซ้ำอีกแล้ว เพราะตอนนี้นายลูกขวัญเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นแล้ว มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว มีงานทำ รู้จักรับผิดชอบหน้าที่มากขึ้น และนายลูกขวัญตั้งใจแล้วว่าจะไม่กระทำผิดซ้ำอีก และตอนนี้นายลูกขวัญไม่ได้ทำงานที่อยู่ใกล้กลุ่มเพื่อนแล้ว นาน ๆ ครั้งถึงจะได้กลับมา เพื่อน ๆ ต่างแยกย้ายกันไปมีครอบครัว ไม่ได้รวมตัวกับเพื่อนแล้ว ดูแล้วมีวุฒิภาวะความเป็น

ผู้ใหญ่มากขึ้น มีความคิดเป็นผู้ใหญ่ และตอนนี้เห็นพุดถึงแต่เรื่องอนาคตที่จะทำงานเก็บเงิน การที่ นายลูกขวัญสามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองและสามารถกลับตัวไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีกนั้น น้ำรู้สึกดีใจ และภูมิใจในตัวนายลูกขวัญมาก ที่สามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดี และไม่ได้เป็นปัญหาต่อสังคม ทำให้คนที่อยู่รอบข้างรู้สึกภูมิใจ และในฐานะที่น้ำรู้จักนายลูกขวัญเป็นอย่างดี ก็รู้สึกดีใจและภูมิใจในตัวนายลูกขวัญมาก ไม่คิดว่านายลูกขวัญจะสามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีได้ขนาดนี้

2) การเสริมสร้างพลังอำนาจในการควบคุมตนเองของเด็กหรือเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

นางสาวน้ำคบหากับนายลูกขวัญตั้งแต่ก่อนที่นายลูกขวัญจะถูกจับดำเนินคดี และหลังจากที่นายลูกขวัญถูกจับดำเนินคดี ศาลมีคำพิพากษาสั่งฝึกอบรมเด็กและเยาวชนนายลูกขวัญ นางสาวน้ำเป็นอีกผู้หนึ่งที่คอยดูแลเอาใจใส่ คอยห่วงใย อยู่เคียงข้างเมื่อนายลูกขวัญมีปัญหา คอยให้กำลังใจ ช่วยเหลือและสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ ให้กับนายลูกขวัญถึงแม้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับนายลูกขวัญ นางสาวน้ำก็อยู่กับนายลูกขวัญมาตลอด นางสาวน้ำ เล่าว่า

“...น้ำคอยดูแลช่วยเหลือนายลูกขวัญตั้งแต่เริ่มเป็นแฟนกัน เนื่องจากน้ำรู้ว่าครอบครัวของนายลูกขวัญ พ่อแม่แยกทางกันนายลูกขวัญ ขาดความรักความอบอุ่น และขาดที่พึ่งพาอาศัย น้ำจึงพยายามที่จะดูแลเอาใจใส่ คอยให้ความช่วยเหลือ คอยตักเตือนให้คำปรึกษาทุก ๆ เรื่องที่ผ่านมา หลังจากที่นายลูกขวัญถูกศาลพิพากษาฝึกอบรมนั้น น้ำก็จะพยายามพยายของนายลูกขวัญไปเยี่ยมนายลูกขวัญที่ศูนย์ ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนตลอดเวลา คอยดูแลยายของนายลูกขวัญ เป็นอย่างดี ให้กำลังใจ เพื่อให้ นายลูกขวัญตั้งใจฝึกอบรมและ ออกมาใช้ชีวิตข้างนอกได้อย่างปกติ...”

นอกจากนั้นการช่วยหางานให้นายลูกขวัญทำ หลังออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว เพราะช่วงเวลานั้นนายลูกขวัญจะรู้สึกเครียดมาก น้ำจึงพยายามช่วยให้คำปรึกษาทุก ๆ เรื่อง ให้กำลังใจทุก ๆ เรื่อง ไม่ซ้ำเติมในสิ่งที่นายลูกขวัญทำผิด หางานให้ทำโดยให้ทำงานกับแม่ นางสาวน้ำ เพื่อที่จะได้มีงานทำ นายลูกขวัญจะได้มีรายได้โดยไม่ต้องพึ่งพาครอบครัว โดยจ่ายเป็นเปอร์เซ็นต์ให้ทำงานด้วยกันกับน้ำในช่วงเวลาที่อยู่ด้วยกันน้ำคอยช่วยเหลือนายลูกขวัญตลอดเวลา ในขณะที่น้ำและลูกขวัญทำงานด้วยกันนายลูกขวัญก็มีบ่นและท้อแท้ แต่นางสาวน้ำก็พยายามที่จะให้กำลังใจตลอดเวลา ซึ่งสังเกตได้จากสิ่งที่นางสาวน้ำได้ทำให้นายลูกขวัญนั้น ทำให้นางสาวน้ำรู้สึกได้ว่านายลูกขวัญรู้สึกดีขึ้นมา และนายลูกขวัญมีความตั้งใจในการทำงานมาก มีความรับผิดชอบ และมีความขยันขันแข็ง เป็นอย่างดี จากที่นางสาวน้ำได้สังเกตเห็น และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัวมาก ถึงแม้ตอนนี้ น้ำกับนายลูกขวัญจะเลิกรักกัน แต่ก็ยังเป็นพ่อแม่ของลูก ๆ ที่คอยช่วยเหลือกัน ให้คำปรึกษากัน

4.4 กรณีศึกษาที่ 4 นายรักดี (นามสมมติ)

เป็นการสัมภาษณ์นายรักดี (นามสมมติ) พ่อ แม่ และยาย โดยผลการสัมภาษณ์ พบว่า

4.4.1 นายรักดี (นามสมมติ)

ผลการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2558 ที่จังหวัดหนองคาย

นายรักดี เพศชาย มีอายุ 22 ปี 11 เดือน ปัจจุบันกำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่ง นอกจากเรียนหนังสือแล้ว นายรักดีจะทำงานพิเศษในช่วงเย็นหลังเลิกเรียน วันศุกร์และวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ มีรายได้เดือนละประมาณ 5,000 บาท แต่เป็นรายได้ที่ไม่แน่นอน ถ้าช่วงไหนเรียนหนักก็ไม่ได้ไปทำงาน ก็จะไม่มียาได้ รายได้ของครอบครัวประมาณเดือนละ 35,00 บาท สถานภาพการสมรส โสด แต่ก็มีแฟนที่เรียนด้วยกัน พ่อแม่มียังมีชีวิตอยู่ทั้งคู่และยังอยู่ด้วยกัน แต่ไม่ค่อยมีเวลาให้กันมากนัก เนื่องจากพ่อกับแม่ทำงานเวลาไม่ตรงกันและไม่ค่อยมีเวลาให้กัน บางครั้งนายรักดีกลับมาอยู่ที่บ้านในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ นายรักดียังไม่เคยเจอพ่อแม่เลย พ่อกับแม่เข้าบ้านมาก็จะรีบออกไปข้างนอก บางครั้งไม่เคยถามไถ่กันเลย ส่วนใหญ่เมื่อนายรักดีกลับมาอาศัยอยู่ที่บ้านก็จะอยู่กับปู่กับย่าเป็นส่วนใหญ่ ทำให้นายรักดีเก็บตัวเงียบ ไม่ค่อยสูงส่งกับใคร ปฏิสัมพันธ์ภายในบ้านไม่ค่อยดีนัก ถึงเวลาตอนเย็น ๆ นายรักดีก็จะไปทำงานที่ร้านอาหารของอาเพื่อหารายได้ไว้ใช้จ่ายเอง หลังเลิกงานก็ติดมากแล้ว กลับมาถึงบ้านพ่อแม่ก็เข้านอนแล้วหรือบางครั้งพ่อกับแม่ก็ไม่ได้กลับมาบ้าน พ่อตื่นเข้ามา พ่อกับแม่ก็ออกไปที่ร้านแล้ว จึงทำให้ไม่มีเวลาเจอกันส่วนใหญ่ นายรักดีก็จะคุยกับย่ามากกว่านายรักดีเล่าว่า

“...ก่อนที่ผมถูกจับดำเนินคดี และศาลพิพากษาให้ฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนนั้น ผมกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนแห่งหนึ่งที่มีชื่อเสียงประจำจังหวัด เมื่อผมถูกจับดำเนินคดี ผมต้องหยุดเรียนเพราะรอผลการพิจารณาคดี เนื่องจากโรงเรียนของผมมีกฎว่าถ้าใครทำผิดกฎหมายจะต้องย้ายโรงเรียน ผมก็เลยตัดสินใจไม่ไปโรงเรียนอีกเลย เมื่อผมถูกศาลสั่งพิพากษาฝึกอบรมเป็นเวลา 2 ปี แต่ในระหว่างที่ฝึกอบรมอยู่นั้น ผมรู้สึกท้อแท้สิ้นหวังอย่างบอกไม่ถูก เพราะผมรู้ว่าที่บ้านคงไม่มีใครสนใจผม เพราะผมเป็นคนไม่ดี ทำให้ที่บ้านอับอาย และครอบครัวรู้สึกเสียหน้า ครอบครัวมองว่าผมเป็นเด็กที่ไม่เอาไหน ไม่เหมือนกับน้องสาวหรือลูกของพ่อเพื่อน ยิ่งถูกจับและเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว ยิ่งทำให้ครอบครัวอับอายมากขึ้น และเมื่อออกไปผมก็คงเป็นคนที่บ้านไม่สนใจ เพราะตอนที่ผมยังไม่ถูกจับ

ดำเนินคดีที่บ้านยังไม่มีใครสนใจผมเลยหาว่าผมเป็นเด็กไม่ดี เป็นเด็กเลว ผมรู้สึกเครียดและท้อแท้สิ้นหวังมาก แต่พอผมเข้าไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว ทำให้ผมมีเวลาคิดทบทวนอะไรหลายอย่างกับการกระทำที่ผมได้ทำ ผมมองย้อนกลับไปและคิดว่า ถ้ามีโอกาสอีกครั้งจะพยายามเปลี่ยนแปลงตัวเอง ไม่ไปมั่วสุมกับเพื่อน ไม่ใจร้อนวู่วามและตัดสินปัญหาด้วยอารมณ์อีก จะพยายามทำให้ครอบครัวยอมรับและให้โอกาสผมให้ได้ ทำให้ผมมีความพยายามตั้งใจในการฝึกอบรมและไม่ทำผิดกฎระเบียบของศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนอีก ตอนที่ผมเข้ารับการฝึกอบรมอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนอยู่นั้น คนในครอบครัวผม มีแม่แค่คนเดียวที่ไปเยี่ยมผม แต่เนื่องจากแม่ต้องทำงานหาเงินเพื่อเลี้ยงดูน้องอีก 2 คน ทำให้แม่ไม่สามารถไปเยี่ยมผมได้บ่อยนัก ทั้งที่ผมพยายามทำตามกฎระเบียบและปฏิบัติตัวดีทำให้ได้สิทธิเยี่ยมทุกอาทิตย์ แต่แม่และคนในครอบครัวไม่สามารถมาเยี่ยมผมได้ ตอนนั้นผมคิดว่าทุกคนในบ้านคงอายุที่ผมอยู่ในนี้ และคงไม่มีใครสนใจผม ทุกคนในบ้านมองผมเป็นตัวปัญหา ทำให้ครอบครัวเสียหน้า เสียชื่อเสียงทั้ง ๆ ที่ผมเป็นหลานชายคนโตและคนเดียวในบ้าน แต่ทุกคนมองว่าผมเป็นคนไม่ดี ผมจึงคิดว่าถ้าได้ออกไปผมจะกลับไปเรียนและไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเพื่อนอีกและจะต้องทำให้ที่บ้านยอมรับให้ได้...”

ขณะที่นายรักดีเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนอยู่นั้น นายรักดีพยายามตั้งใจในการฝึกอบรม หลีกเลี่ยงการกระทำที่จะทำให้ผิดกฎระเบียบ พยายามทำตามกฎระเบียบและรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย จนทำให้นายรักดีได้ออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนก่อนกำหนดรวมระยะเวลาในการฝึกอบรม 1 ปี 6 เดือน หลังจากที่นายรักดีออกมาจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว นายรักดีก็พยายามที่จะทำตามเป้าหมายและความตั้งใจที่คิดไว้ให้สำเร็จ โดยการที่นายรักดีขอให้แม่ส่งไปเรียนต่อที่ต่างจังหวัดในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่วิทยาลัยเทคโนโลยีแห่งหนึ่ง เพื่อต้องการออกจากกลุ่มเพื่อนและสังคมรอบข้าง ไม่ต้องการเจอใครที่เคยรู้จัก ตอนแรกแม่ของนายรักดีจะไม่ยอมส่งไปเรียนเพราะกลัวว่าจะเรียนไม่จบทำให้เสียเงิน แต่นายรักดีก็ได้ขอร้องแม่และได้สัญญากับแม่และต่อรองให้แม่ออกเงินค่าเทอมให้ โดยนายรักดีจะทำงานพิเศษเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดูแลตัวเองเอง นายรักดีได้ขอร้องแม่หลายครั้งและได้พิสูจน์ตัวเองโดยการไม่ออกไปไหนอยู่แต่ในบ้าน เก็บตัวอยู่คนเดียว ไม่ออกไปไหน นอกจากไปเล่นกีฬา กลางวันอ่านหนังสืออยู่บ้าน

จนแม่ใจอ่อนยอมให้ไปเรียนที่จังหวัดใกล้เคียงเนื่องจากยังไม่ไว้ใจมากนักเพราะแม่คิดว่าตอนที่อยู่ด้วยกัน นายรักดีมีทั้งปู่ ย่า ป้า และคนในครอบครัวคอยช่วยกันดูแล นายรักดียังทำตัวไม่ดี เสเพล มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ถ้าหากให้ไปอยู่คนเดียวคงแย่กว่าเดิมแน่ แต่เมื่อแม่เห็นว่านายรักดี เริ่มดีขึ้นจึงตัดสินใจยอมให้ไปเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพตอนต้น เมื่อนายรักดีเรียนจบระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 แล้ว จึงตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏ แห่งหนึ่งโดยการกู้ยืมทุนการศึกษา เรียนเอง แต่เนื่องจากการกู้ยืมได้น้อยมากทำให้นายรักดีไม่มีเงินเพียงพอในการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และนายรักดีมองว่าแม่ก็มีภาระเพิ่มขึ้นเพราะต้องส่งน้องทั้งสองเรียนหนังสือ นายรักดีจึงทำงานพิเศษ ซึ่งขณะนั้นนายรักดีกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 ซึ่งกำลังจะขึ้นปีที่ 3 ในการเปิดภาคเรียนนี้ นายรักดี เล่าว่า

“...ในช่วงที่เรียนนี้ ผมก็จะไปทำงานในช่วงวันหยุดของวันศุกร์เย็น และเสาร์อาทิตย์ ซึ่งจะได้ค่าจ้างประมาณเดือนละ 5,000 บาท เป็นรายได้ที่ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับการทำงาน เพราะถ้าวันไหนที่ผมมีงานกลุ่มทำผมก็ไม่ได้ไปทำงานหรือมีกิจกรรมที่ต้องทำในวันหยุด ผมก็ต้องหยุดงาน และไม่ได้ค่าจ้าง ค่าจ้างที่ได้มาผมจะนำไปเป็นค่าใช้จ่ายในการเช่าหอพัก ค่ากินอยู่และซื้อของใช้ที่จำเป็น บางเดือนแทบไม่พอ บางครั้งก็ลองโทรขอแม่บ้างแต่ส่วนน้อยมาก เพราะแม่ต้องเก็บเงินไว้ส่งน้องเรียน เพราะน้องเป็นความหวังของคนในบ้าน ทุก ๆ คนในบ้านรักและชื่นชมน้องสาวของผมมาก บางครั้งผมรู้สึกท้อแท้สิ้นหวังและหมดกำลังใจที่จะสู้และอดทนต่อไป พอไม่มีเงินทุกอย่างติดขัดไปหมด ที่บ้านก็ไม่มีใครถามว่าผมมีเงินใช้จ่ายไหม และพ่อกับแม่ก็ไม่ค่อยมีเวลาถามไถ่ผมเลยว่าผมไปเรียนเป็นอย่างไรบ้าง มีปัญหาอะไรบ้าง เวลาผมกลับมาบ้านบางอาทิตย์เจอหน้าพ่อกับแม่ยังไม่เคยคุยกันเลย ผมเลยไม่กล้าที่จะไปบอกท่านว่าผมติดขัดอะไร เพราะท่านยังไม่เชื่อใจผมและคิดว่าผมคงเอาเงินไปกินไปเที่ยว ทุกวันนี้ผมก็เครียดมาก เรื่องค่าใช้จ่ายเนื่องจากพอเรียนมหาลัยแล้วค่าใช้จ่ายมากขึ้น บางครั้งผมต้องยับยั้งใจในสิ่งที่ผมต้องการ แต่บางครั้งก็มีความจำเป็นที่ต้องใช้ ผมก็ไม่มี ทำให้ผมรู้สึกน้อยใจในโชคชะตาเป็นอย่างมาก แต่ผมก็ต้องอดทน เพราะผมต้องการพิสูจน์ให้คนในครอบครัวยอมรับผมให้ได้ ถึงแม้หลายครั้งที่ผมรู้สึกท้อแท้สิ้นหวังก็ตาม ผมก็ไม่เคยคิดเรื่องที่จะกลับไปกระทำผิดอีก เพราะผมต้องการมีอนาคตที่ดีกว่านี้ ผมไม่ต้องการเสียเวลาอีกต่อไป...”

1) ประสบการณ์ของนายรักดี : การเข้ารับการศึกษาในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำความผิดซ้ำ

จากการที่นายรักดีเคยเข้ารับการศึกษาที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ทำให้ นายรักดีกลัวที่จะกระทำความผิดอีก กลัวการขาดอิสรภาพ กลัวการถูกคุมขัง และผลที่ตามมา คือ การที่ครอบครัวและสังคมมองนายรักดีไม่ดี คิดว่านายรักดีไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ ครอบครัวไม่เชื่อใจ ขาดการยอมรับจากครอบครัวและสังคม เกิดการเปรียบเทียบกับผู้อื่น ผลจากการที่นายรักดีได้ถูกส่งฝึกอบรมนั้น ทำให้นายรักดีต้องเผชิญกับแรงกดดันทั้งในครอบครัวและสังคม จนทำให้นายรักดี ไม่กล้าที่จะกระทำความผิดอีก และพยายามเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อต้องการให้ครอบครัวยอมรับและเชื่อใจ นายรักดี เล่าว่า

“...ผมถูกศาลพิพากษาส่งฝึกอบรมเป็นระยะเวลา 2 ปี แต่เนื่องจาก ขณะที่ผมอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนนั้น ผมไม่เคยกระทำความผิดเลย จึงทำให้ผมได้ออกก่อนกำหนด รวมระยะเวลาในการฝึกอบรมจริง ๆ เป็นเวลา 1 ปี 6 เดือน ขณะที่ผมเข้ารับการศึกษา อยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนนั้น ผมได้สมัครเข้าร่วมโครงการฝึกอาชีพวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นวิชาชีพเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ซึ่งเขาจะสอนเกี่ยวกับการจัดเก็บเอกสาร ไฟล์งาน การตั้งค่าน้ำกระดาษ การใช้ไมโครซอฟท์เวิร์ด นอกจากการเรียนรู้เรื่องวิชาชีพแล้ว ทุก ๆ เข้าผมก็จะได้สวดมนต์ แม่เมตตา ทานข้าวเช้า และเข้าหน่วยเรียน และนอกนั้นก็ว่างไม่มีอะไรทำ เพื่อน ๆ คนอื่น ๆ ก็จะไปออกกำลังกาย เตะบอล แต่ผมไม่มีอะไร ส่วนใหญ่จะนั่งคิดทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเอง ความผิดพลาดที่เกิดขึ้น คิดถึงผลการกระทำที่ตามมาที่ทำให้ผมต้องเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน นับวันเวลาที่จะได้ออกไป คิดถึงสิ่งที่ทำให้ครอบครัวเสียใจ ครอบครัวไม่เข้าใจ คิดถึงบ้าน คิดถึงตอนที่อยู่บ้าน คิดถึงการกระทำที่ไม่ได้ตั้งใจทำไปเพื่อความสนุกสนาน ตามประสาวัยรุ่น ผลกระทบและความเสียหายที่เกิดขึ้น นอกจากผมจะเสียเวลาเรื่องเรียนแล้ว ผมยังต้องมาเสียอนาคตอีก ทำให้คนมองผมแย่มากกว่าเดิม เพราะผมคิดว่าตอนที่ผมออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว เพื่อน ๆ ที่เคยเรียนด้วยกัน ก็คงเรียนจบกันหมดแล้ว ผมคงไม่กล้ากลับไปเรียนกับรุ่นน้องที่เดิมอีกแน่นอน ประสบการณ์ที่ผมได้รับใน

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสอนผมให้รู้จักการเอาตัวรอด เพื่อไม่ให้ถูกทำร้ายหรือถูกกดขี่ข่มเหง สอนให้รู้จักการอยู่คนเดียว ทำให้ผมเรียนรู้การใช้ชีวิตลำพัง เพราะก่อนที่จะถูกจับดำเนินคดี ผมอยู่กับสมาชิกในแก๊งเป็นส่วนใหญ่ และมีจำนวนกลุ่มใหญ่มาก เมื่อได้มีเวลานั่งคิดทบทวนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมา ทำให้คิดอะไรได้เยอะขึ้น เช่น เป้าหมายในชีวิตที่ต้องการ อนาคตข้างหน้าที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเอง และเวลาที่จะลงมือทำอะไรต้องคิดและตัดสินใจให้ดีกว่าก่อน เพราะถ้าผิดพลาดมาไม่สามารถย้อนกลับไปแก้ไขได้ จึงทำให้ผมคิดอยากจะทำงานพิเศษ เพื่อหารายได้ให้กับตัวเองไม่ต้องเป็นภาระของใครในครอบครัว ต้องการให้ครอบครัวยอมรับว่าผมโตแล้วสามารถดูแลตัวเองได้ อยากใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น เพราะที่ผ่านมาผมใช้เวลาว่างกับสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ เอาเวลาว่างไปเที่ยวเตร่กับเพื่อน ๆ จับกลุ่มกับเพื่อน ๆ ทะเลาะวิวาท ผมจึงตั้งใจไว้ว่าถ้าผมได้ออกไปแล้ว ผมจะไม่กลับไปกระทำผิดอีกเป็นอันขาด เพราะรู้สึกสงสารแม่ แม่เสียใจมาก ที่ผมเห็นแค่เรื่องงานแม่ก็เครียดมากพอแล้ว แต่แม่ต้องมาเครียดเรื่องของผมอีก ครอบครัวยิ่งมองผมไม่ดีขึ้นอีก และการที่เข้าไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนนั้น ทำให้ผมรู้สึกกลัว ไม่ต้องการกลับไปเข้าไปในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนอีก เพราะผมกลัว การขาดอิสระภาพ ผมไม่ต้องการถูกกักบริเวณ ผมต้องการใช้ชีวิตอิสระเหมือนคนปกติทั่วไป ต้องการกินอาหารตามที่ต้องการ ต้องการไปไหนมาไหนได้อย่างอิสระ ต้องการมีอนาคตที่ดีขึ้นกว่าเดิม ไม่ต้องการให้คนมองว่าผมเป็นคนไม่ดี ไม่ต้องการให้ครอบครัวอายที่มีลูกแบบผม ผมต้องการเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีขึ้น มีอนาคตที่ดี ให้ครอบครัวยอมรับและชื่นชมผมให้ได้ ผมจะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ถึงแม้ผมจะเหนื่อยและรู้สึกท้อแท้มากแค่ไหนก็ตาม ผมก็จะทำให้สำเร็จให้ได้...”

จากประสบการณ์การเข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ทำให้นายรักดีต้องสูญเสียการได้รับการยอมรับจากบุคคลในครอบครัว การที่ต้องต่อสู้ปัญหาและอุปสรรคเพียงลำพังผู้เดียว การที่ถูกมองว่าเป็นคนไม่ดีจากบุคคลในครอบครัว การที่คนในสังคมประณามว่า

เป็นคนไม่ดี เป็นนักเลง เคยติดคุกมาก่อน การที่ครอบครัวและสังคมมองว่าไม่สามารถเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมตัวเองไปในทางที่ดีได้ การที่ต้องพยายามทำให้ครอบครัวยอมรับ และต้องการโอกาสในการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีกับครอบครัวและสังคมรอบข้าง สิ่งที่น่ารักดีได้รับแรงกดดันจากครอบครัวและสังคมรอบข้างทำให้นายรักดีมีความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตัวเอง การทำให้อนาคตตัวเองดีขึ้น เพื่อสร้างกำลังใจให้กับตัวเองและต้องการให้ครอบครัวและคนอื่นยอมรับตัวเองว่าสามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีได้ และต้องการมีอนาคตที่ดี นายรักดีคิดว่าเมื่อนายรักดีมีอนาคตที่ดี เรียนจบในระดับที่สูงแล้ว และมีงานที่ดีทำ ครอบครัวและบุคคลอื่นก็จะลืมเรื่องราวอดีตที่ไม่ดีของผมไป ดังคำกล่าวของนายรักดีว่า

“...ถ้าผมเรียนจบปริญญาตรีแล้ว ผมมีงานที่ดีที่สามารถหาเงินเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้ ถึงเวลานั้นครอบครัวหรือคนอื่นก็จะไม่มีใครว่าผมได้อีก ผมจึงพยายามที่จะไม่กระทำผิดอีกและต้องทำให้ครอบครัวและสังคมยอมรับผมให้ได้...”

2) การควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

หลังจากนายรักดีออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว สิ่งที่น่ารักดีต้องเจอคือ การที่ครอบครัวไม่ยอมรับ และการไม่ให้โอกาสในการเปลี่ยนแปลงตัวเอง เนื่องจากที่ผ่านมาความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของนายรักดีไม่ค่อยดีนัก เป็นแบบต่างคนต่างอยู่ ไม่มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไม่เคยมีกิจกรรมที่ทำร่วมกัน โดยเฉพาะพ่อกับแม่ส่วนใหญ่จะทำงานไม่ค่อยมีเวลาว่างและดูแลอบรมเอาใจใส่นายรักดีเท่าไรนัก ส่วนใหญ่ใช้ชีวิตที่ทำงานเป็นส่วนใหญ่ นายรักดีจะอยู่กับ ปู่ ย่า น้องสาว และป้า ซึ่งสร้างบ้านติดกัน อยู่ในบริเวณรั้วเดียวกัน ปู่ ย่า ชอบบ่น ดุด่า ทำให้นายรักดีรู้สึกไร้ค่า จะหนีออกไปหาเพื่อนบ่อยจนกระทั่งถูกจับดำเนินคดี ปู่กับย่าก็ไม่เคยไปเยี่ยมเลย ส่วนพ่อนาน ๆ ครั้งถึงจะไปเยี่ยม ภายในครอบครัวมีการพูดคุยกันน้อยเวลาที่นายรักดีปรึกษาหรือทำอะไรที่ไม่ถูกต้อง นายรักดีก็จะถูกคนในบ้านตำหนิติเตียนหรือพูดประชดประชันทุกครั้ง จนทำให้นายรักดีไม่กล้าที่จะพูดคุยหรือปรึกษาคนในครอบครัว ถึงแม้จะมีเรื่องหนักใจ หรือไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองหรือแก้ไขปัญหาได้ด้วยตัวเองก็ตาม นายรักดีก็เลือกที่จะเก็บไว้อยู่คนเดียว นายรักดี เล่าว่า

“...หลังจากที่ออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว มันเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุด เพราะผมรู้สึกว่าได้ปรับสภาพแล้ว แต่ก็ต้องระมัดระวังตัวเองมากขึ้น ในเรื่องของการใช้ชีวิต แต่ไม่ได้จำกัดสิทธิ์การใช้ชีวิตของตัวเอง เมื่อกลับมาอยู่บ้านของผมเอง ผมก็เกิด

ความรู้สึกเครียดมาก เพราะครอบครัวไม่ค่อยมีใครคุยด้วยหาว่าผม เป็นเด็กซี้ดๆ ญาติ ๆ พวกนั้นกลัวผม พ่อก็มีลักษณะท่าทางที่เจี๊ยบ ไม่มีการพูดคุยกับผมเหมือนผมทำอะไรผิดร้ายแรงจนไม่สามารถให้อภัยได้ ช่วงแรก ๆ ในครอบครัวไม่มีใครพูดคุยกับผมเลย ส่วนปู่กับย่าที่ผมอาศัยอยู่ด้วยและป้าที่บ้านติดกันกับผม ซึ่งบ้านป้ากับบ้านปู่ย่าจะอยู่ในบริเวณรั้วบ้านเดียวกัน จะชอบมองผมด้วยสายตาไม่ค่อยไว้ใจมากนัก ชอบเปรียบเทียบกับน้องสาว เปรียบเทียบกับลูกชาย เพื่อนของพ่อ ทำให้ผมรู้สึกเครียดและกดดันมากเวลาเพื่อน ๆ ผม มาหาที่บ้าน ป้ากับย่าจะชอบดูท่าว่ากล่าวผมกับเพื่อน ๆ และไม่ยอมให้เพื่อน ๆ ผมเข้ามาในบริเวณรั้วบ้าน ทำให้ผมรู้สึกอายเพื่อน ๆ มาก ผมก็เลยไม่ให้เพื่อนมาหาที่บ้าน ส่วนใหญ่จะออกไปหาเพื่อน ๆ แทน หลังจากที่ผมออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว ผมก็ได้ย้ายตัวเองไปเรียนที่จังหวัดแห่งหนึ่ง เพื่อจะไม่ต้องไปรวมกลุ่มกับเพื่อน ๆ กลุ่มเดิม ๆ และไม่ต้องการเจอแรงกดดันจากครอบครัวด้วย ตอนที่ผมย้ายไปเรียนใหม่ ๆ ผมก็ยังหึกห้ามใจในการเที่ยวกลางคืน ยังไม่ได้มากนัก มีบางครั้งทีหลังเลิกเรียนบางครั้งผมจะออกไปนั่งดื่มสุราฟังเพลงตามร้านอาหารทั่ว ๆ ไปกับเพื่อน ๆ แต่ทุก ๆ ครั้งที่ผมพยายามจะบอกตัวเองให้มีสติอยู่ตลอดเวลา เพราะประสบการณ์ที่ผ่านมาทำให้ผมคิดได้ว่าการขาดสติ ขาดการคิดให้รอบคอบ ขาดการตัดสินใจ จึงทำให้ผิดพลาด ทำให้เสียใจและเสียเวลามาทุกวันนี้ ตั้งแต่ออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนนั้น ผมก็เคยเจอเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันแค่ครั้งเดียว ตอนนั้นผมและเพื่อน ๆ ไปนั่งกินข้าวฟังเพลงกันที่ร้านอาหาร กำลังมาได้ที่พอดี อยู่ดี ๆ ก็มีกลุ่มวัยรุ่นเดินเข้ามามองหน้าหาเรื่อง พร้อมชี้หน้า และถามผมกับเพื่อน ๆ ในกลุ่มว่ามีปัญหาอะไรไหม ซึ่งเป็นการทำทนายมาก เพื่อน ๆ ในกลุ่มของผม รู้สึกไม่พอใจมาก จึงทำให้มีเรื่องทะเลาะวิวาทกัน แบบตะลุมบอนกัน แต่ผมไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการชกต่อยหรือทะเลาะวิวาท พยายามห้ามปรามและดึงเพื่อนออกมาจากตรงนั้น และพากันกลับบ้าน เนื่องจากที่ผมทำแบบนี้เพราะผมคิดว่าถ้าผมเข้าไปยุ่งเกี่ยวอีกผมก็จะมีส่วนเกี่ยวข้องและทำให้ผมถูกจับกุมดำเนินคดีอีก ผมไม่ต้องการถูกจับอีกแล้ว และคิดว่าถ้าถูกจับกุมครั้งนี้ ผมคงได้เข้าเรือนจำแทน

เข้าศูนย์ฝึกแน่ ๆ ซึ่งมันคงน่ากลัวกว่าศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน และครอบครัวคงไม่มีใครไปประกันตัวผม หรือสนใจผมอีกแน่ ๆ ผมจึงพยายามควบคุมอารมณ์ตัวเองให้ได้ พยายามหลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาท และเลือกที่จะห้ามปรามเพื่อน ๆ แทน”

นายรักดีได้รับและเผชิญกับการย้าย การชักจูง หรือแรงกดดันที่อาจทำให้นายรักดีกลับไปกระทำผิดซ้ำได้อีก คือ แรงกดดันจากครอบครัวมากกว่าการคบเพื่อน เพราะแรงกดดันจากเพื่อนสามารถควบคุมได้ โดยการที่นายรักดีย้ายสถานที่ศึกษาไปอยู่ที่จังหวัดอื่น แต่ในขณะที่ครอบครัวไม่สามารถควบคุมได้ เนื่องจากนายรักดีไม่ได้รับการยอมรับจากครอบครัวว่านายรักดีจะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีได้ นายรักดีต้องการให้ครอบครัวเชื่อใจไว้วางใจและให้โอกาสในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ต้องการความรัก ความเอาใจใส่ แต่นายรักดีก็ไม่สามารถได้รับในสิ่งที่ต้องการ กลับถูกมองไปในทางที่ไม่ดี แต่นายรักดีก็สามารถควบคุมตัวเองไม่ให้กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก โดยเลือกที่จะเอาชนะครอบครัวด้วยวิธีการเปลี่ยนแปลงตัวเองให้ดีที่สุด ดังนี้

2.1) วิธีการยับยั้งเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

หลังจากที่นายรักดีออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว นายรักดีตัดสินใจที่จะไม่กลับไปคบหากับเพื่อน ๆ กลุ่มเดิมอีก ทั้ง ๆ ที่เมื่อก่อนนายรักดีก็เป็นสมาชิกในแก๊งเหมือนกัน ซึ่งมีความรัก ความผูกพัน กับเพื่อน ๆ มาก แต่หลังจากที่ออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนมาแล้วได้รักดีได้คิดและทบทวนและมีเป้าหมายในชีวิตว่าจะไม่กลับไปกระทำผิดอีก และต้องมีอนาคตที่ดีให้ได้ และแม่ของนายรักดีก็เชื่อไว้ว่าถ้าหากนายรักดีถูกจับอีกครั้งแม่จะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวอีกแล้ว จะไม่ไปประกันตัวและไม่ไปเยี่ยมอีกจะคิดเสียว่าไม่มีลูกชายแล้ว เพราะแม่คิดว่านายรักดีทำให้ที่ครอบครัวรู้สึกอับอายที่มีลูกชายมีพฤติกรรมที่ไม่ดี เคยติดคุกมาก่อน ทำให้ครอบครัวไม่สนใจนายรักดี นายรักดีจึงตั้งใจไว้ว่าจะไม่กลับไปกระทำผิดอีกแน่นอน นายรักดีจึงตัดสินใจที่จะไม่คบกับเพื่อน ๆ สมาชิกในแก๊งอีก โดยการย้ายไปเรียนต่อที่จังหวัดแห่งหนึ่งแทนการอยู่ในจังหวัดของตน นายรักดีเล่าว่าสาเหตุที่ตัดสินใจเลือกออกจากสภาพแวดล้อมเดิม ๆ นั้น เป็นเพราะแม่ได้ขู่ไว้ และนายรักดีคิดว่าแม่คงทำจริงแน่ ๆ ถ้าหากต้องถูกจับดำเนินคดีอีกครั้ง นายรักดีจึงตัดสินใจล้มเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมาไม่ต้องการอยู่สภาพแวดล้อม ไม่ต้องการแรงกดดันจากครอบครัว และทำให้นายรักดีเกิดความเครียดและกลับไปใช้ชีวิตเดิม ๆ อีก ไม่ต้องการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเพื่อน ๆ กลุ่มเดิมอีกแล้ว ไม่ต้องการให้แม่เสียใจและไม่ต้องการให้ญาติ ๆ มองเหมือนนายรักดีเป็นเด็กซี้ดอีก เพราะที่บ้านชอบเปรียบเทียบนายรักดีกับน้องสาวทำให้นายรักดีรู้สึกว่ามีใครสนใจ นายรักดีจึงคิดว่าการได้ไปอยู่ที่อื่นเจอสภาพแวดล้อมหรือสังคมอื่น การใช้ชีวิตลำพังคงจะดีกว่าเพราะนายรักดีคิดว่าทุกวันนี้ นายรักดีก็เหมือนตัวคนเดียว ไม่มีใครรักและสนใจว่าจะทำอะไร หรือเป็นอย่างไบบ้าง ทำให้ไม่ต้องการเป็นภาระของใครในครอบครัวอีก

2.2) วิธีการเปลี่ยนเงื่อนไขเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำผิดซ้ำ

สิ่งที่นายรักดีได้รับ คือ แรงกดดันจากครอบครัวและญาติ ๆ การที่ครอบครัวไม่ให้ความสนใจ ไม่ให้ความรัก ความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่ แม้แต่เป้าหมายในชีวิตหรือสิ่งที่นายรักดีต้องการทำ ทั้ง ๆ ที่นายรักดีพยายามเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตัวเองไปในทางที่ดีขึ้น พยายามย้ายที่อยู่อาศัยและที่เรียน เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงให้ไกลกับสิ่งที่คิดว่าอาจส่งผลให้กระทำผิดอีกครั้ง และได้พิสูจน์ตัวเอง โดยการศึกษาต่อจนจบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น แต่ยังไม่ถึงเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ เป้าหมายที่ต้องการของนายรักดี คือ การเรียนจบในระดับปริญญาตรีหรือที่สูงกว่านี้ แต่เนื่องจากที่บ้านให้เหตุผลกับนายรักดีว่าไม่มีเงินที่จะส่งเรียนในระดับปริญญาตรีเพราะต้องส่งน้องทั้ง 2 คน เรียน และครอบครัวกลัวนายรักดีเรียนไม่จบอาจทำให้เสียเงินมากกว่านี้ แทนที่จะเก็บเงินไว้ให้น้องเรียน แต่นายรักดีก็ขอร้องให้ที่บ้านส่งเรียนในระดับปริญญาตรี แต่เนื่องจากที่บ้านไม่ค่อยมีเงินมากนักต้องส่งน้องอีกจำนวน 2 คน เรียนหนังสือ และพอกับแม่ ญาติ ๆ ไม่ค่อยไว้ใจกล้าให้นายรักดีศึกษาต่อ เพราะกลัวจะเรียนไม่จบและเสียเงินเปล่า นายรักดีได้ขอร้องแม่หลายครั้ง โดยนายรักดีสัญญากับแม่แล้วเรื่องจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องที่มีคดีกฎหมายอีก ขอให้แม่ส่งเรียนต่อในระดับปริญญาตรีโดยที่นายรักดีจะทำงานหาเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเอง แม่จึงยอมที่ให้เรียนต่อในระดับปริญญาตรี นายรักดีได้ไปทำงานที่ร้านอาหารของอาในเย็นวันศุกร์และวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ในจังหวัดบ้านเกิดของตัวเอง เนื่องจากต้องกลับบ้านทุกอาทิตย์อยู่แล้ว เพื่อที่จะได้เงินค่าจ้างไปใช้จ่ายในการไปเรียนหนังสือ ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน นายรักดีเลือกที่จะเอาชนะที่บ้านโดยการเรียนให้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีให้ได้แทนที่จะเลือกตัดสินใจประชดที่บ้านโดยการกลับไปเป็นเด็กเที่ยวเตร่ หาเรื่องทะเลาะวิวาท จับกลุ่มดื่มสุราเหมือนเมื่อก่อน หรือกลับไปหาเพื่อนแทน สิ่งที่นายรักดีทำแบบนี้เพราะนายรักดีมีความต้องการที่จะเอาชนะที่บ้านให้ได้ เพราะนายรักดีคิดว่าถ้านายรักดีเรียนจบแล้วมีงานทำ สามารถเลี้ยงดูตัวเองได้ ก็จะไม่มีการกล้าดูถูกนายรักดีอีก

2.3) วิธีการยุติการกระทำบางอย่างเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

หลังจากที่นายรักดีเรียนจบประกาศนียบัตรวิชาชีพแล้ว และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี นายรักดีก็ไม่ค่อยได้พูดคุยกับคนในครอบครัวเท่าไรนัก เพราะไม่ต้องการทำให้เกิดปัญหา หรือทำให้ตัวเองไม่สบายใจ เมื่อกลับมาบ้านส่วนใหญ่ตอนเช้าก็จะซักผ้า ทำความสะอาดบ้าน หรือห้องนอนของตัวเอง บางครั้งก็ทำอาหารเอง เนื่องจากได้รับความรู้การทำอาหารจากร้านที่ไปทำงานตอนเย็นเมื่อเสร็จแล้วก็จะนอนดูทีวี หรือทำรายงาน อ่านการ์ตูนอยู่ในห้อง เพื่อยุติการประชันหน้ากับครอบครัวที่ไม่ชอบ เมื่อถึงเวลาบ่าย ๆ ก็จะออกไปทำงานที่ร้านอาหารของอา เมื่อกลับมาบ้านส่วนใหญ่ก็จะเลือกเจอแต่ย่า เพราะเวลากลับบ้านไปก็จะมีแต่ย่าที่คอยทำกับข้าวให้ทาน และย่าไม่ค่อยพูดเท่าไร สามารถหยอกล้อหรือคุยเล่นได้บ้าง ส่วนพอกับแม่ก็ไม่เคยอยู่บ้านเลย บางครั้งมีโอกาสพบเจอหน้ากันพอกับแม่ก็ยังไม่ถามเลยว่ามาเมื่อไร เพราะบางครั้งเข้ามาแป็บเดียวพอกับแม่ก็ออกไป

หรือตอนที่พ่อกับแม่กลับบ้าน นายรักดีก็จะไปทำงานที่ร้านกลับมาตึกทุกคนในบ้านนอนหมด เมื่อเข้ามา นายรักดีเหนื่อยจากการทำงานกลับมาตึกก็จะตื่นสายไม่เจอพ่อกับแม่แล้ว เพราะพ่อกับแม่ต้องไปทำงาน ทำให้ครอบครัวของนายรักดีต่างคนต่างอยู่ไม่ค่อยได้สนใจกัน เมื่อมีปัญหาหรือมีเรื่องไม่สบายใจ ก็เลือกที่จะเก็บไว้กับตัวเอง และพยายามสร้างปัญหาให้น้อยที่สุด หลีกเลี้ยงโดยการอยู่แต่ในบ้านตัวเอง

2.4) วิธีการอดทน อดกลั้นต่อสิ่งชั่วร้ายที่จะส่งผลให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

เมื่อนายรักดีรู้สึกเหนื่อยหรือท้อแท้สิ้นหวัง นายรักดีก็จะนึกถึงคำพูดของพ่อกับแม่ เพราะตอนที่นายรักดีออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน แล้วได้กลับมาอาศัยอยู่ที่บ้าน พ่อกับแม่ของนายรักดีได้ขู่ว่าหากนายรักดีเกิดการกระทำผิดกฎหมาย หรือทำให้ถูกจับกุมอีกครั้ง พ่อกับแม่ของนายรักดีจะไม่ไปประกันหรือไปเยี่ยมเป็นอันขาด ทำให้นายรักดีกลัวมากถึงแม้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวตอนนี้ที่นายรักดีมองว่าครอบครัวไม่มีใครรักนายรักดีเลย ทุกคนในครอบครัวระแวงและคิดว่านายรักดีจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีได้นั้นก็ตาม ถึงแม้ นายรักดีจะถูกมองด้วยสายตาหรือความเฉยชาของคนในครอบครัวที่กระทำกับนายรักดีก็ตาม และ นายรักดีก็ได้สัญญากับแม่ไว้แล้วว่าจะไม่ให้เกิดปัญหาอีกเป็นอันขาด เนื่องจากนายรักดีรู้ว่าแม่คงทำจริง เมื่อมีใครมาทักท้วงหรือมาทำให้ไม่สบายใจ นายรักดีก็จะพยายามนิ่งเฉย ไม่สนใจ เมื่อเพื่อนเกิดเรื่องทะเลาะวิวาทก็เลือกที่จะห้ามปรามแทน

2.5) วิธีการควบคุมตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำผิดซ้ำ

สิ่งที่นายรักดีได้เผชิญนั้น เป็นสิ่งที่มียุทธพลต่อการดำเนินชีวิตของนายรักดีเป็นอย่างมาก เพราะนายรักดีต้องประสบปัญหาและแรงกดดันจากครอบครัว แต่นายรักดีเลือกที่จะปล่อยวางกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มากระทบจิตใจ หรือสิ่งที่ทำให้รู้สึกท้อแท้ สิ้นหวัง นายรักดีก็จะควบคุมตัวเองและไปให้กำลังใจตัวเองแทน โดยการหาอะไรทำที่ทำให้สบายใจ และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เพื่อไม่ให้ใครเดือดร้อน พยายามให้อภัยคนที่ทำให้ไม่พอใจ เช่น เวลาที่ที่บ้านเปรียบเทียบกับนายรักดีกับน้องสาวหรือคนอื่น ซึ่งทำให้นายรักดีรู้สึกไม่พอใจมาก อยากโต้ตอบ ต่อว่า เถียง หรือแสดงกิริยาที่ไม่พอใจออกไป แต่ก็ต้องพยายามควบคุมอารมณ์เพื่อไม่ให้โกรธ บางครั้งเมื่อรู้สึกท้อแท้ไม่ไหวจริง ๆ ก็จะไปต่อยกำแพงแทนเพื่อเป็นการระบายอารมณ์โกรธ ซึ่งนายรักดีรู้ว่าการกระทำที่นายรักดีระบายออกมาเป็นสิ่งที่ไม่ดี แต่นายรักดีก็ไม่สามารถที่จะทำร้ายคนในครอบครัวได้ หรือทำร้ายใครได้ จึงเลือกที่จะทำร้ายตัวเองแทน

2.6) วิธีการให้รางวัลหรือลงโทษตนเอง จากการเกี่ยวข้องการกระทำผิดหรือไม่กระทำผิดซ้ำ

นายรักดีคิดว่า ถ้านายรักดีได้ทำอะไรผิดไปโดยที่เจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม นายรักดีคงเลือกที่จะเก็บตัวอยู่คนเดียว ไม่ออกไปไหน ใช้ความคิดในการมองย้อนกลับไปในเรื่องที่

ตัวเองได้กระทำ และรู้สึกผิดอยู่คนเดียวและก็ให้กำลังใจตัวเอง และสัญญากับตัวเองว่าจะไม่ทำอีกแล้ว แต่ที่ผ่านมานายรักดียังไม่ได้กลับไปกระทำสิ่งที่ผิดอีกเลย แต่ถ้าในส่วนของกรให้รางวัล ส่วนใหญ่เลือกที่จะให้รางวัลจากการที่นายรักดีตั้งใจเรียนและทำงานไปด้วย โดยการออกไปเดินเที่ยวห้าง หาของอร่อย ๆ ที่ตัวเองชอบทาน เพราะส่วนใหญ่ นายรักดีก็ชอบที่จะค้นหาร้านอาหารที่อร่อย ๆ ราคาถูกและคุ้มค่างับเงินที่จ่ายไปอยู่แล้ว

2.7) วิธีการทำสิ่งอื่นทดแทนสิ่งที่เคยกระทำซึ่งนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำ

สาเหตุของการกระทำผิดของนายรักดีที่ผ่านมานายรักดีคิดว่าเกิดจากการเป็นวัยรุ่น ซึ่งเมื่ออยู่รวมกลุ่มกันกับเพื่อน ๆ จำนวนมาก ก็จะทำให้เกิดการมีอิทธิพล ไม่รู้เกรงกลัวใคร ทำให้เกิดความต้องการทำหาย รวมไปถึงการที่อยู่ในช่วงของวัยรุ่นทำให้มีลักษณะนิสัยใจร้อน อารมณ์ร้อน โมโห หงุดหงิดง่าย เวลาที่ใครทำอะไรที่ไม่พอใจ หรือไม่ชอบใคร ก็เลือกที่ตัดสินใจทำร้ายร่างกาย เพื่อสั่งสอน หรือต้องการให้สมาชิกหรือน้อง ๆ ในแก๊งเกิดการยอมรับว่ามีความสามารถ และเก่ง สามารถปกป้องและช่วยเหลือคนอื่นได้ ทำให้สมาชิกในแก๊งยอมรับและนับถือ แต่เมื่อหลังจากถูกจับกุมและฝึกอบรมแล้ว ทำให้คิดได้ว่าประสบการณ์ที่ผ่านมาสอนให้นายรักดีรู้จักคิดมากขึ้น รู้จักควบคุมอารมณ์ตัวเอง ไม่ปล่อยให้ความคิดเป็นไปตามอารมณ์ ก่อนตัดสินใจหรือจะทำอะไร ก็จะคิดถึงผลดีและผลเสียที่ตามมา เมื่อนายรักดีรู้ว่าขณะนี้ นายรักดีรู้สึกโมโห โกรธ หรือหงุดหงิด เกิดอารมณ์ร้อน นายรักดีเลือกที่จะหลีกเลี่ยงออกจากตรงนั้นและออกไปหาอะไรทำ ที่ทำให้ใจเย็นลง เช่น หาของอร่อย ๆ ทาน หรือคุยสนุกสนานกับเพื่อน ๆ เพื่อให้สบายใจแทน

3) การเสริมสร้างพลังอำนาจของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

จากประสบการณ์ที่ผ่านมาของการควบคุมตัวเองของนายรักดี ทำให้นายรักดีมีความเชื่อมั่นว่าจะสามารถจัดการกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตได้ เพราะนายรักดีเลือกที่จะใช้แรงกดดันจากการถูกเปรียบเทียบจากครอบครัว โดยจะนำมาใช้ในการเปลี่ยนแปลงชีวิตตัวเองให้ดีขึ้น และพยายามให้กำลังใจตัวเองพยายามที่จะทำให้ครอบครัวและสังคมยอมรับว่า ถึงแม้ นายรักดีจะเคยกระทำผิดและถูกจับดำเนินคดี เคยเป็นนักเลง แต่นายรักดีสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตัวเองไปในทางที่ดี และสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ตอนนี้ นายรักดีก็สามารถดูแลตัวเองได้แล้ว โดยการทำงานหาเงินเรียนต่อในระดับปริญญาตรี ทำอาหารทานเอง ซักผ้าเอง ดูแลชีวิตประจำวันของตัวเอง เพราะประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมามีให้นายรักดีต้องเข้มแข็ง และต่อสู้กับปัญหาชีวิตเองมาโดยตลอด เมื่อต้องการอะไรก็จะทำงานหาซื้อเอง นายรักดีคิดว่าตัวเองมีความรับผิดชอบ และสามารถจัดการกับปัญหาต่างได้ เพราะนายรักดีรู้แล้วว่าสิ่งไหนควรทำหรือสิ่งไหนไม่ควรทำ จากสิ่งที่นายรักดีพยายามเปลี่ยนแปลงตัวเองทำเพื่อตัวเองนั้น ทำให้นายรักดีรู้สึกว่าชีวิตมีคุณค่าระดับปานกลาง เพราะประสบการณ์ในอดีตสอนให้นายรักดีรู้จักมีความรับผิดชอบต่อตัวเอง สอนให้รู้จักต่อสู้ดิ้นรนด้วยตัวเอง ในการทำงานหาเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียนหนังสือ การสอนให้รู้จักคิด

การเห็นคุณค่าของเงิน เนื่องจากทำงานหาเงินเองเพราะเมื่อก่อนตอนที่นายรักดีเป็นวัยรุ่น นายรักดีจะติดเกมมากเพราะพ่อแม่ไม่ได้อยู่ด้วย ทำให้เกิดความเหงามีเวลาว่างมากไม่รู้จะทำอะไรดีจึงไปเล่นเกมที่ร้านตลอดจนติด พอใกล้จะโดนจับ ทำให้คิดได้ เนื่องจากขอเงินแม่ใช้และแม่ก็ชอบดูท่าว่ากล่าวเรื่องการขอเงิน เมื่อนายรักดีมาทำงานเองจึงทำให้รู้ว่าเงินหายากมาก นอกจากนั้นการมีสติทำให้นายรักดีรู้จักวิธีการควบคุมตัวเอง ควบคุมอารมณ์ร้อน การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การใช้ชีวิตอยู่คนเดียวได้อย่างมีความสุขเมื่อเกิดความเหงาเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำผิด นายรักดีคิดว่าสิ่งที่ทำให้นายรักดีมีแรงบันดาลใจในการที่จะทำให้สำเร็จตามเป้าหมายนั้น คือ คำพูดของพ่อกับแม่และญาติ ๆ ที่ชอบเอานายรักดีไปเปรียบเทียบกับคนอื่น ทำให้นายรักดีรู้สึกว่ายากจะปรับตัวและทำตัวเองให้ดีที่สุดดีกว่าคนที่ครอบครัวนำมาเปรียบเทียบ นอกจากคำพูดของแม่แล้ว นายรักดีคิดว่าสิ่งสำคัญที่จะทำให้ นายรักดีไปสู่เป้าหมายได้นั้น คือ การที่ตัวเองต้องการมีอนาคตที่ดี การรู้จักรักตัวเอง เมื่อรักตัวเองก็ต้องการให้อนาคตตัวเองดีขึ้น การวางแผนในการดำเนินชีวิต และวางแผนเป้าหมายในชีวิตเอง ปัจจุบันนี้ นายรักดีคิดว่าสิ่งสำคัญที่สุดในตอนนี้ของนายรักดี คือ การเรียนระดับปริญญาตรีให้จบ และหางานทำสามารถเลี้ยงดูตัวเองได้ เพราะมันเป็นสิ่งที่นายรักดีต้องการมากที่สุดตอนนี้ แต่นายรักดีก็มีความวิตกกังวลและเครียดมากเรื่องค่าใช้จ่ายในแต่ละวัน เพราะนายรักดีต้องทำงานหาเงินเองบางครั้งก็ไม่เพียงพอ เพราะนอกจากซื้ออาหารแล้ว ต้องจ่ายค่าหอพัก ค่าน้ำมันรถ เพราะนายรักดีไม่ได้รับกวนแม่เรื่องค่าใช้จ่าย เพราะนายรักดีคิดว่าแม่ก็ไม่มีเหมือนกันเพราะแม่ต้องส่งน้อง ๆ เรียน นายรักดีคิดว่าคนที่ทำให้นายรักดีมีแรงผลักดันที่จะต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ ทำให้นายรักดีสามารถควบคุมตัวเอง ไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำ คือ แม่และตัวของนายรักดีเอง ถึงแม้แม่จะงานยุ่งแค่ไหนแต่แม่ก็ยังดูเป็นห่วงเป็นใยและจะคอยบอกกล่าว อบรมสั่งสอนตลอดเวลาเมื่อเจอกันหรือนายรักดีโทรไปหา และนายรักดีรู้ว่าแม่ทำงานหนักและเหนื่อยมากเพราะต้องส่งน้อง ๆ เรียนหนังสือ เนื่องจากเมื่อก่อนแม่จะเป็นคนที่มีหน้าตาสวย หุ่นดี แต่ตอนนี้ไม่มีร่างกายที่โหดมาก เมื่อไรที่มองเห็นแม่ทำให้นายรักดีรู้สึกว่แม่คงเหนื่อยและเครียดมาก ทำให้นายรักดีอยากเรียนให้จบและมีงานที่ดีทำจะได้ช่วยแบ่งเบาภาระแม่ได้บ้าง นายรักดีเล่าว่าสิ่งที่แม่ให้นายรักดีมีโอกาสได้เรียนหนังสือต่อก็ดีแล้ว แต่ก็มีแอบน้อยใจบ้างในเรื่องค่าใช้จ่ายในการศึกษาเพราะนายรักดียังขาดอยู่ในแต่ละอาทิตย์ค่าใช้จ่ายไม่พอ และตอนนี้ นายรักดีก็กำลังมองหางานที่จะทำเพิ่ม เพื่อให้ได้เงินมาเป็นค่าใช้จ่ายแต่ก็กลัวเสียเรื่องการเรียน จึงเห็นได้ว่าสิ่งที่นายรักดีได้รับการสนับสนุนนั้นยังขาดอยู่ ไม่เพียงพอต่อความต้องการ แต่นายรักดีก็จะนำประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมา ทำให้ตัวเองประสบความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ให้สำเร็จ และคิดว่าปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้นายรักดีต่อสู้ดิ้นรนด้วยตัวเองนั้น ทำให้นายรักดีมีความคิดเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น จากการที่พูดคุยกันในครั้งนี้ในการเสริมสร้างพลังอำนาจในการควบคุมตัวเองเพื่อไม่ให้กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก โดยให้นายรักดีประเมินตัวเองว่านายรักดีคิดว่าตัวเองอยู่ในระดับใดนั้น

ซึ่งนายรักดีก็ได้ประเมินและคิดว่า ณ ตอนนี้ นายรักดียังมีความเสี่ยงน้อยที่จะกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก
ในอนาคต

4.4.2 ย่าของนายรักดี : ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

ผลการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2558 ที่จังหวัดหนองคาย

ย่าของนายรักดี อายุ 65 ปี มีความเกี่ยวข้องกับนายรักดี คือ เป็นย่าของนายรักดี รู้จัก
กับนายรักดีตั้งแต่นายรักดีเกิดมาเป็นผู้เลี้ยงดูและดูแลนายรักดีแทนพ่อและแม่ของนายรักดี เนื่องจาก
พ่อกับแม่ของนายรักดีต้องทำงาน ไม่มีเวลา ส่วนใหญ่นายรักดีจะอยู่กับย่ามากกว่าพ่อและแม่ ย่า
นายรักดี เล่าว่า

“...เนื่องจากพ่อกับแม่ของนายรักดีไม่ค่อยได้อยู่บ้าน จะกลับมา
บ้านไม่เป็นเวลา ส่วนใหญ่จะใช้เวลาอยู่ที่ร้าน จึงเป็นคนที่คุณดูแลนายรักดี
ทุกอย่างเสมือนแม่ของนายรักดี นายรักดีจะเป็นเด็กไม่ค่อยพูด
ส่วนใหญ่จะชอบเก็บตัวเงียบอยู่ในบ้าน มีอะไรไม่ค่อยมาปรึกษาใคร
เลือกที่จะคิดจะตัดสินใจเองตั้งแต่เด็กแล้ว ย่าคิดว่าอาจเป็นเพราะ
พ่อกับแม่ของนายรักดีไม่ค่อยมีเวลาให้ เพราะต้องทำงานหนัก
เพราะค่าใช้จ่ายในครอบครัวค่อนข้างสูง นอกจากนายรักดีแล้ว พ่อ
กับแม่ต้องดูแลน้อง ๆ อีกจำนวน 2 คน ซึ่งกำลังเรียนอยู่ใน
ระดับชั้นปริญญาตรีและมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทำให้พ่อกับแม่ของ
นายรักดีเครียดมาก ปกติแล้วพ่อกับแม่ของนายรักดีก็ไม่ค่อย
กลับมาบ้านอยู่แล้ว บางครั้งก็นอนที่ร้าน จุดนี้ย่าไม่คิดว่านายรักดี
จะน้อยใจหรือคิดว่าตัวเองขาดความรักความอบอุ่น เนื่องจากพ่อ
กับแม่ไม่ค่อยมีเวลาหรือไม่ค่อยสนใจ เพราะย่าคิดว่านายรักดีโตแล้ว
ไม่มาคิดเล็กคินน้อยเรื่องแบบนั้น และนายรักดีก็เป็นลูกผู้ชายด้วย
ปู่ ย่า พ่อและแม่จึงไม่ค่อยเป็นห่วงและสนใจ ส่วนใหญ่จะห่วง
น้องสาวของนายรักดีมากกว่าเพราะเป็นผู้หญิง แต่ย่าคิดว่าเรื่องแค่นี้
คงไม่ทำให้นายรักดีรู้สึกน้อยใจปู่ย่าหรือพ่อแม่ และย่าคิดว่านายรักดี
คงจะเข้าใจ อีกทั้งพ่อกับแม่ของนายรักดีต้องทำงานหนัก
เพื่อที่จะให้ทุกคนในบ้านอยู่อย่างมีความสุข เพราะปู่กับย่าไม่ได้
ทำงานแล้ว ภาระทั้งหมดจึงเป็นของพ่อแม่ย่ารักดี...”

1) เด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำความผิดซ้ำ

ก่อนที่นายรักดีจะถูกจับดำเนินคดี พ่อกับแม่นายรักดีไม่ค่อยมีเวลาให้ นายรักดีจะอยู่กับปู่กับย่าและน้องสาวของนายรักดีเป็นส่วนใหญ่ นายรักดีชอบออกไปเที่ยว มีเพื่อนเยอะ ตี้อร้นไม่ค่อยเชื่อฟัง บางครั้งออกไปก็ไม่ยอมกลับเข้าบ้าน บางครั้งเพื่อน ๆ ก็มาหาที่บ้าน แต่ย่าไม่ได้ให้เข้ามาในบ้าน นายรักดีจึงออกไปกับเพื่อน ๆ บ่อยครั้งที่ย่าดูว่ากล่าวแต่นายรักดีไม่เชื่อฟัง เมื่อย่าตักเตือนนายรักดีก็ไม่พอใจ ย่าเคยเตือนนายรักดีแล้วว่าหากไม่เชื่อฟังออกไปมีเรื่องจนถูกจับ ย่าจะไม่สนใจและไปเยี่ยมเลย เพราะทำให้ที่บ้านอับอายเมื่อนายรักดีถูกจับดำเนินคดีอย่างจริงจังไม่สนใจ ย่า เล่าว่า

“...ก่อนที่นายรักดีจะถูกจับดำเนินคดี นายรักดีไม่ค่อยอยู่บ้าน จะชอบออกไปข้างนอกบ้าน กับมาบ้านดึก ๆ ตื่นสาย บางครั้งก็ชอบเก็บตัวเงียบ เวลาตักเตือน หรืออบรมสั่งสอนจะไม่ฟัง ไม่สนใจคนในบ้าน เพื่อน ๆ ชอบมาเรียกหาที่หน้าบ้านบ่อย ๆ ให้ออกไป ย่าไม่ชอบเพื่อน ๆ ของนายรักดี เพราะดูแล้วเหมือนเป็นเด็กเกเรกัน พยายามห้ามนายรักดีไม่ให้ออกไปกับเพื่อน และบอกเสมอว่าห้ามไปข้างคืนบ้านเพื่อน แต่นายรักดีก็ไม่เชื่อฟัง ก็ออกไปกับเพื่อนทุกครั้ง บางครั้งเลิกเรียนมาเปลี่ยนเสื้อผ้าก็ออกไปเลย บางครั้งก็ค้างบ้านเพื่อนโดยไม่บอก ย่าพยายามห้ามไม่ให้ไปทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย นายรักดีก็รับปากแต่นายรักดีมีพฤติกรรมแบบนี้มาตลอด ปู่และย่าก็ได้แค่ว่ากล่าวตักเตือนหรืออบรมสั่งสอนธรรมดา ไม่ได้ไปตามและไม่รู้ว่านายรักดีไปอยู่ไหน เนื่องจากปู่กับย่าแก่มาแล้วจึงปล่อยเลยตามเลย เวลาพบหน้ากัน ย่าจะบอกทุกครั้ง แต่นายรักดีก็ทำไม่ได้ จนกระทั่งถูกจับดำเนินคดีและเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน หลังจากที่นายรักดีออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว นายรักดีมีความรับผิดชอบมากขึ้น มีความตั้งใจที่จะศึกษาต่อ ไม่ออกไปพบกับกลุ่มเพื่อนเดิม ๆ เวลาเพื่อนมาเรียกก็ไม่ไปกับเพื่อน รู้ว่าที่บ้านลำบาก พยายามทำงานหาเงินใช้เอง ทำงานบ้านเอง เริ่มเป็นคนขี้เล่น ตลก ชอบเล่น ชอบหยอกล้อย่า รู้จักช่วยที่บ้านทำงานบ้าน เช่น ทำกับข้าวให้ที่บ้านทาน ดูแลชีวิตประจำวันตัวเอง เช่น ซักผ้าเอง ทำความสะอาดห้องนอนเอง ได้เงินมาซื้อเสื้อผ้าใส่เอง ไปไหนมาไหนกลับเข้ามาอนที่บ้านตลอด เมื่อเวลาย่าพูดหรือตักเตือนอบรมสั่งสอน ก็จะเชื่อฟังและตั้งใจฟังมาก ชอบพูดกวนแบบตลก

ไม่ค่อยพูดกับปู่ ส่วนใหญ่จะคุยแต่กับย่า ไม่ชอบปรึกษาใคร จะคิดเอง ทำเอง อาจเป็นเพราะนายรักดีช่วยเหลือตัวเองมาตั้งแต่เด็ก เมื่อเกิดปัญหาที่แก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง รู้จักดูแลเอาใจใส่คนในบ้านดี เช่น เวลาจะทำกับข้าวก็จะถามคนในบ้านก่อนว่าอยากทานอะไร และลงมือทำตามที่คนในบ้านอยากทาน ตอนที่ารู้ว่านายรักดีมีเรื่องทะเลาะวิวาททำให้ถูกจับดำเนินคดี และศาลพิพากษาสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรมนั้น ย่ารู้สึกเสียใจมาก รู้สึกเป็นห่วงมาก แต่ก็พยายามเข้าใจ เพราะเป็นช่วงของวัยรุ่น และช่วงนั้นอาจเป็นเพราะไม่ได้ดูแลนายรักดีอย่างใกล้ชิดด้วย ทำให้รู้สึกเป็นห่วงและสงสารหลานมากที่ต้องเข้าไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนย่าไม่ได้ไปเยี่ยมเพราะเคยเตือนแล้วไม่เชื่อฟัง จึงตัดสินใจไม่ไปเยี่ยม แต่ก็พยายามดักเตือนไม่ให้เกิดขึ้นอีก หลังจากที่นายรักดีออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว นายรักดีมีพฤติกรรมดีขึ้น เช่น ไม่ค่อยออกไปเที่ยวกลางคืน เวลาเพื่อนมาหาหรือมาชวนออกไป นายรักดีก็จะปฏิเสธเพื่อน รู้จักวางแผนที่จะศึกษาต่อ รู้จักที่จะเลิกคบกับเพื่อนที่ไม่ดี เพื่ออนาคตตัวเอง พุดคุยกับย่ามากขึ้น มีปัญหาอะไรก็ชอบมาเล่าให้ฟังมากขึ้น มีความรับผิดชอบ ในการดูแลตัวเองมากขึ้น รู้จักช่วยเหลือตัวเองมากขึ้น ทำให้ย่ามั่นใจได้ว่านายรักดีจะไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก เพราะนายรักดีมีความคิดเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น รู้จักทำงาน มีความอดทนต่อความยากลำบาก โดยไม่บ่น รู้จักเก็บออม และส่งตัวเองเรียนหนังสือ โดยที่ไม่รบกวนที่บ้าน เพราะนายรักดีรู้ว่าที่บ้านลำบาก รู้จักช่วยเหลือตัวเอง ทำกับข้าวกินเอง โดยที่ไม่ต้องมีคนบอก ซักผ้าเอง การพุดคุยที่ดูเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น เช่น การวางแผนเกี่ยวกับอนาคตของตัวเอง เกี่ยวกับการศึกษาต่อ แบ่งเวลาทำงาน เพื่อที่จะไม่ต้องรบกวนที่บ้าน ซึ่งทำให้ย่ารู้สึกภูมิใจมาก ที่นายรักดีสามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีขึ้น ทำให้ย่ามั่นใจได้ว่านายรักดีสามารถดูแลตัวเองได้ ไม่ทำให้ที่บ้านต้องเป็นห่วง ตอนนี้ย่ารู้สึกสบายใจมาก เพราะไม่ต้องคอยห่วงใยเขาเหมือนเมื่อก่อนแล้ว ไม่ต้องกลัวว่าเขาจะไปทำสิ่งที่ไม่ดี เพราะจากที่ย่าดูการกระทำการพุด ทำให้ย่าดูออกว่านายรักดีเขาเป็นผู้ใหญ่แล้ว...”

2) การเสริมสร้างพลังอำนาจในการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำ

ความผิด

สิ่งที่ย่าสามารถช่วยนายรักดีได้ คือ การคอยตักเตือนไม่ให้ออกนอกกลุ่มนอกทาง ให้คำแนะนำและช่วยชี้แนวทางให้เขาสามารถเดินไปในทางที่ถูกต้องได้ คอยให้กำลังใจ และดูแล การดำเนินชีวิตของนายรักดี แนะนำในเรื่องการคบเพื่อน คอยห้ามปรามไม่ให้ออกไปเที่ยวตอน กลางคืน ให้ความช่วยเหลือในการให้ไปทำงานที่ร้านอาหารของอานายรักดีแทน เพื่อให้นายรักดีรู้จัก ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีเงินเก็บ สามารถช่วยเหลือดูแลตัวเองในเรื่องของค่าใช้จ่ายได้ พยายาม ให้แนวคิดในการดำเนินชีวิต ตักเตือนสม่ำเสมอ เพื่อให้นายรักดีคิดได้ เพื่อให้นายรักดีมีกำลังใจที่จะ เปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีขึ้น ไม่ให้กลับมากระทำผิดซ้ำอีก และให้นายรักดีเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่ ดี เมื่อนายรักดีทำอะไรที่เป็นสิ่งที่ดี ย่าก็จะคอยชื่นชมเพื่อให้กำลังใจ และบอกนายรักดีเสมอว่า สิ่ง ที่นายรักดีทำและคิดนั้นเป็นสิ่งที่ดีมาก ทำให้ย่ารู้สึกภาคภูมิใจในตัวนายรักดีมาก เนื่องจากครอบครัว ของนายรักดีปฏิเสธพันธืไม่คอยดีนัก เป็นแบบต่างคนต่างอยู่ ที่บ้านไม่ค่อยสนใจกัน ย่าจึงไม่ทราบ ว่า นายรักดีมีปัญหาอะไร หรือมีความต้องการอะไรที่จะให้ช่วยเหลือ เพราะนายรักดีไม่เคยบอกกล่าว จากที่ย่าของนายรักดี มองว่านายรักดีเป็นเด็กผู้ชายและโตแล้ว มีงานทำแล้ว น่าจะมีวุฒิภาวะของ การเป็นผู้ใหญ่แล้ว คิดว่านายรักดีคงไม่มีปัญหาอะไรและสามารถดูแลตัวเองได้ และคิดว่าถ้าเกิด ปัญหาอะไรขึ้นหรือนายรักดีมีเรื่องไม่สบายจริง ๆ นายรักดีคงเล่าให้ฟัง หรือเล่าให้แม่ของนายรักดี ฟังเอง แต่ที่ดูแล้วไม่มีปัญหาอะไร

จากที่ผู้สัมภาษณ์ได้พูดคุยและสังเกต ขณะสัมภาษณ์ นายรักดีและย่าของนายรักดี ทำให้ผู้สัมภาษณ์สังเกตเห็นความสัมพันธ์ต่างคนต่างอยู่ของครอบครัว ไม่มีการพูดคุยสนทนาสนทนกัน ทั้งที่วันๆผู้สัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ที่บ้านนายรักดี และได้สอบถามว่าใครอยู่บ้านบ้าง ซึ่งนายรักดีก็บอก ว่าอยู่กันเกือบหมดยกเว้นพ่อกับแม่ ซึ่งประกอบด้วย ปู่ ย่า ป้า น้องสาวทั้งสองคน และนายรักดี แต่ บ้านเงียบมาก ทุกคนอยู่ในห้องของใครของมัน ไม่มีใครเข้ามาสนใจหรือสอบถามว่าผู้สัมภาษณ์เป็น ใครมาทำอะไร หลังจากนั้นไม่นานพ่อของนายรักดีก็กลับเข้ามาบ้าน เพื่อมาเอาของพ่อของนายรักดี มองมาที่ผู้สัมภาษณ์กับนายรักดี แต่ก็ไม่ได้ถามไถ่เกี่ยวกับผู้สัมภาษณ์หรือพูดคุยกับนายรักดีเลย ทั้ง ๆ ที่พ่อฟังเจอกับนายรักดี หลังจากที่นายรักดีฟังกลับมาจากโรงเรียน ผู้สัมภาษณ์จึงขออนุญาตนายรักดี เพื่อที่จะขอสัมภาษณ์พ่อของนายรักดี แต่นายรักดี เล่าว่า

“...ถ้าพ่อยอมก็แล้วแต่ แต่เนื่องจากพ่อไม่ต้องการให้พูดถึงเรื่องนี้อีก แต่ลองขอดูก็ได้ เมื่อพ่อของนายรักดีเข้าไปในบ้านได้ประมาณ 5-10 นาที ก็เดินออกมา นายรักดีจึงเรียกพ่อให้หยุดและแนะนำผู้สัมภาษณ์กับพ่อ และขอให้ผู้สัมภาษณ์ สัมภาษณ์พ่อนั้น แต่พ่อไม่พูดอะไรมองมาแล้ว

รีบเดินออกไปเลย นายรักดีจึงแนะนำให้ลองโทรไปคุยกับแม่ของ นายรักดีเพื่อจะขอสัมภาษณ์ แต่นายรักดีให้เหตุผลว่าแม่ยุ่งมาก ไม่ค่อยมีเวลารับโทรศัพท์ ต้องโทรไปหลังเวลา 19.30 น. เป็นต้นไป เนื่องจากช่วงนั้นลูกค้าจะน้อยมาก แต่พ่อกับแม่ไม่ต้องการให้พูดถึง เรื่องนี้อีก เพราะรู้สึกอับอายมากและไม่ต้องการให้ใครรู้ว่าลูกชาย เคยติดคุกมาก่อน ผู้สัมภาษณ์จึงขอเบอร์จากนายรักดีและได้โทรไป ในวันที่ 8 กรกฎาคม 2558 เวลา 19.45 น. จำนวน 3 ครั้ง ไม่มี ผู้รับสายจนกระทั่งเวลา 20.10 น. แม่ของนายรักดีก็ได้โทรกลับมา ผู้สัมภาษณ์รับโทรศัพท์และได้แนะนำตัวเองว่าเป็นใครและมีฐานะ อะไร แต่แม่ของนายรักดีปฏิเสธและบอกว่าไม่สะดวก เนื่องจากยุ่งอยู่ แล้วก็วางไปเลย ผู้สัมภาษณ์จึงได้ติดต่อกลับไปอีกครั้งในทันที และ ขอโอกาสไปพบที่ร้านที่ทำงาน แต่โดนปฏิเสธว่าไม่สะดวก ยุ่งอยู่ และไม่ต้องการให้ลูกน้องที่ร้านรู้ ผู้สัมภาษณ์จึงขออนุญาตติดต่อ กลับไปอีกครั้งในวันที่ 9 กรกฎาคม 2558 แต่แม่ของนายรักดีบอก ว่าถ้าสะดวกจะติดต่อกลับมา ในวันที่ 9 ตุลาคม 2558 เวลา 14 น. แม่ของนายรักดีได้ติดต่อกลับมาและได้แจ้งว่าไม่สะดวกที่จะให้ ข้อมูลใด ๆ ทั้งสิ้น ผู้สัมภาษณ์จึงไม่สามารถสัมภาษณ์ข้อมูลด้าน ครอบครัวหรือพ่อหรือแม่ของนายรักดีเลย เนื่องจากครอบครัว ปฏิเสธที่จะให้ข้อมูลและไม่สะดวกที่จะให้ข้อมูลกับผู้สัมภาษณ์...

4.5 กรณีศึกษาที่ 5 นายฟ้าใหม่ (นามสมมติ)

เป็นการสัมภาษณ์นายฟ้าใหม่ (นามสมมติ) แม่ และภรรยา โดยผลการสัมภาษณ์ พบว่า

4.5.1 นายฟ้าใหม่ (นามสมมติ)

ผลการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2558 ที่จังหวัดหนองคาย

นายฟ้าใหม่ มีอายุ 20 ปี 8 เดือน ข้อหาคดีลักทรัพย์ จบการศึกษาระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันทำงานรับจ้างขายเครื่องใช้ไฟฟ้า มีรายได้ของตัวเองเดือนละ 9,300 บาท เป็นรายได้ที่แน่นอน และมีรายได้ของครอบครัวเดือนละ 18,300 บาท เป็นรายได้ที่แน่นอน ซึ่งเป็น รายได้ต่อเดือนของนายฟ้าใหม่และภรรยา สถานภาพสมรสแล้ว ยังไม่มีลูก เนื่องจากยังไม่พร้อมจึงได้ คุมกำเนิดไว้ เพราะต้องการทำงานเก็บเงิน ส่วนสถานภาพของบิดามารดานั้น ทั้งคู่ยังมีชีวิตอยู่ แต่ แยกทางกันอยู่ นายฟ้าใหม่ได้อาศัยอยู่กับแม่ แม่มีสามีใหม่ แต่ไม่ได้มีลูกด้วยกัน จากการสังเกตและ ความรู้สึกของนายฟ้าใหม่ นายฟ้าใหม่คิดว่าสามีใหม่ของแม่ไม่ได้รังเกียจนายฟ้าใหม่ แต่ในส่วนของ

พ่อไม่รู้ไปอยู่ไหน หลังจากที่พ่อกับแม่แยกทางกันแล้วไม่ได้ติดต่อกลับมาเลย และไม่มีใครทราบว่าพ่อไปอยู่ไหน หลังนายฟ้าใหม่ออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน นายฟ้าใหม่ได้มีเป้าหมายในชีวิตที่ต้องการทำ คือ การหางานทำเพื่อไม่ให้เกิดเวลาว่างในช่วงแรก ๆ ของการออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน นายฟ้าใหม่ไม่มีความมั่นใจในตัวเองว่าตัวเองจะกลับไปกระทำผิดซ้ำอีกหรือไม่ เพราะคิดว่าตอนนั้นยังไม่รู้ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น ที่มากระทบจิตใจตัวเองหรือไม่ นายฟ้าใหม่คิดว่าหากมีอะไรที่มากทำให้เกิดความรู้สึกผิดหวังในชีวิตหรือกระทบจิตใจ อาจทำให้นายฟ้าใหม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายท้อแท้ สิ้นหวัง จนต้องกระทำผิดเพื่อประชดชีวิตก็ได้ หลังนายฟ้าใหม่ออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ได้ประมาณ 4 เดือน นายฟ้าใหม่ก็มีเป้าหมายที่เปลี่ยนไป คือ มีความตั้งใจที่จะไม่กระทำผิดอีก เพราะนายฟ้าใหม่มีภรรยาและแม่ก็กลับจากต่างประเทศมาอยู่ดูแลนายฟ้าใหม่ เป้าหมายจึงต้องการอยู่กับแม่และภรรยา เพราะแม่ยอมทิ้งทุกอย่างที่ต่างประเทศและกลับมาอยู่ด้วย เมื่อแม่กลับมาแม่คอยดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี คอยอบรมสั่งสอน ตามใจในสิ่งที่นายฟ้าใหม่ต้องการและมีเหตุผลในการพูดคุยรับฟังนายฟ้าใหม่มากขึ้น เวลาที่นายฟ้าใหม่ต้องการอะไรแม่ก็จะคอยช่วยเหลือทำให้นายฟ้าใหม่รู้สึกถึงการดูแลเอาใจใส่จากแม่มากขึ้น ทำให้นายฟ้าใหม่รู้สึกอบอุ่นใจ และมีกำลังใจที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีขึ้นเพื่อแม่และภรรยา ส่วนภรรยาของนายฟ้าใหม่นั้นรับรู้เรื่องราวที่ผ่านของนายฟ้าใหม่ทุกเรื่อง ไม่ได้มีท่าทีรังเกียจ แต่ภรรยาจะคอยให้กำลังใจและชักจูงนายฟ้าใหม่ไปในทางที่ดีขึ้น คอยบอกและแนะนำว่าอะไรควรทำ อะไรที่ไม่ควรทำ เช่น พยายามดึงนายฟ้าใหม่ออกจากเพื่อนกลุ่มเดิม ๆ เพื่อนที่เสพยาเสพติด พาเข้าไปสังคมใหม่ ๆ ที่ดีขึ้น ทำให้นายฟ้าใหม่มองเห็นความแตกต่างของการมีเพื่อนที่ต่างกับเพื่อนที่นายฟ้าใหม่เคยคบ จึงทำให้นายฟ้าใหม่ตัดสินใจอยากทำอะไรที่ทำให้ภรรยาสบายใจและมีความสุขที่ภรรยาเลือกคบกับนายฟ้าใหม่ทั้ง ๆ ที่ภรรยารู้ว่าที่ผ่านมานายฟ้าใหม่เป็นคนนิสัยอย่างไร และมีประวัติที่ไม่ดีมาก่อน นายฟ้าใหม่จึงคิดว่าควรเปลี่ยนแปลงตัวเองไม่กลับไปกระทำผิดอีก และตั้งใจทำงานเก็บเงินให้ได้เยอะ ๆ ดูแลแม่และภรรยาให้ดีที่สุดเพื่อที่จะได้อยู่ด้วยกันกับภรรยาตลอดไป

1) ประสบการณ์ การเข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

นายฟ้าใหม่ได้ถูกตัดสินเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเป็นเวลา 2 ปี แต่อยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน จำนวน 1 ปี และอีก 9 เดือน สาเหตุที่ได้ออกมา ก่อนกำหนด เนื่องจากนายฟ้าใหม่ไม่ได้มีการทำผิดกฎระเบียบของศูนย์ จึงทำให้ได้ลดวันการเข้ารับการฝึกอบรม นายฟ้าใหม่ได้ดำเนินชีวิตหลังจากออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนมาแล้วเป็นเวลา 1 ปี 5 เดือน ในช่วงเวลานั้นนายฟ้าใหม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมอยู่นั้น นายฟ้าใหม่ได้ทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันแต่ละวัน คือ ตื่นนอนแต่เช้าตรู่ เพื่อมาวิ่งออกกำลังกาย หลังจากออกกำลังกายเสร็จอาบน้ำ เข้าแถวเคารพธงชาติ รับประทานอาหารเช้า เข้าหน่วยเรียนตามที่เลือกไว้ โดยนายฟ้าใหม่

ได้เข้าหน่วยเรียนการเชื่อมเหล็กโลหะ เรียงไฟฟ้า สิ่งที่น่าพอใจใหม่ที่ได้รับ คือ ทำให้นายฟ้าใหม่รู้วิธีการเปลี่ยนหลอดไฟและเปลี่ยนสตาร์ทเตอร์ไฟ สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนั้นก็ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย คือ ตัดหญ้าบริเวณในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นชีวิตประจำวันของนายฟ้าใหม่ที่ต้องทำเป็นประจำ นายฟ้าใหม่คิดว่าประสบการณ์ที่นายฟ้าใหม่ได้รับจากการเข้ารับการฝึกอบรมนั้น น่าจะเป็นเรื่องของการฝึกการควบคุมอารมณ์ การคิดและการตัดสินใจ เพราะนายฟ้าใหม่เป็นคนที่ใจร้อนวู่วาม หงุดหงิด โมโหง่ายมาก และเมื่อไม่พอใจใครก็เลือกที่ตัดสินใจด้วยอารมณ์ โดยการใช้กำลังในการทะเลาะวิวาท แต่พอเข้ารับการฝึกอบรมแล้ว ต้องควบคุมอารมณ์ให้ได้เพื่อไม่ให้เกิดเรื่องทะเลาะวิวาท และได้ออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนตามกำหนด หรือได้ออกก่อนกำหนด นอกจากนั้นความอดทนอดกลั้นต่อความยากลำบากก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะตอนอยู่ข้างนอกเคยใช้ชีวิตอิสระ ไปไหนมาไหนได้ตามสบาย ไม่มีใครคอยห้ามปรามหรือมีระเบียบบังคับ สามารถทำอะไรได้ตามต้องการ ไม่มีความกลัว แต่พอเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนทำให้เกิดความกลัวกลัวที่จะไม่ได้ออกไปใช้ชีวิตอิสระ กลัวการถูกทำร้าย นายฟ้าใหม่จึงคิดว่าประสบการณ์ที่ผ่านมาในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน มีประโยชน์ต่อตัวเองมากเพราะนายฟ้าใหม่คิดว่าชีวิตในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเป็นช่วงชีวิตที่เลวร้ายที่สุด ทำให้นายฟ้าใหม่ไม่ต้องการกลับไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนอีก เพราะการที่เข้าไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนทำให้ขาดอิสระ เกิดความลำบากในชีวิต ต้องคอยระวังตัวเองมากขึ้น เมื่อได้ออกมาแล้วทำให้นายฟ้าใหม่ต้องการใช้ชีวิตอย่างระมัดระวังมากขึ้น เพราะไม่ต้องการกลับไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนอีก จากประสบการณ์ต่าง ๆ ทำให้นายฟ้าใหม่ต้องอดทนอย่างมาก นายฟ้าใหม่เคยมีความต้องการเสพยาเสพติด แต่ต้องหยุดความคิดทันทีเมื่อนึกถึงการที่ต้องเข้าไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนอีก ทำให้เกิดความกลัว ไม่กล้าที่จะเสพยาเพราะกลัวโดนถูกจับดำเนินคดี การควบคุมอารมณ์เมื่อมีคนทำให้ไม่พอใจฝึกการตัดหญ้าสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน คือ เมื่อหญ้าที่บ้านรกรุงรัง ก็สามารถตัดหญ้าเองได้โดยไม่ต้องจ้างหรือสามารถไปรับจ้างตัดหญ้าตามบ้านคนอื่นได้ การตื่นแต่เช้าไปทำงาน ทำให้อารมณ์มีความรับผิดชอบมากขึ้น ซึ่งนายฟ้าใหม่มองว่าเป็นสิ่งที่ไม่ลำบากอะไรเลย สามารถทำได้ จึงทำให้นายฟ้าใหม่ตัดสินใจได้ว่าไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นจะไม่กระทำผิดอีก เพราะชีวิตข้างนอกศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เป็นชีวิตที่อิสระได้อยู่กับครอบครัวกับคนที่นายฟ้าใหม่รัก ได้ทำในสิ่งที่ต้องการทำพยายามทำในสิ่งที่ถูกต้องก็สามารถทำให้ตัวเองห่างไกลจากการเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระทำผิดอีกแล้ว

2) การควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

หลังจากออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน นายฟ้าใหม่ก็ได้กลับไปเที่ยวและไปมาหาสู่กับเพื่อน ๆ กลุ่มเดิม เนื่องจากนายฟ้าใหม่ออกมาในช่วงแรก ๆ ยังไม่มีงานทำ ทำให้มีเวลาร่วมมากก็เลยกลับไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ เหมือนเดิม สำหรับเพื่อน ๆ น้อง ๆ ที่ยังไม่เคยถูกจับดำเนินคดีก็ยังคงใช้ชีวิตแบบเดิม ๆ โดยไม่มีความกลัวว่าสักวันจะถูกจับดำเนินคดีและไม่รู้ผลจากการกระทำผิดเป็น

อย่างไร ทำให้ยังใช้ชีวิตที่วุ่นวายเหมือนเดิม ในขณะที่นายฟ้าใหม่รู้สึกเบื่อหน่ายกับการที่เป็นคนว่างงาน ไม่มีประโยชน์ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ก็พยายามชักชวนให้เสพยาเสพติดโดยนำมาให้เสพยาฟรีบ้าง ชวนหันให้ซื้อเสพยา ซึ่งนายฟ้าใหม่ก็ปฏิเสธ ซึ่งนายฟ้าใหม่ เล่าว่า

“...ถ้าเป็นเมื่อก่อนผมยอมรับว่าผมเคยเสพยาบ้ามาเยอะ แต่หลังจากที่ผมออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว ชีวิตผมเปลี่ยนไป ผมมีความรู้สึกกลัว ไม่กล้าที่จะเสพทั้ง ๆ ที่ในใจมีความต้องการเสพมาก แต่ก็ต้องหักห้ามใจ เมื่อไปเที่ยวกลางคืนกับเพื่อน ๆ เพื่อนก็มีคู่อริ ทำให้เกิดเรื่องทะเลวิวาทกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผมมองว่ามันเป็นสิ่งที่อยากมาก สำหรับการดำเนินชีวิตเพื่อไม่ให้กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก แต่ผมก็ต้องพยายามควบคุมอารมณ์ตัวเองให้ได้ เพื่อไม่ต้องกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก...”

โดยนายฟ้าใหม่ เลือกใช้วิธีการในการควบคุมตัวเองไม่ให้กระทำผิดซ้ำอีก ดังนี้

2.1) วิธีการยังยั้ง เพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

เมื่อเพื่อนนำยาเสพติดมาให้เสพ นายฟ้าใหม่ปฏิเสธเพื่อนโดยการนึกถึงตอนที่ถูกจับกุมดำเนินคดีและช่วงเวลาของการเข้าไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เพราะเป็นสิ่งที่น่ากลัว ทำให้ตัวเองขาดอิสรภาพในการดำเนินชีวิต รู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิต กลัวว่าถ้าถูกจับดำเนินคดีอีกครั้ง ภรรยา ก็จะทิ้งไป กลัวจะไม่ได้อยู่กับแม่และภรรยาอีก จึงทำให้นายฟ้าใหม่ตัดสินใจที่จะปฏิเสธและรีบเดินหนีออกจากตรงนั้นทันที หรือบางครั้งเมื่อเพื่อนโทรมาชวนนายฟ้าใหม่ก็รีบปฏิเสธ และไม่ไปหาเพื่อน สิ่งที่ทำให้นายฟ้าใหม่กล้าปฏิเสธเพื่อน คือ นายฟ้าใหม่ไม่ต้องการกลับไปอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนอีก ไม่ต้องการทำให้แม่เสียใจและต้องการอยู่กับภรรยาเพราะได้สัญญากับแม่ว่าจะไม่ทำผิดอีกแล้ว

2.2) วิธีการเปลี่ยนเงื่อนไขเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำผิดซ้ำ

เมื่อนายฟ้าใหม่ถูกชักชวนบ่อย ๆ มากขึ้น ประกอบกับบางครั้งมีปัญหาเครียด ไม่สามารถหาทางออกได้ หรือบางครั้งสับสน ท้อแท้ เครียดเรื่องไม่มีงานทำ หางานไม่ได้ รู้สึกว่าทำให้รู้สึกอยากเข้าไปเสพยาติดอีก นายฟ้าใหม่กลัวว่าตัวเองจะอดทนไม่พอต่อสิ่งที่ถูกกระตุ้น เพราะนายฟ้าใหม่ยอมรับว่า นายฟ้าใหม่ก็มีความต้องการอยู่บ้างเพราะเป็นสิ่งที่เลิกยากมาก แต่ถ้าไม่มีใครพูดถึงเรื่องยาเสพติด หรือไม่เห็นก็สามารถที่จะหยุดได้ นายฟ้าใหม่จึงตัดสินใจขอแม่เลือกไปทำงานกับลุงและป้าที่ห่างจากบ้านของนายฟ้าใหม่ประมาณ 40 กิโลเมตร โดยกินนอนที่บ้านของลุงกับป้าเลย เนื่องจากที่บ้านลุงกับป้าเป็นร้านขายวัสดุก่อสร้าง นายฟ้าใหม่ก็ทำงานรับจ้างลุงกับป้าแทนเพื่อที่นายฟ้าใหม่จะได้ไม่มีเวลาคิดฟุ้งซ่าน และไม่ได้คิดถึงยาเสพติดอีก อีกทั้งห่างไกลจากสภาพแวดล้อมและสังคมแบบเดิม ๆ ทำให้นายฟ้าใหม่ไม่สามารถที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวอีก

2.3) วิธีการยุติการกระทำบางอย่างเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

การที่นายฟ้าใหม่มีเวลาว่างมาก ๆ ทำให้เกิดการคิดฟุ้งซ่าน นายฟ้าใหม่จึงเลือกที่จะทำงานเพื่อไม่ให้ตัวเองมีเวลาว่าง เมื่อมีเวลาว่างมาก ๆ ก็จะพยายามอยู่กับภรรยาตลอดทำกิจกรรมร่วมกันกับภรรยาโดยการพาภรรยาไปกินข้าว ดูหนัง หรือซื้อของในวันหยุด เพราะปกติก็ได้หยุดแค่อาทิตย์ละ 1 วันเท่านั้น เพราะนายฟ้าใหม่รู้ว่าถ้านายฟ้าใหม่คิดฟุ้งซ่านหรือคิดจะทำอะไรที่ไม่ดีก็ตามภรรยาจะพยายามห้ามปรามและคอยเตือนสตินายฟ้าใหม่และเรียกความคิมนั้นกลับคืนมา ทำให้นายฟ้าใหม่ไม่มีเวลาคิดฟุ้งซ่าน เมื่อถึงเวลากลางคืนก็จะรีบเข้านอนเร็วขึ้น เพื่อที่จะได้ไม่ต้องคิดฟุ้งซ่านและพยายามทำตัวเองไม่ให้เครียด เพราะความเครียด นำไปสู่การต้องการเสพยาเสพติด การไปทำงานทุกวันทำให้เกิดความเหนื่อยล้าและต้องการพักผ่อน พยายามอยู่กับคนที่ทำให้สบายใจ

2.4) วิธีการอดทน อดกลั้นต่อสิ่งยั่วยู่ที่ส่งผลให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

สิ่งที่นายฟ้าใหม่คิดถึงเสมอเมื่อมีเรื่องมากวนใจและมีอะไรมากระทบจิตใจหรือทำให้เราจะหันกลับไปกระทำผิดนั้น คือ ประสบการณ์การเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เพราะเป็นช่วงที่เลวร้ายที่สุดในชีวิตของนายฟ้าใหม่ และนายฟ้าใหม่ตั้งใจไว้แล้วว่าไม่ต้องกลับไปกระทำผิดอยู่ในนั้นอีก เพราะที่ผ่านมาทำให้นายฟ้าใหม่รู้สึกเครียดและเสียดายเวลามาก หลาย ๆ ครั้งก็เพื่อนชวนเสพยาหรือนำยาเสพติดมาให้เสพยา นายฟ้าใหม่เลือกที่จะปฏิเสธเพื่อนทันที เพราะนายฟ้าใหม่ให้เหตุผลว่าถ้านายฟ้าใหม่สามารถอดทนต่อเรื่องนี้ได้นายฟ้าใหม่ก็จะสามารถอยู่กับครอบครัวได้อย่างมีความสุข ไม่ต้องแยกจากครอบครัว สามารถดูแลภรรยา และแม่ได้ ได้อยู่อย่างอิสระเหมือนคนปกติทั่วไป

2.5) วิธีการควบคุมตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำผิดซ้ำ

ในการควบคุมตัวเองเองเพื่อไม่ให้ไปกระทำผิดซ้ำอีกของนายฟ้าใหม่นั้น พยายามใช้ชีวิตให้เหมือนคนปกติทั่วไป เช่น โดยพยายามควบคุมการตื่นนอนแต่เช้าไปทำงานทุกวัน เลิกงานกลับบ้านอยู่กับภรรยา อาบน้ำ กินข้าวเข้านอนแต่หัวค่ำ เนื่องจากการทำงานก็ทำให้นายฟ้าใหม่เหน็ดเหนื่อยมากพอแล้ว และไม่มีเวลาว่างที่จะไปรวมตัวกับเพื่อนหรือคิดถึงเรื่องอื่น พยายามคิดถึงอนาคตที่ต้องการ ในวันหยุดของการทำงานนายฟ้าใหม่ก็จะชวนภรรยาไปเยี่ยมแม่ซื้อของใช้ที่จำเป็นเข้าไปให้แม่ที่อยู่ต่างอำเภอ ซึ่งห่างจากในเมืองประมาณ 60 กิโลเมตร เนื่องจากบ้านของแม่อยู่ไกลจากในตัวเมืองมากและแม่ก็เปิดร้านอาหารตามสั่ง ไม่มีเวลาเข้ามาซื้อของในตัวเมือง เมื่อไปเยี่ยมแม่ก็จะช่วยแม่เสิร์ฟอาหารหรือทำงานช่วยแม่ เมื่อถึงเวลาก็กลับมาบ้านเช้าเพื่อเตรียมตัวไปทำงานในวันรุ่งขึ้นหรือบางครั้งก็พาภรรยาไปดูหนังและหาของอร่อย ๆ ทานที่ห้างสรรพสินค้า เนื่องจากนายฟ้าใหม่กับภรรยาจะมีวันหยุดงานแค่อาทิตย์ละ 1 วัน เท่านั้น จึงไม่มีเวลาว่างที่จะทำอย่างอื่นหรือออกนอกกลุ่มนอกจากนี้ ทำให้ไม่มีเวลากลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

2.6) วิธีการให้รางวัลหรือลงโทษตนเองที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดหรือไม่ กระทำผิดซ้ำ

นายฟ้าใหม่เล่าว่าหลังจากออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว นายฟ้าใหม่ไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่จะทำให้ตัวเองกระทำผิดอีกเลย ก็เลยไม่รู้ว่ถ้าตัวเองกระทำผิดจะต้องลงโทษตัวเองอย่างไร แต่เมื่อก่อน ก่อนที่จะถูกจับดำเนินคดีในขณะที่กระทำความผิดก็ไม่เคยลงโทษตัวเองเพราะคิดว่าตอนนั้นสนุกสนานดี ไม่ได้คิดอะไรมาก ต้องการทำอะไรก็ทำ ไม่มีความสนใจว่าใครจะรู้สึกอย่างไร แค่มียาให้เสพก็พอแล้ว แต่ขณะที่อยู่ในศูนย์ฝึกอบรมทำให้นายฟ้าใหม่คิดได้ว่าสิ่งที่นายฟ้าใหม่ได้กระทำลงไปเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องรู้สึกเสียใจมากต่อการกระทำที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการทำให้ต้องเสียเวลา เสียเงิน และทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน โดยการลักขโมย เป็นโจร เพื่อที่จะได้เงินมาซื้อยาเสพติดเสพ มีแต่ผลเสียตามมา แต่หลังจากออกจากศูนย์ฝึกแล้วไม่ได้กลับไปยุ่งเกี่ยวกับอีก ส่วนใหญ่จะเป็นการให้รางวัลตัวเองกับภรรยามากกว่า โดยวันหยุดงานก็จะนำเงินที่ได้จากการทำงาน พากรรยาไปทานข้าวนอกบ้าน ดูหนัง แบ่งไปซื้อของใช้ให้แม่ เพราะนายฟ้าใหม่คิดว่านายฟ้าใหม่มีครอบครัวแล้ว โตเป็นผู้ใหญ่แล้ว ควรจะมองไปอนาคตข้างหน้า ที่จะไปสร้างอนาคตเพื่อครอบครัว หากเดินถอยหลังอีกก็อาจจะพลาดได้ และกลับมาสภาพเหมือนเดิมอีก

2.7) วิธีการทำสิ่งอื่นทดแทนสิ่งที่เคยกระทำซึ่งนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำ

นายฟ้าใหม่มองว่าตัวเองเป็นผู้ใหญ่แล้ว มีครอบครัวที่ต้องดูแล เพราะฉะนั้นตอนนี้สิ่งที่จำเป็นที่สุดสำหรับนายฟ้าใหม่ คือ การทำงานหาเงิน เก็บเงินและวางแผนการมีลูก โดยปกติส่วนใหญ่นายฟ้าใหม่ก็ทำงานเกือบทุกวันอยู่แล้ว ซึ่งที่ทำงานต้องตื่นเข้าไปเปิดร้าน จัดเรียงสินค้าให้เรียบร้อยแต่เช้าตรู่ นายฟ้าใหม่ต้องตื่นแต่เช้าไปทำงานและตอนเย็นกว่าจะเก็บสินค้าเสร็จก็ค่ำแล้ว และนายฟ้าใหม่กับภรรยาก็ทำงานที่เดียวกันไปทำงานด้วยกันและกลับพร้อมกัน เมื่อเลิกงานก็แวะกินข้าวกลับเข้าที่พัก อาบน้ำดูโทรทัศน์ เข้านอน ทำให้ไม่มีเวลาว่างที่จะไปกระทำผิดอีกแล้ว และนายฟ้าใหม่ก็ไม่ได้คิดที่จะกระทำผิดอีก ส่วนในวันหยุดก็จะได้หยุดอาทิตย์ละวัน ในวันหยุดแต่ละวันก็จะชวนภรรยาไปหาข้าวทานในห้างสรรพสินค้าและซื้อของไปให้แม่ที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมืองมาก หลังจากช่วยแม่ที่ร้านขายอาหารตามสั่งเสร็จ กลับเข้าบ้านก็มีดีค่าแล้ว นายฟ้าใหม่คิดว่าสิ่งที่ทำให้นายฟ้าใหม่ออกมาจากการกระทำผิดในครั้งนี้ได้อาจเป็นเพราะหน้าที่ความรับผิดชอบต่อภรรยาและแม่ และการมีงานทำ ทำให้ไม่มีเวลาว่างไปทำในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์

3) การเสริมสร้างพลังอำนาจของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

จากการที่นายฟ้าใหม่ถูกจับดำเนินคดี และศาลพิพากษาส่งฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ทำให้อแม่ของนายฟ้าใหม่ตัดสินใจบินกลับมาจากต่างประเทศเพื่อมาดูแลนายฟ้าใหม่อย่างใกล้ชิด ซึ่งที่ผ่านมา นายฟ้าใหม่ไม่ได้อยู่กับแม่เลย แม่จะไปทำงานที่ต่างประเทศตลอด แม่จะฝากนายฟ้าใหม่และพี่ชายของนายฟ้าใหม่ไว้กับป้าเพื่อให้ป้าช่วยดูแล ซึ่งป้าของนายฟ้าใหม่มี

พฤติกรรมเสพยาเสพติดและนำมาให้นายฟ้าใหม่และพี่ชายเสพ ทำให้นายฟ้าใหม่กับพี่ชายถูกจับดำเนินคดี การที่แม่มุ่งทำงานหาเงินไม่ได้อยู่ด้วยทำให้นายฟ้าใหม่ขาดความรักความอบอุ่น และขาดการดูแลเอาใจใส่จากแม่ เนื่องจากพ่อแม่แยกทางกัน แม่รับภาระเลี้ยงดูนายฟ้าใหม่และพี่ชายของฟ้าใหม่ หลังจากที่นายฟ้าใหม่ถูกจับดำเนินคดีแม่ตัดสินใจกลับมาอยู่บ้านเพื่อดูแลนายฟ้าใหม่ ทำให้นายฟ้าใหม่ได้รับกำลังใจจากแม่ ได้รับความรักความอบอุ่น มีคนคอยชี้แนะแนวทาง ให้คำปรึกษา คอยสนับสนุนช่วยเหลือ และนอกจากนั้นแม่ช่วยนายฟ้าใหม่ในเรื่องงานทำ เพื่อที่นายฟ้าใหม่จะได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ไม่มีเวลาว่างมั่วสุมกับเพื่อน ๆ และไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด นอกจากแม่แล้ว นายฟ้าใหม่มีภรรยาที่คอยอยู่เคียงข้าง คอยดูแลอย่างใกล้ชิด คอยให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ ประกอบกับการที่มีงานประจำทำ ทำให้นายฟ้าใหม่ไม่มีเวลาว่างที่จะมั่วสุมกับเพื่อน ๆ อีก ทั้งระยะทางก็ไกล เข้าสู่วัยการทำงานมีความคิดเป็นผู้ใหญ่ ทำให้มั่นใจได้ว่านายฟ้าใหม่จะไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก เพราะประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมาได้สอนให้นายฟ้าใหม่รู้จักคิดมากขึ้น มีความคิดเป็นผู้ใหญ่ สามารถควบคุมอารมณ์ตัวเองได้ ทำให้อารมณ์เย็นลงมาก สามารถรับผิดชอบตัวเองและครอบครัวได้ เพราะตอนนี้นายฟ้าใหม่ตื่นเช้าไปทำงานทุกวันไม่เคยขาดงาน เมื่อวันหยุดก็อยู่กับภรรยาและกลับไปเยี่ยมแม่ ทำให้ไม่มีเวลาว่างที่จะคิดถึงสิ่งที่กระทำผิดอีก และมีภรรยาอยู่ด้วยคอยห้ามปราม ตักเตือนและเตือนสติทุกครั้ง และที่สำคัญนายฟ้าใหม่มีเป้าหมายที่สำคัญ คือ นายฟ้าใหม่อยากเห็นแม่และภรรยามีความสุข ต้องการสร้างครอบครัวที่อบอุ่น วางแผนครอบครัว และการสร้างอนาคตครอบครัวที่สมบูรณ์ ซึ่งนายฟ้าใหม่คิดว่าชีวิตตัวเองมีคุณค่าในระดับปานกลาง เพราะประสบการณ์ในอดีตที่ผ่านมามีประโยชน์มากและนายฟ้าใหม่ได้นำมาจัดการกับการแก้ไขปัญหาคือ ทำให้นายฟ้าใหม่รู้จักคิด มีสติ มีความคิดรอบคอบมากขึ้น ใจเย็นมากขึ้น รู้จักคิดถึงความรู้สึกคนอื่นมากขึ้น ซึ่งนายฟ้าใหม่คิดว่าถ้าตัวเองกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก แม่และภรรยาจะอยู่อย่างไร นายฟ้าใหม่ไม่อยากสูญเสียแม่และภรรยาอยากได้อยู่ดูแลทำให้เวลาที่แม่ว่ากล่าวตักเตือน นายฟ้าใหม่ก็จะพยายามตั้งใจฟัง และพยายามชี้แจงให้แม่ฟังอย่างมีเหตุผล เป้าหมายในชีวิตของนายฟ้าใหม่ครั้งแรกของการออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน คือ การไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำ เพราะนายฟ้าใหม่ต้องการให้แม่สบายใจ และต้องการเห็นแม่มีความสุข เพราะที่ผ่านมานายฟ้าใหม่รู้ว่าทำให้แม่เสียใจมาก ทั้ง ๆ ที่แม่ไปทำงานต่างประเทศเก็บเงินเพื่อที่จะให้ครอบครัวได้อยู่อย่างสบาย แต่นายฟ้าใหม่ก็ทำให้แม่ผิดหวังจนแม่ต้องเลือกกลับมาอยู่บ้านเพื่อดูแลนายฟ้าใหม่ นายฟ้าใหม่จึงคิดว่าอยากจะตอบแทนแม่ โดยการทำให้ชีวิตตัวเองมีชีวิตที่ดีขึ้นกว่านี้ เช่น มีบ้าน มีรถ มีลูกและมีครอบครัวที่อบอุ่น ทำให้แม่ไม่ต้องห่วงและเป็นกังวลอีก ซึ่งปัจจุบันนี้นายฟ้าใหม่คิดว่านายฟ้าใหม่คือหัวหน้าครอบครัว เพราะนายฟ้าใหม่มีภรรยาแล้ว และต้องทำหน้าที่ดูแลภรรยาและแม่ให้ดีที่สุด โดยการขยันทำงาน เก็บเงิน ซึ่งนายฟ้าใหม่คิดว่าบทบาทที่ทำ ณ ตอนนี้ ยังไม่น่าพอใจมากนัก เพราะนายฟ้าใหม่ยังมีภาระมีค่าใช้จ่ายอีกเยอะ ทำให้ยังไม่มีเงินสิ่งที่ต้องการตามที่ตั้งใจไว้ แต่ก็รู้สึกภูมิใจที่นายฟ้าใหม่ได้มีโอกาสดูแลแม่และภรรยา

นายฟ้าใหม่คิดว่าสิ่งที่ทำให้นายฟ้าใหม่ผ่านปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก การต่อสู้ปัญหา การอดทน อดกลั้นต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นนั้น เกิดจากแม่และภรรยาที่คอยอยู่เคียงข้าง คอยเตือนสติเวลามีปัญหา คอยอยู่เคียงข้างให้คำปรึกษา ช่วยแก้ไขปัญหา ให้กำลังใจ ทำให้รู้สึกสบายใจขึ้น ชี้แนะแนวทางในการทำงาน ให้อภัยใช้ชีวิตในทางที่ดีขึ้น ทำให้นายฟ้าใหม่รู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองมีความสุข รู้ว่าตัวเองมีคุณค่ามากแค่ไหนต่อผู้อื่น รู้จักมีความรับผิดชอบ มีความคิดที่เป็นผู้ใหญ่มากขึ้น เกิดความพอใจกับสิ่งที่ได้รับ นายฟ้าใหม่คิดว่าสิ่งที่ผ่านมาที่นายฟ้าใหม่ได้รับจากแม่และภรรยาไม่ว่าจะการคอยเตือนสติ การชี้แนะแนวทางการให้กำลังใจ การคอยอบรมสั่งสอน ตักเตือน และการทำเป็นแบบอย่างที่ดีให้เห็น ทำให้นายฟ้าใหม่คิดว่าสิ่งที่นายฟ้าใหม่ตั้งใจว่าจะไม่กลับไปกระทำผิดอีกนั้น ได้บรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้แล้ว ณ ตอนนี้อย่าให้ประเมินตัวเองต่อการที่จะกลับไปกระทำผิดซ้ำอีกหรือไม่นั้น นายฟ้าใหม่คิดว่าตอนนี้ตัวเองมีความเสี่ยงน้อยที่จะกลับไปกระทำผิดอีกในอนาคต เพราะนายฟ้าใหม่คิดว่านายฟ้าใหม่เป็นผู้ใหญ่และมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบแล้ว

4.5.2 แม่ของนายฟ้าใหม่

ผลการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2558 ที่จังหวัดหนองคาย

แม่ของนายฟ้าใหม่ อายุ 41 ปี เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปัจจุบันประกอบอาชีพค้าขาย มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ๆ ละ 20,000 บาท มีรายได้เฉลี่ยต่อครอบครัวเดือนละ 40,000 บาท รายจ่ายครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ๆ ละ 18,000 บาท มีภาระหนี้สินเดือนละ 18,000 บาท มีจำนวนสมาชิกครอบครัวที่ต้องรับภาระจำนวน 1 คน คือ นายชัย นามสมมติ อายุ 24 ปี ซึ่งเป็นพี่ชายของนายฟ้าใหม่ เมื่อก่อนแม่นายฟ้าใหม่ไม่ได้ทำงานที่บ้านไปทำงานที่ต่างประเทศ คือ ประเทศอิสราเอล แม่กับพ่อของนายฟ้าใหม่ได้แยกทางกัน และพ่อของฟ้าใหม่ก็ไม่ได้ติดต่อแม่มาเลยหลังจากแยกทางกัน แม่ได้ตัดสินใจไปทำงานที่ต่างประเทศก็เลยฝากฟ้าใหม่กับพี่ชายของฟ้าใหม่ให้ป่าช่วยดูแล โดยที่แม่จะทำงานส่งเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูลูกทั้งสองคนให้กับป่า ซึ่งป่าก็อยู่คนเดียวอยู่แล้วจะได้ไม่เหงาเมื่อไปทำงานที่ต่างประเทศแม่ของนายฟ้าใหม่ก็ตั้งใจที่จะทำงานเก็บเงินให้ได้เยอะ ๆ เพื่อที่จะเก็บไว้ให้นายฟ้าใหม่กับพี่ชายเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ แต่ผ่านไปช่วงระยะเวลาหนึ่งแม่ของนายฟ้าใหม่ก็ทราบเรื่องจากอาของนายฟ้าใหม่ว่าพี่ชายของนายฟ้าใหม่ถูกจับดำเนินคดีในข้อหาเมียเสพติดไว้ในครอบครองทำให้แม่ของนายฟ้าใหม่เสียใจมาก แต่ก็ยังกลับมาไม่ได้เพราะทำงานที่นั่นมีรายได้ดีมาก ประมาณเดือนละ 50,000-60,000 บาท จึงตั้งใจไว้ว่าจะทำงานให้ได้เงินเยอะ ๆ ก่อนถึงจะกลับมาบ้าน แต่หลังจากนั้นไม่นานอาของนายฟ้าใหม่ก็โทรมาบอกอีกว่าลูกชายคนเล็ก คือ นายฟ้าใหม่ถูกจับดำเนินคดีข้อหาลักทรัพย์ทำให้แม่ของนายฟ้าใหม่เสียใจมากที่ต้องเสียลูกชายทั้งสองคน เนื่องจากทราบเรื่องว่านายฟ้าใหม่มีความต้องการเสพยาแต่ไม่มีเงินป่าจึงบอกให้นายฟ้าใหม่ไปหาเงินมาซื้อยาเสพทำให้นายฟ้าใหม่ตัดสินใจไปลักขโมยเพื่อนำเงินมาซื้อยาเสพติด เมื่อแม่ทราบเรื่องจากอาของ

นายฟ้าใหม่ แม่นายฟ้าใหม่เครียด เสียใจ และหมดกำลังใจที่จะทำงาน เพราะผู้ที่นำยามาให้ลูกชายทั้งสองเสพ คือ ป้าของนายฟ้าใหม่ คนที่แม่ได้ฝากไว้ให้ดูแล แม่ของนายฟ้าใหม่รู้สึกเสียใจมากเพราะรักและไว้ใจมาก จึงตัดสินใจบินกลับมาดูลูกชายและตัดสินใจไม่กลับไปทำงานที่ต่างประเทศอีก กลับมาอยู่ดูแลลูก ๆ และมาเปิดร้านขายอาหารตามสั่งในหมู่บ้านแทน ถึงแม้จะมีรายได้ไม่น้อยกว่าเดิมก็ตาม แต่แม่ของนายฟ้าใหม่คิดว่าไม่มีอะไรสำคัญกว่าลูกอีกแล้ว เพราะถ้าไม่มีลูกก็ไม่รู้จะทำงานเก็บเงินไว้ให้ใครและก็ไม่ไว้ใจที่จะฝากลูกไว้กับคนอื่นอีกแล้ว

1) เด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำความผิดซ้ำ

สิ่งที่แม่ของนายฟ้าใหม่ต้องการมากที่สุด คือ ต้องการให้นายฟ้าใหม่กลับตัวเป็นคนดี อยากให้กลับไปเรียนหนังสือ จะได้มีความรู้ติดตัว ไม่ต้องทำงานลำบาก และไม่ต้องการให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก โดยพยายามกระตุ้นให้ไปเรียน อยากให้กลับไปเรียน และได้พูดคุยกับนายฟ้าใหม่แล้ว และนายฟ้าใหม่ก็ยินดีที่จะไปศึกษาต่อ แต่ในระหว่างนี้เป็นช่วงของการปิดภาคเรียนยังไม่ได้เปิดให้สมัครเรียน นายฟ้าใหม่ได้ให้สัญญากับแม่ว่าจะกลับไปเรียนต่อหลังจากที่นายฟ้าใหม่ออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้ว ซึ่งแม่ได้เห็นการเปลี่ยนของนายฟ้าใหม่ไปในทางที่ดีขึ้นมาก เช่น พุดง่ายขึ้น เวลาพูดหรืออบรมสั่งสอนมีความตั้งใจที่จะฟัง เชื่อฟัง ไม่เอาแต่ใจตัวเอง ดูเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น รู้จักช่วยแม่ทำงานที่ร้าน คอยเสิร์ฟอาหารให้แขก รู้จักช่วยงานที่บ้าน รู้จักคุณค่าของเงิน โดยการรู้จักเก็บออมทำงานหาเงินใช้เอง มีความรับผิดชอบมากขึ้น กล้าแสดงออกมากขึ้น กล้าพูดคุย ปรึกษากับแม่มากขึ้น และรู้จักให้ความสำคัญกับแม่ เช่น ในทุก ๆ ปีของวันที่ 12 สิงหาคม นายฟ้าใหม่ก็จะนำดอกไม้มากราบเท้าแม่ นอกจากนั้นยังรู้จักทำงานเก็บเงินดาวน์รถเอง ผ่อนรถเอง ซึ่งแม่คิดว่าสิ่งที่นายฟ้าใหม่ทำหลังจากออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนมาแล้วนั้น ทำให้แม่เชื่อว่านายฟ้าใหม่จะไม่มีทางกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก เพราะตอนนี้นายฟ้าใหม่มีภรรยาแล้ว นอกจากนายฟ้าใหม่จะควบคุมตัวเองเพื่อไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก นายฟ้าใหม่ยังมีภรรยาที่คอยควบคุมดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด เตือนสติเมื่อมีความต้องการ ให้กำลังใจเมื่อเกิดความท้อแท้สิ้นหวังหรือเครียด และนายฟ้าใหม่ก็ได้ทำงานที่เดียวกับภรรยา ทำให้ไม่มีเวลาคิดถึงเรื่องที่จะไปคบกับเพื่อนอีก และตอนนี้นายฟ้าใหม่กับภรรยาก็ย้ายเข้าไปทำงานในตัวจังหวัด ทำให้อยู่ห่างไกลกับเพื่อนมากจึงไม่ได้กลับไปคบกับเพื่อนกลุ่มเดิมแล้ว และแม่คิดว่าสิ่งที่ตัวเองและภรรยาของนายฟ้าใหม่ช่วยกันคอยดูแล ช่วยเหลือ ปรคับประคองและให้กำลังใจ มีผลต่อการช่วยให้นายฟ้าใหม่ผ่านการก้าวพลาดไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำ

2) การเสริมสร้างพลังอำนาจในการควบคุมตนเองของเด็กหรือเยาวชนที่ไม่กระทำความผิดซ้ำจากครอบครัว

ตอนที่แม่ของนายฟ้าใหม่ทราบเรื่องที่พี่ชายของนายฟ้าใหม่ถูกจับดำเนินคดี และต่อมานายฟ้าใหม่ถูกจับดำเนินคดีนั้น ทำให้แม่ของนายฟ้าใหม่รู้สึกเครียด ท้อแท้ และสิ้นหวัง จึงตัดสินใจบินกลับมาอยู่กับนายฟ้าใหม่ เพราะไม่มีกำลังใจที่จะทำงานต่อไป และคิดว่าสิ่งสำคัญที่สุด

คือ นายฟ้าใหม่กับพี่ชายของนายฟ้าใหม่ แม่ของนายฟ้าใหม่ยอมทิ้งทุกอย่างและบินกลับมาอยู่บ้าน มาเปิดร้านขายอาหารตามสั่งในหมู่บ้าน เพื่อที่จะได้ดูแลนายฟ้าใหม่ แม่ของนายฟ้าใหม่ได้แล้วว่า

“...ตอนที่แม่รู้ว่าลูกชายคนโตถูกจับดำเนินคดีนั้น ทำให้แม่เสียใจมากพออยู่แล้ว แทบไม่เป็นอันทำงาน แต่ก็ต้องฝืนทำงานต่อไป เพราะยังมีลูกคนเล็กอีกคนที่ต้องดูแลอยู่จึงพยายามลี้มเรื่องราว และได้โทรมาสอบถามป้า และให้ป้าช่วยประกันตัวลูกชายออกมา พยายามตั้งใจทำงานเก็บเงิน เพื่อจะได้กลับไปอยู่บ้านดูแลลูก ๆ และมีเงินมากเพียงพอที่จะสามารถกลับมาอยู่บ้านดูแลลูก ๆ ได้ เนื่องจากแม่นายฟ้าใหม่คิดว่า ถ้าทำงานเก็บเงินได้มากพอแล้วก็จะกลับไปอยู่บ้าน หาทำงานรับจ้างใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ส่วนเงินเก็บไว้ส่งลูก ๆ เรียนและนำออกมาใช้เวลาฉุกเฉิน แต่หลังจากนั้นไม่นานแม่ของนายฟ้าใหม่ก็ได้รับโทรศัพท์จากอาของนายฟ้าใหม่ ทราบเรื่องราวลูกชายคนเล็ก คือ นายฟ้าใหม่ถูกจับดำเนินคดีอีก คิดว่ามันเป็นการสูญเสียที่ยิ่งใหญ่มาก ทำให้แม่หมดกำลังใจที่จะทำงานรับแรงงานบินกลับมาบ้าน เพื่อมาจัดการเรื่องราวลูกชายให้เรียบร้อยและบินกลับไปทำงานเหมือนเดิม เมื่อมาถึงแม่ของนายฟ้าใหม่ แทบช็อคเมื่อมาทราบข่าวว่าสาเหตุที่ลูกทั้งสองคนถูกจับดำเนินคดีในข้อหาเสพติดนั้น เกิดจากป้าที่แม่ฝากดูแลฟ้าใหม่และพี่ชายของฟ้าใหม่ ป้าเป็นคนทำให้ฟ้าใหม่และพี่ชายถูกจับดำเนินคดี โดยการนำยาเสพติด คือ ยาบ้ามาให้ลูกของแม่เสพจนติด และให้พี่ชายฟ้าใหม่ขาย เมื่อจะได้แลกกับการเสพยาเสพติด ส่วนนายฟ้าใหม่ต้องไปลักขโมยเพื่อนำสิ่งของที่ขโมยมาไปขาย เพื่อนำมาแลกกับยาบ้า ทำให้เสียใจมาก จึงตัดสินใจไม่บินกลับไปทำงานที่ต่างประเทศอีก เพราะไม่กล้าไว้ใจใครให้ดูแลลูกอีกแล้ว...”

ขณะที่นายฟ้าใหม่เข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ทางศูนย์ฝึกได้ให้เยี่ยมนายฟ้าใหม่ได้เดือนละครั้ง แม่นายฟ้าใหม่ไปทุกครั้งไม่เคยขาดเลย เพราะต้องการไปให้กำลังใจนายฟ้าใหม่ ครั้งแรก地去เยี่ยมนายฟ้าใหม่ แม่ของนายฟ้าใหม่คิดว่านายฟ้าใหม่คงจะมีรูปร่างที่ผอม ตัวดำ เพราะคิดว่านายฟ้าใหม่คงอยู่อย่างอด ๆ อดยาก ๆ คงไม่ได้กินอะไร เพราะเป็นนักโทษ แต่เมื่อเจอนายฟ้าใหม่แล้วเห็นนายฟ้าใหม่มีรูปร่างอ้วนขึ้น ตัวขาวขึ้น ร่างกายแข็งแรงดี รู้จักแสดง

ความเคารพแม่ ทำให้สบายใจมากขึ้น ไม่กังวลใด ๆ เลย นอกจากนั้นยังกล้าพูดคุยกับแม่มากขึ้น เพราะที่ผ่านมามีแม่กับนายฟ้าใหม่ความสัมพันธ์ค่อนข้างจะห่างเหินกัน เนื่องจากแม่ไม่ได้ดูแลนายฟ้าใหม่ ผากแต่คนอื่นเลี้ยงแทน ทำให้ไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเท่าไร นายฟ้าใหม่จะไม่ค่อยพูดเล่นหรือพูดคุยด้วย เมื่อเห็นแม่ของนายฟ้าใหม่เห็นว่านายฟ้าใหม่มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น จากความรู้สึกท้อแท้ สิ้นหวังหมดกำลังใจ ก็รู้สึกสบายใจมากขึ้น ทำให้ความรู้สึกของแม่ลูกกลับมาอีกครั้ง ทำให้มีกำลังใจที่จะทำงานเก็บเงินสร้างอนาคตไว้รอนายฟ้าใหม่กลับมา และช่วยให้นายฟ้าใหม่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นสิ่งที่ชัดเจนที่สุดในการเปลี่ยนแปลงของนายฟ้าใหม่ในขณะที่อยู่ในศูนย์ฝึก คือ การที่นายฟ้าใหม่รู้จักแสดงความเคารพตัวเองโดยที่รู้สึกอาย แสดงความรักต่อแม่ กล้าพูดคุยมากขึ้น รู้จักห่วงใยคนในครอบครัวมากขึ้น มีความสุภาพอ่อนน้อมมากขึ้น หลังจากที่นายฟ้าใหม่ ออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนและกลับมาอยู่บ้านนั้น ช่วงของเดือนแรก นายฟ้าใหม่ไม่กล้าออกไปไหน อยู่แต่ในบ้าน ช่วยงานที่บ้าน หลังจากนั้น 3 เดือน ก็กลับมาคบกับเพื่อน ๆ กลุ่มเดิม ติดเพื่อนกลุ่มเดิม ได้ประมาณ 3 - 4 เดือน แม่ก็ตัดสินใจให้ย้ายไปอยู่กับลุงกับป้าที่อีกหมู่บ้านหนึ่ง ซึ่งห่างไกลกับบ้านของแม่ประมาณ 40 กิโลเมตร เมื่อนายฟ้าใหม่ไปทำงานที่บ้านของลุงกับป้าทำให้นายฟ้าใหม่มีแฟน และได้แต่งงานซึ่งเป็นภรรยาในปัจจุบันนี้ แม่ของนายฟ้าใหม่เล่าว่าภรรยาของนายฟ้าใหม่พยายามจะดึงนายฟ้าใหม่ออกจากกลุ่มเพื่อน และก็ทำสำเร็จ โดยการจะไปไหนมาไหนด้วยกันตลอด นายฟ้าใหม่ทำงานที่ร้านลุงกับป้า เป็นเวลา 1 ปี จึงย้ายออกมาหางานทำที่ในตัวจังหวัด เพราะต้องการให้นายฟ้าใหม่ออกห่างจากเพื่อน ๆ เพราะว่าเมื่อเพื่อน ๆ รู้แล้วว่านายฟ้าใหม่ทำงานที่ไหนเพื่อน ๆ ก็แฉไปหา แม่จึงกลัวว่านายฟ้าใหม่จะกลับไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก ตอนที่ลาออกเพื่อจะย้ายไปทำงานที่ตัวเมือง ป้าให้เงินติดตัวมาเพื่อไว้ใช้จ่าย จำนวน 10,000 บาท นายฟ้าใหม่และภรรยาเช่าหอพักอยู่กับแฟน และทำงานรับจ้างที่ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้ามีรายได้เดือนละ 9,300 บาท ส่วนภรรยาได้เดือนละ 9,000 บาท แม่ของนายฟ้าใหม่คิดว่าสิ่งที่ได้ทำเพื่อลูกนั้น คิดว่า ณ ตอนนี้ได้ทำเพื่อลูกสุดความสามารถแล้ว เพราะทุก ๆ ครั้งที่ลูกมีเรื่องเครียดมาเล่าให้ฟังแม่ก็จะเปิดใจรับฟังทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องดีหรือเรื่องที่ไม่ดี พร้อมให้กำลังใจและอยู่เคียงข้างเสมอ สนับสนุนในสิ่งที่เขาต้องการและคิดว่าสิ่งที่แม่ได้ทำ เป็นสิ่งที่ช่วยให้นายฟ้าใหม่ไม่คิดที่จะกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก ส่วนเรื่องการวางแผนเกี่ยวกับเป้าหมายในชีวิตของนายฟ้าใหม่นั้น เรื่องการกระทำผิดแม่ไม่มีความกังวลและไม่เป็นห่วงเรื่องนี้แล้ว เพราะคิดว่านายฟ้าใหม่ผ่านช่วงเวลานั้นมาแล้ว ตอนนี้อยู่คือการวางแผนครอบครัวร่วมกัน เนื่องจากนายฟ้าใหม่และภรยายังอายุน้อยมากแม่จึงแนะนำนายฟ้าใหม่กับภรยาราว่าอยากให้ทำงานเก็บเงินสักประมาณ 2 ปีก่อน ก่อนที่จะตัดสินใจมีลูกเพราะแม่คิดว่าถ้าปล่อยทิ้ง ตอนนี้นายฟ้าใหม่กับภรรยาคงยังไม่พร้อม นอกจากนั้นก็ต้องการให้นายฟ้าใหม่ได้เรียนต่อในการศึกษานอกระบบจนจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วค่อยมาลงทุนทำธุรกิจค้าขายตามตลาดนัด เพราะนายฟ้าใหม่มั่นใจว่าตัวเองมีประสบการณ์ในการขายของและอยากมีธุรกิจเล็ก ๆ ที่สามารถทำ

ร่วมกับภรรยาได้ในเรื่องของการให้การสนับสนุนการลงทุนนั้น แม่พร้อมที่จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือทุกด้านอยู่แล้ว นอกจากนั้นสิ่งสำคัญที่สุด ณ ตอนนี คือ การคอยให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาสนับสนุนให้เขามีครอบครัว การทำงาน คอยช่วยเหลือในสิ่งที่นายฟ้าใหม่ต้องการทำ และสิ่งที่ทำเป็นสิ่งที่จะต้อง แค่นี้ก็เพียงพอแล้วสำหรับแม่ที่ต้องการจากนายฟ้าใหม่

4.5.3 นางสาวญา (นามสมมติ) (ภรรยาของนายฟ้าใหม่) : ผู้ที่รู้จักเด็กเป็นอย่างดี

ผลการสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2558 ที่จังหวัดหนองคาย

นางสาวญา (นามสมมติ) อายุ 21 ปี เป็น ภรรยาของนายฟ้าใหม่ ภรรยาภกับนายฟ้าใหม่รู้จักกันไม่นานนักและได้ตัดสินใจแต่งงานกัน ตอนที่รู้จักกันนายฟ้าใหม่ นายฟ้าใหม่ไปทำงานที่บ้านลุงกับป้าของนายฟ้าใหม่เอง ซึ่งนางสาวญาก็เป็นคนในหมู่บ้านใกล้เคียงกับที่ทำงานของนายฟ้าใหม่ จึงทำให้รู้จักกันและชอบพอกันจนได้เสียกัน และตัดสินใจแต่งงานกัน ซึ่งพ่อแม่ทั้งสองคนก็ยินยอมในการให้แต่งงานกัน

1) เด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

ตอนที่ญา ภรรยาของนายฟ้าใหม่รู้จักกับนายฟ้าใหม่นั้น ภรรยาของนายฟ้าใหม่มองว่านายฟ้าใหม่ยังเหมือนเด็กวัยรุ่นทั่วไป ค่อนข้างเกเรมาก ไม่ว่าจะเป็นการยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การชกต่อย ทะเลาะวิวาท ขับซิ่งรถซิ่ง ยกพวกตีกันกับคู่อริหรือแก๊งวัยรุ่นกลุ่มอื่น ภรรยาของนายฟ้าใหม่ เล่าว่า

“...นายฟ้าใหม่กับครอบครัวไม่ได้อยู่ด้วยกัน ครอบครัวของนายฟ้าใหม่ไม่ค่อยอบอุ่นมากนัก เนื่องจากพ่อแม่ของนายฟ้าใหม่แยกทางกัน ทำให้ญาเข้าใจความรู้สึกของนายฟ้าใหม่เพราะอะไรนายฟ้าใหม่ถึงเป็นแบบนี้ ญารู้ว่านายฟ้าใหม่เคยผ่านการเข้ารับการฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนมา แต่ญาไม่ได้รังเกียจเลยกลับมีความรู้สึกที่สงสารและอยากให้นายฟ้าใหม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตัวเองไปในทางที่ดีกว่านี้ ภรรยาของนายฟ้าใหม่จึงตัดสินใจพยายามดึงนายฟ้าใหม่ออกจากกลุ่มเพื่อน ๆ ที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม คอยเตือนสติและตักเตือน หลังจากนั้นไม่นาน ญาและนายฟ้าใหม่ได้ย้ายกลับไปทำงานในตัวเมืองของจังหวัด นายฟ้าใหม่ก็ไม่ได้ติดต่อกับเพื่อนอีกเลย สิ่งที่ภรรยาของนายฟ้าใหม่เห็นในตัวนายฟ้าใหม่ คือ การที่นายฟ้าใหม่มีความรับผิดชอบในการทำงาน มีความขยันตั้งใจทำงานมาก และการดูแลญาในฐานะที่เป็นภรรยาอย่างดี การรู้จักกตัญญูต่อแม่ โดยในวันหยุดนายฟ้าใหม่ก็จะชวนญากลับไปเยี่ยมแม่ที่ต่างอำเภอ โดยซื้อของใช้ที่จำเป็นกลับไป

ให้แม่ ทำให้ญารู้สึกอึดใจและเชื่อมั่นในตัวฟ้าใหม่มากและคิดว่า ฟ้าใหม่จะไม่มีทางกลับไปกระทำผิดซ้ำอีกแน่นอน เพราะฟ้าใหม่ ไม่ได้พูดถึงอดีตที่ผ่านมาแล้ว ส่วนใหญ่จะพูดถึงอนาคตที่จะทำ ร่วมกันกับญา...”

นอกจากนั้นนายฟ้าใหม่ยังรู้จักรักและเป็นห่วงใยต่อผู้อื่นมาก ซึ่งจุดนี้ทำให้ภรรยา ของนายฟ้าใหม่รู้สึกภาคภูมิใจในสิ่งที่นายฟ้าใหม่ได้ทำ สิ่งที่นางสาวญาได้ช่วยนายฟ้าใหม่ คือ การให้ กำลังใจ แนะนำ สิ่งที่ดี ช่วยหางานให้ และชวนทำกิจกรรมในเวลาว่าง เช่น พาไปกินข้าว ดูหนัง หรือ กลับไปเยี่ยมแม่ของฟ้าใหม่ในวันหยุด ชื่อของใช้ที่จำเป็นกลับไปให้แม่ของฟ้าใหม่ เนื่องจากแม่ของ นายฟ้าใหม่เปิดร้านอาหารไม่มีเวลาไปซื้อของใช้ และอีกอย่างระยะทางก็ไกล ซึ่งนายฟ้าใหม่ให้เหตุผลว่า ชื่อในเมืองราคาจะถูกกว่าซื้อตามร้านค้าทั่วไปในหมู่บ้าน นายฟ้าใหม่จึงไปเยี่ยมแม่ทุกอาทิตย์ ซึ่งนางสาวญาก็คิดว่าเป็นเรื่องที่ดีและก็จะไปด้วยกันทุกครั้ง ทำให้นายฟ้าใหม่ไม่มีเวลาไปคบหา สมาคมกับเพื่อนอีกและไม่มีโอกาสที่จะกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

2) การเสริมสร้างพลังอำนาจในการควบคุมตนเองของเด็กหรือเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

ถึงแม้ภรรยา กับนายฟ้าใหม่จะรู้จักกันไม่นาน แต่ภรรยาก็รู้ว่านายฟ้าใหม่ผ่านอะไร มาบ้าง ครอบครัวของนายฟ้าใหม่เป็นอย่างไร และนายฟ้าใหม่มีพฤติกรรมอย่างไร ทั้งหมดนี้ภรรยา รู้ ตั้งแต่ตอนแรก ๆ ที่คบกับนายฟ้าใหม่ทำให้ภรรยา รู้สึกสงสารนายฟ้าใหม่มากและเข้าใจในสิ่งที่นายฟ้าใหม่ เคยกระทำผิดมา เนื่องจากภรรยา มองว่าตัวตนที่แท้จริงของนายฟ้าใหม่เป็นคนดีเป็นคนรักครอบครัว แต่ขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัว ต้องการให้ครอบครัวสนใจ จึงพยายามเรียกร้องความสนใจ โดยการมีเรื่องทะเลาะวิวาท ขกต่อยกับคู่อริ เพื่อจะให้เพื่อน ๆ ยอมรับ เนื่องจากนายฟ้าใหม่ไม่ได้รับความรัก ความเอาใจใส่จากครอบครัวตั้งแต่เด็ก เนื่องจากครอบครัวไม่ได้อยู่ด้วย ส่วนในเรื่องของการเสพยาเสพติดนั้น นายฟ้าใหม่ก็ถูกคนในครอบครัวซึ่งเป็นญาติ ๆ ทำร้าย โดยการนำยามาให้เสพ จนติด เมื่อติดแล้วก็ให้หาเงินมาให้ซื้อจนนายฟ้าใหม่ไม่มีทางเลือกต้องไปลักขโมยเพื่อจะนำเงินมาซื้อ ยาเสพ และเพื่อน ๆ ของนายฟ้าใหม่ก็เสพกันเกือบทุกคน ตนจึงคิดว่าตนจะพยายามดึงนายฟ้าใหม่ ออกจากสภาพแวดล้อมและสภาพสังคมแบบนั้น เพื่อไม่ให้นายฟ้าใหม่กลับไปเสพยาเสพติดอีก บางครั้ง ที่นายฟ้าใหม่ซึมเศร้า ท้อแท้ ตนก็จะพยายามชวนนายฟ้าใหม่ไปเที่ยวตามห้างสรรพสินค้าหรือชวน พุดคุยเล่นสนุกสนาน เมื่อเพื่อนมาหาตนก็จะพยายามดึงนายฟ้าใหม่ออกมาไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับเพื่อน ๆ กลุ่มเดิมอีก ในขณะที่ทำงานที่บ้านลูกกับป่าเพื่อน ๆ ของนายฟ้าใหม่รู้เรื่องเข้าว่านายฟ้าใหม่ทำงานที่ บ้านลูกกับป่าและนายฟ้าใหม่มีเงิน เนื่องจากทำงานได้เงินเดือนเพื่อน ๆ จึงมาหานายฟ้าใหม่เมื่อมา บ่อยเข้าเรื่อย ๆ ตนจึงได้ไปปรึกษากับแม่ของนายฟ้าใหม่เรื่องที่จะหลีกเลี่ยงกลุ่มเพื่อนของนายฟ้าใหม่ เนื่องจากนายฟ้าใหม่ไม่กล้าปฏิเสธเวลาเพื่อนไปหานายฟ้าใหม่ก็จะคุยกันอย่างสนุกสนาน จนทำให้ตน

กลัวว่านายฟ้าใหม่จะถูกเพื่อนชักชวนซื้อยามาเสพ จึงได้ตัดสินใจร่วมกันกับแม่ของนายฟ้าใหม่ โดยการย้ายไปทำงานในตัวอำเภอเมืองเพื่อที่จะได้อยู่ห่างไกลเพื่อนมากขึ้นอีก เมื่อย้ายไปได้ไปเช่าหอพัก อยู่เดือนละประมาณ 3,000 บาท ซึ่งตนกับนายฟ้าใหม่ได้ทำงานด้วยกันทำงานทุกวัน ตั้งแต่ 7 โมงเช้า จนถึง 17.00 นาฬิกา แต่ต้องเก็บร้านกว่าจะเก็บร้านเสร็จก็ได้กลับบ้านเกือบ ๆ 18.00 นาฬิกา เมื่อเลิกงานกลับบ้านก็แวะซื้ออาหารไปทานที่ห้องหรือบางครั้งก็ทานที่ร้าน เมื่อถึงบ้านก็ตีกลองแล้วและรู้สึกเหนื่อยล้าก็พักผ่อนตื่นเช้าเพื่อไปทำงานต่อ ทำแบบนี้เป็นประจำทุกวันจนทำให้นายฟ้าใหม่ไม่มีเวลาคิดถึงเรื่องอื่นและเพื่อน ๆ ก็ไม่มาวุ่นวาย เนื่องจากทำงานไม่มีเวลา หลายครั้งที่นายฟ้าใหม่รู้สึกท้อแท้สิ้นหวัง หมดกำลังใจ ภรรยา ก็จะพยายามให้กำลังใจ พุดคุยแต่เรื่องดี พยายามพูดถึงอนาคต และครอบครัว เพื่อที่นายฟ้าใหม่จะได้ไม่ท้อมีกำลังใจในการทำงานและสามารถปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ได้ เมื่อถึงวันหยุดภรรยาภกับนายฟ้าใหม่ก็จะให้รางวัลตัวเองโดยการไปกินข้าว ดูหนัง ซื้อของที่จำเป็นและสิ่งของที่ต้องการ เช่น เสื้อผ้า และนอกจากนั้นก็ซื้อของใช้ในร้านและของใช้ที่จำเป็นไปให้แม่ของนายฟ้าใหม่ ซึ่งระยะทางไกลมากจึงทำให้นายฟ้าใหม่ไม่มีเวลาที่กลับไปรวมตัวกับเพื่อน ๆ อีก และสิ่งที่ภรรยาได้ทำนี้ ภรรยาคิดว่าเป็นสิ่งที่ช่วยให้นายฟ้าใหม่สามารถผ่านปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มาได้ และภรรายก็พยายามชื่นชมในตัวนายฟ้าใหม่ตลอดเวลา กับสิ่งที่นายฟ้าใหม่ได้กระทำ และทำให้นายฟ้าใหม่สามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีได้

ผลการศึกษาทั้ง 5 กรณี กรณีศึกษาตามที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 3 สรุปผลการศึกษาทั้ง 5 กรณีศึกษา

ชื่อ วัตถุประสงค์	เหตุผลในการตัดสินใจ ไม่ทำความผิดซ้ำ	ลักษณะการควบคุม ตนเองไม่ให้กระทำ ความผิดซ้ำ	การเสริมสร้างพลังอำนาจ ในการควบคุมตนเอง ไม่ให้กระทำผิดซ้ำ
1. นายลูกรัก	1. ประสบการณ์การเข้ารับการศึกษาที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เพราะเกิดความกลัวในเรื่องการถูกควบคุมตัว ขาดอิสระ 2. การเสียสละของพ่อ 3. ไม่ต้องการเห็นพ่อเสียใจและเป็นทุกข์อีก	1. กลับมาเรียนหนังสือ พยายามตื่นเช้า ไปเรียนทุกวัน จนจบ ปวส. 2. วันหยุดไปทำงานกับบิดา 3. ไปเที่ยวต่างจังหวัด แทนการอยู่เที่ยวงานประจำปีประจำจังหวัด แทน 4. พยายามหารายได้พิเศษหลังเลิกเรียน	1. การที่บิดาหันกลับมาสนใจดูแลเอาใจใส่ ให้ความรักความอบอุ่น อยู่เคียงข้าง คอยช่วยเหลือมากขึ้น 2. การที่ลูกรักคิดถึงการเสียสละหน้าที่การงานของบิดาเพื่อกลับมาดูแลตนเอง 3. คิดถึงเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ คือ ต้องการกลับมาเรียนให้จบตามที่พ่อต้องการ 4. ต้องการมีอนาคตที่ดีกว่าเดิม

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชื่อ วัตถุประสงค์	เหตุผลในการตัดสินใจ ไม่ทำความผิดซ้ำ	ลักษณะการควบคุม ตนเองไม่ให้กระทำ ความผิดซ้ำ	การเสริมสร้างพลังอำนาจ ในการควบคุมตนเอง ไม่ให้กระทำผิดซ้ำ
2. นายกตัญญู	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ต้องการทำให้แม่เสียใจ 2. ต้องการทำงานหาเงินใช้หนี้สินจากการกระทำของตน 3. ต้องการเอาชนะครอบครัวจากคำดูถูกเหยียดหยาม 4. ต้องการมีอนาคตที่ดีกว่านี้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. หางานทำ และไปทำงานทุกวัน 2. พยายามอยู่ที่ทำงานจนมีค่า เพื่อหลีกเลี่ยงการรวมกลุ่มกับเพื่อน 3. หลีกเลี่ยงการไปเที่ยวงานกลางคืน 4. ดูโทรทัศน์อยู่ที่บ้านแทน 4. อดทนอดกลั้นกับปัญหาที่เผชิญ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้กำลังใจตัวเอง พยายามคิดถึงช่วงเวลาของการลำบาก ขณะอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน 2. นึกถึงคำพูดที่คนอื่นมองตัวเองไม่ได้ ต้องการเอาชนะคำพูดสิ่งเหล่านั้น 3. ไม่ต้องการให้แม่ต้องมาลำบากเพื่อตัวเองอีก ต้องการทำงาน หาเงินใช้หนี้ช่วยแม่ 4. ต้องการออกไปสร้างอนาคตด้วยตนเอง ไม่ต้องการพึ่งพาคนอื่น
3. นายลูกขวัญ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การที่มีลูก ทำให้ต้องการอยู่กับลูก ต้องการทำหน้าที่พ่อที่ดี 2. ทำงานหาเงินเลี้ยงดูลูกและครอบครัว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การไปทำงานที่ประเทศเกาหลี 2. คิดถึงอนาคตของลูก ๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การที่ต้องการดูแลลูกให้ดีที่สุด 2. ทำงานหาเงิน เลี้ยงดูครอบครัว 3. ทำงานส่งเงินให้ลูกได้เรียนหนังสือ 4. ยายคอยให้กำลังใจ ดูแลเอาใจใส่ คอยสนับสนุน
4. นายรักดี	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องการอนาคตที่ดี 2. ต้องการการยอมรับจากครอบครัว 3. ต้องการให้ครอบครัวและสังคมให้โอกาส 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ย้ายที่อยู่อาศัยและสถานศึกษาไปอยู่ที่จังหวัดอื่น 2. มีความตั้งใจศึกษาต่อและเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น 3. ทำงานพิเศษ เพื่อหารายได้เป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาด้วยตนเอง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้กำลังใจตัวเอง โดยการต้องการเอาชนะครอบครัว 2. การพยายามทำให้ครอบครัวเกิดการยอมรับ 3. อดทนและเผชิญกับปัญหาตามลำพัง 4. พ่อกับแม่ขู่ไว้หากกระทำผิดจะไม่สนใจ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชื่อ วัตถุประสงค์	เหตุผลในการตัดสินใจ ไม่ทำความผิดซ้ำ	ลักษณะการควบคุม ตนเองไม่ให้กระทำ ความผิดซ้ำ	การเสริมสร้างพลังอำนาจ ในการควบคุมตนเอง ไม่ให้กระทำความผิดซ้ำ
5. นายฟ้าใหม่	<p>1. การที่แม่กลับมาอยู่ด้วย เกิดความอบอุ่น และได้รับ การดูแลเอาใจใส่ อย่าง ใกล้ชิด</p> <p>2. มีภรรยาและต้องการอยู่ กับภรรยาและดูแลภรรยาให้ ดีที่สุด</p>	<p>1. ย้ายที่อยู่อาศัย</p> <p>2. ทำงานในที่ห่างไกล จากสังคมเดิม</p> <p>3. ไม่มีเวลา เนื่องจาก ทำงานประจำ</p>	<p>1. แม่คอยดูแลเอาใจใส่ ให้ กำลังใจคอยสนับสนุน ให้การช่วยเหลือ</p> <p>2. ภรรยา คอยเป็นกำลังใจ เข้าใจ อยู่เคียงข้าง และตักเตือน ชักจูงไปในทางที่ดี</p>